

آزمون ۱۲ از ۱۵

دفترچه شماره ۱ از ۲

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

نام:

نام خانوادگی:

شماره داوطلبی:

صبح جمعه
۱۴۰۴/۰۱/۲۲

آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم
جامع نوبت اول

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخگویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۱۳ دقیقه
۴	روان شناسی	۱۵	۶۶	۸۰	۱۲ دقیقه

- ۱- یک کارخانه تولید سیمان، از روز شنبه تا دوشنبه، هر روز تولید خود را دو برابر کرده است. تولید روز دوشنبه ۸۰ درصد تولید روز سه‌شنبه و $\frac{1}{2}$ برابر تولید روز چهارشنبه است. اگر مجموع تولید سیمان در این ۵ روز برابر با ۹۲ تن باشد، اختلاف تولید روز شنبه با تولید روز چهارشنبه کدام است؟

۱۲ (۱)   ۱۴ (۲)   ۱۶ (۳)   ۱۸ (۴)

- ۲- اگر ریشه‌های معادله گویای $\frac{2}{x} + \frac{4}{x^2} - 3 = 0$ ، به صورت $\frac{m \pm \sqrt{n}}{3}$ باشند. مقدار $m - n$ کدام است؟

-۱۲ (۱)   -۱۰ (۲)   -۱۳ (۳)   -۱۴ (۴)

- ۳- از مجموعه $A = \{a, b, c, d\}$ به مجموعه $B = \{e, f\}$ چند تابع متمایز به صورت مجموعه‌ای از زوج‌مرتب‌ها می‌توان تشکیل داد که شامل عضو (a, e) باشد؟

۶ (۱)   ۸ (۲)   ۹ (۳)   ۱۶ (۴)

- ۴- نمودار تابع خطی f از رأس سهمی با ضابطه $y = -(x+1)^2 + 6$ و نقطه‌ای به طول ۲ روی محور x ها عبور می‌کند. عرض از مبدأ نمودار تابع f کدام است؟

۱ (۴)   ۲ (۳)   ۳ (۲)   ۴ (۱)

- ۵- مثلث قائم‌الزاویه‌ای طراحی کرده‌ایم که مجموع یک ضلع زاویه قائمه آن با دو برابر ضلع دیگر زاویه قائمه، برابر با ۲۴ واحد طول و دارای بیشترین مساحت ممکن است. اندازه وتر این مثلث کدام است؟

$2\sqrt{29}$ (۱) $4\sqrt{10}$ (۲) $6\sqrt{5}$ (۳) $8\sqrt{2}$ (۴)

- ۶- نمودار جعبه‌ای داده‌های ۱۷ و ۱۱ و ۱۴ و ۱۶ و ۱۴ و ۱۲ و ۱۱ و ۹ و ۱۷ و ۱۴ و ۱۳ و ۸ را رسم نموده‌ایم. انحراف معیار داده‌های درون جعبه، تقریباً کدام است؟

۰/۹۵ (۱)   ۱/۱۵ (۲)   ۱/۵ (۳)   ۲/۱ (۴)

- ۷- متغیر سوم اندازه‌گیری شده برای ۴ مشاهده در جدول زیر ثبت شده است. در نمودار حبابی، شعاع دایره متعلق به A چند برابر شعاع دایره متعلق به C است؟

A	B	C	D	واحد آماری
۱۲	۱۵	۳	۷	متغیر سوم

۱۶ (۱)   ۸ (۲)   ۴ (۳)   ۲ (۴)

- ۸- اگر p هم ارزش با گزاره «شاخص بهای کالاها و خدمات به واحد اندازه‌گیری بستگی ندارد.» و q هم ارزش با گزاره «نرخ بیکاری عبارت است از نسبت جمعیت بیکار به جمعیت شاغل» و r گزاره‌ای دلخواه باشد، در چند سطر متمایز از جدول ارزشی این سه گزاره، حداکثر دو گزاره دارای ارزش درست هستند؟

۷ (۱)   ۳ (۲)   ۲ (۳)   ۱ (۴)

- ۹- اگر ارزش گزاره $(p \wedge q) \Rightarrow r$ نادرست باشد، ارزش کدام گزاره زیر نادرست است؟

(۱) $(p \vee r) \Leftrightarrow (q \vee r)$ (۲) $(p \wedge r) \Leftrightarrow (q \wedge r)$

(۳) $(p \wedge r) \Leftrightarrow (q \vee r)$ (۴) $(p \Rightarrow r) \Leftrightarrow (q \Rightarrow r)$

- ۱۰- اگر $f(x) = \begin{cases} [3-x] + [x] & x \notin \mathbb{Z} \\ ax - 2(b-x) & x \in \mathbb{Z} \end{cases}$ تابعی ثابت باشد. نمودار تابع $g(x) = |x+a| + b$ از کدام ناحیه

محورهای مختصات عبور نمی‌کند؟

اول (۱)   دوم (۲)   سوم (۳)   چهارم (۴)

۱۱- اگر $f(x) = \text{sign}(-x)$ و $g(x) = |1 - 2x| + [-x]$ باشند. حاصل $f(\pi - 4) + g(\frac{5}{3})$ کدام است؟

(۱) $\frac{4}{3}$ (۲) $\frac{5}{3}$ (۳) $\frac{7}{3}$ (۴) $\frac{8}{3}$

۱۲- اگر f و g دو تابع به صورت زیر باشند، مجموع اعضای بُرد تابع $2f - g$ کدام است؟

$$f = \{(3, a+b), (-4, 10), (3, 4), (6, 1), (-a, 9)\}$$

$$g = \{(2, 8), (b, -7), (2, b-a), (2a, 1-a)\}$$

(۱) ۳۶ (۲) ۳۷ (۳) ۳۸ (۴) ۳۹

۱۳- میانگین قیمت مرغ و ماهی در سال پایه به ترتیب ۲۵۰۰۰ و ۳۰۰۰۰ تومان و در سال مورد نظر ۸۰۰۰۰ و ۲۰۰۰۰۰ تومان و میانگین مصرف سالیانه آن‌ها به ترتیب ۴a و a کیلوگرم بوده است. شاخص بهای این اقلام در سال مورد نظر کدام است؟

(۱) ۳۸۰ (۲) ۴۰۰ (۳) ۴۱۰ (۴) ۴۲۰

۱۴- خانواده‌ای شامل والدین، ۲ فرزند دختر و ۳ فرزند پسر است. به چند طریق می‌توان از این خانواده ۳ نفر را طوری انتخاب نمود که حداقل یک نفر از والدین انتخاب شوند؟

(۱) ۲۴ (۲) ۲۵ (۳) ۲۶ (۴) ۲۷

۱۵- از بین تمام اعداد چهاررقمی که با ارقام ۰، ۶، ۷ و ۸ می‌توان ساخت، یک عدد را به طور تصادفی انتخاب می‌کنیم. احتمال اینکه عدد انتخابی فرد بوده و هیچ دو رقم آن یکسان نباشند، کدام است؟

(۱) $\frac{1}{48}$ (۲) $\frac{1}{32}$ (۳) $\frac{1}{24}$ (۴) $\frac{1}{16}$

۱۶- با توجه به چرخه آمار در حل مسئله، کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) طرح یک پرسش دقیق و شفاف، مهم‌ترین گام رسیدن به پاسخ است.
- (۲) اندازه‌گیری یا سنجش، اولین قدم برای یافتن داده‌ها و بررسی متغیر مورد نظر است.
- (۳) برای توصیف داده‌های کیفی، گزارش درصد باید همیشه با گزارش تعداد همراه باشد.
- (۴) منظور از تحلیل داده‌ها، تفسیر نتایج و یافتن پاسخی برای مسئله اصلی است.

۱۷- با توجه به دنباله‌های $a_n = \frac{(-1)^{n+1}}{2n-1}$ و $b_n = 1 - n^2$ ، حاصل $(a_4 \times b_6)$ کدام است؟

(۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

۱۸- اگر $a_n = (a-7)n^2 + (a-3)n + 2$ ضابطه‌ی تابعی یک دنباله خطی باشد. میانه داده‌های ۱۹ و a و ۲ + a و ۱۱ و a + ۸ و ۱ و ۵ و ۷ + ۲a با جمله چندم دنباله برابر است؟

(۱) اول (۲) دوم (۳) نهم (۴) دهم

۱۹- جمله هشتم دنباله بازگشتی $(a_1 = 0)$ ، $a_{n+1} = -\frac{a_n}{2} + 1$ ، جمله اول یک دنباله هندسی با نسبت مشترک (-۲) است. مجموع ۱۲ جمله ابتدایی دنباله هندسی کدام است؟

(۱) $-273 \cdot 0$ (۲) $273 \cdot 0$ (۳) $-819 \cdot 0$ (۴) $819 \cdot 0$

۲۰- نمودار تابع $f(x) = (\frac{1}{2})^{ax-b} - 2$ نمودار تابع $g(x) = x^2 - x$ را در نقاطی به طول‌های ۱ و ۲ قطع می‌کند. $f(3)$ کدام است؟

(۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۶ (۴) ۸

۲۱- کدام عبارت از دیدگاه «تاریخ ادبیات» درست است؟

- ۱) پس از سقوط دولت ساسانی، ایرانیان در سه قرن نخست هجری، فعالیت‌های علمی و ادبی خود را کنار گذاشتند.
- ۲) ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود، تقریباً همزمان با دولت ساسانی پدید آمد.
- ۳) در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم، آوردن اصطلاحات علمی و اشعار در نثر رایج است.
- ۴) امرای سامانی ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی، یعنی بازیافتن اندیشه‌های ایرانی در چارچوب فرهنگ اسلامی را ترویج می‌کردند.

۲۲- کدام عبارت‌ها دربارهٔ ویژگی‌های ادبی، نثر «سبک هندی» درست است؟

- الف: نثر این دوره از دیدگاه ادبی، ارزش والایی دارد.
- ب: نثر سبک هندی به زبان عامیانه نزدیک است.
- پ: متن‌های ادبی این دوره با تصنع و تکلف همراه است.
- ت: انحطاط ادبی در این زمان نسبت به دورهٔ تیموری کمتر شده است.
- ث: بی‌دقتی در ذکر تاریخ و حوادث تاریخی و رواج مدح و چاپلوسی، نثر این دوره را از رونق انداخته است.

۱) «الف» - «ب» - «ت»

۲) «ب» - «پ» - «ث»

۳) «پ» - «ت»

۴) «ت» - «ث»

۲۳- هریک از موارد زیر به ترتیب معرف کدام چهرهٔ ادبی است؟

- از شاعران قرن هشتم که ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوهٔ طنز و تمثیل بیان کرده است.
- از شاعران قرن هشتم که چند مثنوی به پیروی از «پنج‌گنج» نظامی سروده است.
- از چهره‌های علمی و سیاسی قرن هفتم که اقدام مهم فرهنگی او، تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز است.
- از نویسندگان قرن هفتم که اثر معروفش از نخستین و مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به شمار می‌رود.

۱) عبید زاکانی - خواجه کرمانی - رشیدالدین فضل‌الله همدانی - شمس‌قیس رازی

۲) حافظ - سلمان ساوجی - حمدالله مستوفی - ابن‌یمین

۳) عبید زاکانی - جامی - رشیدالدین فضل‌الله همدانی - شمس‌قیس رازی

۴) حافظ - خواجه کرمانی - حمدالله مستوفی - سلمان ساوجی

۲۴- کدام گزینه دربارهٔ نثر فنی درست نیست؟

- ۱) در نثر فنی آرایه‌های ادبی فراوان و اشعار و امثال به کار می‌رود.
- ۲) نخستین نمونهٔ نثر فنی، کتاب «کلیله و دمنه» از ابوالمعالی نصرالله منشی است.
- ۳) این نوع نثر پس از نثر موزون رایج شد.
- ۴) در این شیوهٔ نثر اصطلاحات علمی فراوان به کار می‌رود و دورهٔ رواج آن، قرن هفتم هجری است.

۲۵- با در نظر گرفتن ویژگی‌های ادبی به ترتیب کدام بیت‌ها در «سبک خراسانی» و کدام بیت‌ها در «سبک هندی» سروده شده‌اند؟

- الف: دامان برق را نتواند گرفت خار
- ب: آسمان چون سبزدریا و اختران بر روی او
- پ: مر چرخ را ضرر نیست وز گردشش خبر نیست
- ت: هوا چکیدهٔ نور است در شب مهتاب
- خود را به عمر رفته کجا می‌توان رساند
- همچو کشتی‌های سیمین‌بر سر دریا روان
- عالم یکی درخت است کش چون بشر ثمر نیست
- ستاره خندهٔ نور است در شب مهتاب

۱) (الف، پ) - (ب، ت)

۲) (الف، ب) - (پ، ت)

۳) (ب، پ) - (الف، ت)

۴) (ب، ت) - (الف، ت)

۲۶- در متن زیر کدام مورد نادرست است؟

«داستان‌نویسی به شیوه جدید (رمان‌نویسی) در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه ندارد و این نوع ادبی، محصول یک قرن گذشته است.»

«۱»

گذشته است. پس از انقلاب مشروطه، نویسندگان ایرانی نوشتن رمان (داستان بلند) به مفهوم امروزی را از طریق ترجمه رمان‌های تاریخی غربی آغاز کردند. از میان رمان‌نویسان می‌توان به این نویسندگان اشاره کرد: محمدباقر میرزا خسروی

«۳»

با رمان «شمس و طغرا» و میرزا حسن خان بدیع با دو اثر «شمس‌الدین و قمر» و «داستان باستان».

«۴»

۴ (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴)

۲۷- نویسنده یا سراینده چند اثر به‌درستی معرفی شده‌اند؟

«سیاحت‌نامه ابراهیم‌بیگ (عبدالرحیم طالبوف)، تلخ و شیرین (جلال آل احمد)، آتش خاموش (سیمین دانشور)، بره گمشده راعی (امین فقیری)، صدای سبز (علی موسوی گرمارودی)، آینه‌های ناگهان (قیصر امین‌پور)، زمین سوخته (اسماعیل فصیح)، جای پای خون (علی مؤذنی)، مهاجر کوچک (رضا رهگذر)، روزگار سپری‌شده مردم سالخورده (احمد محمود)»

۴ (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴)

۲۸- کدام گزینه به ترتیب، درباره ویژگی‌های زبانی و ادبی شعر دوره انقلاب اسلامی، درست است؟

(۱) زبان و واژگان شعری در قصاید به سبک خراسانی نزدیک است - روی آوردن به مفاهیم انتزاعی
(۲) باستان‌گرایی و علاقه فراوان به استفاده از واژه‌های کهن - تقلید از سبک عراقی و خراسانی در شعر سنتی
(۳) آشنایی‌زدایی زبانی - استفاده فراوان از تمثیل و نمادگرایی در سال‌های نخستین انقلاب
(۴) کاربرد زبان عامیانه به ویژه در زمان جنگ بیشتر است - گرایش به خیال‌بندی

۲۹- در کدام بیت تعداد تشبیه، متفاوت است؟

(۱) عاقبت سوخت مرا آتش بی‌رنگ وجود
(۲) حجاب از چهره بکنندی و من بی‌خود از آن گشتم
(۳) از ییاد خلق معجزه عیسوی ببرد
(۴) دل از هوس خال تو افتاد به زلفت

۳۰- آرایه‌های مقابل کدام بیت تماماً درست است؟

(۱) ز زندان نیست پروا عشق را، معشوق اگر باشد
(۲) به زور ضعف می‌پیچم به یکدیگر بزرگان را
(۳) مانی چو نقش آن صنم مست می‌کشد
(۴) او به کنعان و دل من به زنج گشته اسیر

به بوی گنج در خاک است استقرار، قارون را
(حس‌آمیزی - اشتقاق)
محیط افشرده‌ای از پنجه مژگان من باشد
(پارادوکس - اسلوب معادله)
چون می‌رسد به ساعد او دست می‌کشد
(ایهام - استعاره)
بنگر فرق چه یوسف و چاه دل من
(جنزاس - تلمیح)

۳۱- در کدام گزینه آرایه‌های شاخص هر بیت به ترتیب آمده است؟

- الف: طرفه‌بزمی است محبت که ز مشرب آن جا
ب: موبه‌مو دارم به خاطر خط جانان را تمام
پ: نیلگون شد فلک از تیرگی اختر ما
ت: خالی است به رخسار تو چون مردمک چشم
- (۱) تشبیه، ایهام، حسن تعلیل، ایهام تناسب
(۲) تشبیه، ایهام، حسن تعلیل، ایهام تناسب
(۳) تضاد، مجاز، پارادوکس، تشبیه
(۴) پارادوکس، اغراق، استعاره، حسن تعلیل

۳۲- آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

«از لب ت چون می به وقت باده خوردن می چکد»

- (۱) اغراق، تلمیح، متناقض‌نما، کنایه
(۲) تلمیح، مجاز، تشبیه، ایهام
(۳) جناس، ایهام تناسب، لفونشر، اغراق
(۴) جناس، پارادوکس، کنایه، اسلوب معادله

۳۳- کدام بیت مزین به آرایه‌های «لفونشر، تشبیه و استعاره» است؟

- (۱) یاد باد آنکه به روی تو نظر بود مرا
(۲) صبحدم خرامیده سروقامتم در باغ
(۳) بگذرد اگر در باغ وصف عارضت بینی
(۴) در بهشت اگر هندو نیست پس که ره داده
- رخ و زلفت عوض شام و سحر بود مرا
کاین چنین به گل مانده پای سروچوبین را
هم‌چو لاله خونین دل ارغوان و نسرين را
گرد کوثر لعلت خال عنبرآگین را

۳۴- در کدام ابیات، همه ارکان تشبیه وجود دارد؟

- الف: چو میرد محتشم دور از قدت باری چو باز آیی
ب: مدار نور دریغ از دلم چو آئینه
پ: هزار سلسله‌مو در پیت به خاک افتد
ت: تو خود رفتی ولی باد جنون خواهد دواند از پی
ث: روش کبک دری داری و چشم آهو
- (۱) «ب» - «ت»
(۲) «الف» - «ب»
(۳) «پ» - «ت»
(۴) «پ» - «ث»

۳۵- آرایه بارز بیت زیر در همه ابیات تکرار شده است: به جز:

- «بیننده انوار تو بس دوخته چشم است»
(۱) در سوختگی چون ندهم تن که برآمد
(۲) وقت آن شیرین قلندر خوش که در اطوار سیر
(۳) چو یاد او شود مونس ز جان اندوه بنشیند
(۴) به جان مرگ قسم دم به دم قدم به قدم
- گوینده اسرار تو بس گنگ‌زبان است»
از توده خاکستر شب اخگر خورشید
ذکر تسبیح ملک در حلقه زَنار داشت
چو اندوهش شود غم‌خور ز دل تیمار برخیزد
نشسته‌ام بغل مرگ دست در گردن

۳۶- کدام ابیات به آرایه‌های «تشبیه، ایهام تناسب و جناس» آراسته شده‌اند؟

- الف: تا بود در بزم گردون ساغر زرین مهر
ب: چرا پیوسته با مردم کمان کینی بر زه
پ: کوهکن که یک عمری داشت غصه شیرین
ت: بلبل داستان‌سرا را گو بر آر آوای نای
ث: نهان از پرده‌های چشم می‌گیریم نه آن شمع
- (۱) «الف» - «ب»
(۲) «ب» - «ث»
(۳) «پ» - «ت»
(۴) «الف» - «ت»
- چرخ سرکش باد مست ساغر مه‌رت مدام
که نتوان برد چون ابروی خوبان دل به پیشانی
روی او ندید آخر داد جان شیرین را
مطرب بلبل‌نوا را گو بزن در چنگ چنگ
که سازم نقل مجلس گریه مستانه خود را

۳۷- با توجه به رباعی زیر، کدام گزینه نادرست است؟

- «سرو از قدت اندازه بالا برده‌ست
بحر از دهننت لؤلؤ لالا برده‌ست
هر جا که بنفشه‌ای بینم گویم
مویی ز سرت باد به صحرا برده‌ست»
- (۱) بیت «دیدی که از آن روز چه شب‌ها بگذشت / وز گفته خود هیچ نیامد یادت» با رباعی بالا هم‌وزن است.
(۲) رباعی بالا، دارای آرایه‌های تشبیه، ایهام و مراعات‌نظیر است.
(۳) قاعده قافیه این ابیات، قاعده «۱» است و در آن اختیار زبانی حذف همزه و تغییر کمیت مصوت دیده می‌شود.
(۴) اشعار را می‌توان به دو صورت دسته‌بندی هجایی کرد و سه نوع اختیار وزنی در آن وجود دارد.

۳۸- با لحاظ اختیارات شاعری تقطیع هجایی کدام مصراع نادرست است؟

- (۱) من زنده‌ام هنوز و غزل فکر می‌کنم (-U-U--UU-U-U--)
(۲) دیشب به خواب من آمد مردی که خاکستری بود (-U--U----UU-U--)
(۳) وضو ندارم و وقت نماز در پیش است (-U-U--UU-U-U)
(۴) شمس من کی می‌رسد من راه را گم کرده‌ام (-U----U----U----U--)

۳۹- وزن کدام سروده در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) گسترده مه ز روزنه شاخ‌های بید (مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فعل)
(۲) حرف مرا فهمد آن که نکته‌شناس است (مفتعلن فاعلاتُ مفتعلن فع)
(۳) چو رفتم از خراسان به دل گشتم هراسان (مفاعیلن فعولن مفاعیلن فعولن)
(۴) خوشا چمیدن بر ارغوان و یاسمن (مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن)

۴۰- در کدام بیت وزن همسان و ناهمسان «هر دو» یافت نمی‌شود؟

- (۱) ای عزم سفر کرده و بسته کمر فتح
بگشاده چپ و راست فلک بر تو در فتح
(۲) با لشکر هجران تو کوشان همه شب
رخساره خراشان و خروشان همه شب
(۳) تا کی دل خسته در گمان بندم
جرمی که کنم به این و آن بندم
(۴) صد نیک به یک بد نتوان کرد فراموش
گر خار براندیشی خرما نتوان خورد

۴۱- به ترتیب، وزن کدام مصراع‌ها «دوری» است و کدام مصراع‌ها در بحر «هزج» سروده شده است؟

الف: سایه نگرده جدا ذره‌ای از آفتاب

ب: گر گنج طلب داری از مار مترس ای دل

پ: یک زمان از سر خون ما درگذر

ت: کنارم روز و شب دریاکناری ست

ث: همای سپهر استخوانی نیرزد

(۱) «الف - ب»، «ت»

(۲) «ب - پ»، «ت - ث»

(۳) «ت - الف»، «پ - ث»

(۴) «پ - ت»، «الف»

۴۲- «اختیارات شاعری» مقابل کدام بیت درست است؟

- (۱) دمی به صحبت پیری رسیده بودم دوش
که بود منشی دیوان چرخ را استاد
(کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)
- (۲) ای دل امروز آنک در عالم
لاف آزادگی ز بند بنده‌سست
(آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن - ابدال)
- (۳) ای که گرد خاک پایت ساکنان آسمان
سرمه چشم جهان‌بین شه گردون کنند
(بلند بودن هجای پایان مصراع - قلب)
- (۴) من همانم که اگر در قلم آرام بیتی
چون قلم سر بنهد بر خط من تیر دبیر
(حذف همزه - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند)

۴۲- در تمام ابیات، اختیار شاعری «ابدال» و «تغییر کمیّت مصوت کوتاه به بلند» هر دو وجود دارد؛ به چز:

خواهم کز دود دل پرده کنم روز را
چو دید کز تو به هر لحظه شیونی ست مرا
به پیامی که سازدم دریاب
زر آلوده سگ حلقه دم است

۱) از پی آن را که شب پرده راز من است
۲) فلک موافقت من کبود در پوشید
۳) به فراقی که سوزدم کشتی
۴) تا به درگاه خدا داری روی

۴۴- در چند بیت، قافیه میانی، مطابق قاعده «۲» است؟

نوری شوی مقدس از جان و جا چه باشد
گر رخ ز گل بشویی ای خوش لقا چه باشد
در جنگ اگر نیچی ای مرتضا چه باشد
ای آه را پناه او ما را که می کشاند
کو خاک را زبان ها تا نکته ای جهانند

الف: ز اندیشه ها نخسپی ز اصحاب کهف باشی
ب: تو گوهری نهفته در کاه گل گرفته
پ: از ذکر نوش شربت تا وارهی ز فکرت
ت: این جا پلنگ و آهو نعره زنان که یا هو
ث: خاک از نثار جان ها تابان شده چو کان ها

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۴۵- قافیه کدام بیت نادرست است؟

وز غم دزدش جگر خون می شود
پایرهنه جانب مسجد دوید
از برای حج و عمره می دوید
تا تجارت می کند وا می رود

۱) او برهنه آمد و عریان رود
۲) شه چو عجز آن حکیمان را بدید
۳) سوی مکه شیخ امت بایزد
۴) کاروان دایم ز گردون می رسد

۴۶- کدام بیت با بیت «ز منجنیق فلک سنگ فتنه می بارد / من ابلهانه گریزم به آبگینه حصار» تناسب مفهومی دارد؟

پیش شمشیر قضا هیچ سپر نتوان کرد
نار جحیم و باغ جنان از برای چیست
به سنگ کینه جهانها تنم به خیره مسا
می رو ره تقدیر نه راه تدبیر

۱) گفتم از غم به وصال تو گریزم لیکن
۲) ور گردش جهان را این است سرنوشت
۳) به پتک جور سپهر سرم به خیره مکوب
۴) تدبیر تو چون باز ندارد تقدیر

۴۷- مفاهیم «طلب وصال، امیدواری، هم دردی، یگانگی معشوق، پایستگی عشق و محبت» به ترتیب در کدام ابیات دیده می شود؟

کز پی رسد بهار چو پاییز بگذرد
دیده هر کس بر آن گلگون قبا افتاده است
آینه ضمیر من جز تو نمی دهد نشان
دل غرق تمنای عبور است
به چه ماند؟ به سرو بوستانی

الف: ای دل به سردمهری دوران صبور باش
ب: می گذارد آستین بر دیده خون بار من
پ: هر چه به گرد خویشتن می نگرم در این چمن
ت: اگر ای عشق پایان تو دور است
ث: مرا در دل درخت مهربانی

۲) «ت» - «الف» - «پ» - «ب» - «ث»

۱) «ت» - «الف» - «ب» - «پ» - «ث»

۴) «الف» - «ت» - «پ» - «ب» - «ث»

۳) «الف» - «ت» - «ب» - «ث» - «پ»

۴۸- مفهوم کدام ابیات با یکدیگر هم خوانی دارد؟

کافر کافر اگر نوش کنم خرما را
سر فرو هر کس به جیب خویش چون گرداب برد
به نازی که لیلی به محمل نشیند
خود همه اندوه بود، تخم که من کاشتم
ساقیا باده بده شادی آن کاین غم از اوست

الف: نیش خاری اگر از نخل تو خواهم خوردن
ب: از غمت ای گوهر نایاب در بحر وجود
پ: غمش در نهان خانه دل نشیند
ت: من به تو امیدوار، تا بر شادی خورم
ث: غم و شادی بر عارف چه تفاوت دارد؟

۳) «الف» - «ث»

۱) «الف» - «ب»

۴) «پ» - «ث»

۲) «ب» - «ت»

۴۹- کدام بیت با بیت «غرقة وهميم ورنه این محیط / از تنک آبی کناری بیش نیست»، تناسب مفهومی دارد؟

چو جوش می، سر خم، مغز می داند فلاطون را
به هرزه، وهم، مچینید کاین دکان خالی ست
دست در آغوش با تصویر کردن مشکل است
جاده منزل تحقیق خط پرگار است

(۱) دل داناست، گر پرگار گردون مرکزی دارد
(۲) جهان ز جنس اثرهای این و آن خالی ست
(۳) با خیال خشک تا کی سر به یک بالین نهم
(۴) بیدل آخر به سر خویش قدم باید زد

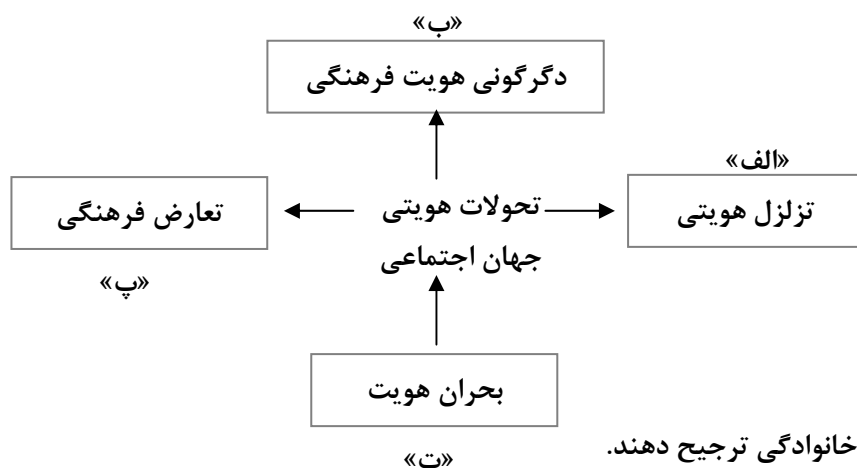
۵۰- مفهوم کدام گزینه با سایر ابیات متفاوت است؟

مهر لب او بر در این خانه نهادیم
تا وجودم هست خواهد بود نقشت در ضمیر
گرچه سرآید زمان ور چه درآید اجل
وی شور تو در سرها وی سر تو در جانها

(۱) در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را
(۲) تا روانم هست نامت بر زبان دارم روان
(۳) از سر من شور تو هیچ نیاید برون
(۴) ای مهر تو در دلها، وی مهر تو بر لبها

علوم اجتماعی

۵۱- کدام گزینه با نمودار زیر مرتبط است؟

- بسیاری زندگی مجردی را بر زندگی خانوادگی ترجیح دهند.

- تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق

- تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می روند.

- شیوع رقیبها و بدیل های زندگی خانوادگی هم عرض خانواده

(۱) «الف» - «ت» - «ب» - «پ»

(۲) «الف» - «پ» - «ب» - «ت»

(۳) «الف» - «ب» - «پ» - «ت»

(۴) «ت» - «الف» - «پ» - «ب»

۵۲- کدام گزینه درباره «قلمرو آرمانی و واقعی ارزشها» درست و درباره «مقبولیت و مشروعیت قدرت»، نادرست است؟

(۱) معانی، تدابیر سیاسی، قوانین و قدرت در قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی قرار دارند - هنگامی که قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد و تبعیت از قانون نیز با رضایت و میل همراه باشد، اقتدار و قدرت هم مشروعیت حقیقی دارد و هم مقبولیت.

(۲) فضیلتها و رذیلت های سیاسی در قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی اند - مقبولیت و مشروعیت حقیقی می توانند با هم باشند و در برخی موارد نیز جدا از یکدیگر باشند.

(۳) حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می شود و از جامعه ای به جامعه دیگر نیز متفاوت است - در نظام سیاسی لیبرال دموکراسی فقط می توان از مقبولیت قدرت حرف زد و نمی توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت.

(۴) پیدایش، قوام و دوام ارزشها در قلمرو واقعی و آرمانی محصول آگاهی، خواست و تمایل افراد است - در کشوری که فرهنگ عمومی جامعه، فرهنگ دینی باشد، قدرت نامشروع می تواند مقبول باشد.

۵۳- به ترتیب هر عبارت، علت، معنا یا مفهوم، پیامد، معنا یا مفهوم کدام گزینه است؟

- شکل‌گیری فلسفه‌های روشنگری

- قفس آهنین

- حیات معنوی اسلام

- به خواست و اراده انسان ایجاد می‌شوند و دارای آثار و پیامدهای غیرارادی هستند.

(۱) فرهنگ جدید غرب - سلطه نظمی که هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد - تأمل و بازبینی نظریات پیشین اندیشمندان جهان غرب - اعتباریات

(۲) تسری سکولاریسم از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق - تأکید افراطی بر ساختار اجتماعی - ظاهر شدن ایران به صورت قطب فرهنگی جدید - اعتباریات

(۳) فرهنگ جدید غرب - اسارت در نظام اجتماعی پیچیده - بیداری اسلامی - عقل خاص

(۴) بسط و گسترش ابعاد دینوی - رواج کنش‌های حساب‌گرانه معطوف به دنیا - شکل‌گیری افق‌های جدید به روی اندیشمندان غربی - عقل عملی

۵۴- هر عبارت به ترتیب دیدگاه کدام رویکرد جامعه‌شناسی را نشان می‌دهد؟

- خود علم با «درست و غلط دانستن» و «خوب و بد کردن امور» سلطه‌گری می‌کند؛ زیرا «خوب» به معنای خوب بودن برخی افراد و گروه‌ها و «بد» را بد بودن برخی دیگر، از آنان قلمداد می‌کند.

- دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.

- صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض نژادی در جوامع نمی‌پردازد؛ بلکه آن را تقبیح می‌کند و یا عدالت اجتماعی را تحسین می‌کند و برای گسترش آن راه‌حلهایی تجویز می‌کند.

- سایر علوم مانند فلسفه، اخلاق، علوم دینی را غیرعلمی می‌دانستند و علوم انسانی و علوم اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند.

(۱) نسبی‌گرایان - تبیینی - تفسیری - انتقادی نسبی‌گرایان - انتقادی - تجویزی - تبیینی

(۳) پسامدرن - تفسیری - انتقادی - تبیینی پسامدرن - تفسیری - تجویزی - تفهیمی

۵۵- کدام گزینه در ارتباط با «دیدگاه طرفداران عدالت اجتماعی به نابرابری اجتماعی»، «هویت‌زدایی» و «عقل در معنای خاص»، درست است؟

(۱) دولت‌ها برای حمایت از اقشار کم‌درآمد آن‌ها را زیر چتر حمایت بیمه‌های اجتماعی قرار می‌دهند و از ثروتمندان مالیات می‌گیرند و از آن برای رفع فقر در جامعه استفاده می‌کنند - به معنای نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی است برای دستیابی به پاسخ‌های ساده - علمی مانند فلسفه، ریاضیات و طبیعیات را پدید می‌آورد و خوبی عدالت و بدی ظلم را می‌شناسد.

(۲) نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق، نه اجرای عدالت را به دست نامرئی بازار می‌سپارد و نه دخالت همه‌جانبه دولت را می‌پذیرد - نشانه پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی و البته دشواری فهم آن‌هاست - برای فهم پدیده‌های معنادار مانند کنش انسان‌ها، گفتار و متن به کار می‌رود.

(۳) در این رویکرد مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود، اما جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای ثروتمندان فراهم کند - حاصل رویکردهایی است که به دنبال دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی هستند - واقعیت‌هایی را که با آگاهی و اراده انسان‌ها به وجود می‌آیند، شناسایی می‌کند و علوم انسانی و علوم اجتماعی را پدید می‌آورد.

(۴) معتقدند در رویکرد اول نقطه آغاز رقابت و در رویکرد دوم، نقطه پایان رقابت عادلانه نیست - افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود - قانون علیت در فلسفه یا قانون جاذبه زمین در فیزیک را شناسایی می‌کند.

۵۶- به ترتیب هر عبارت نشانگر کدام مفهوم است؟

- فارابی آن را مقابل علمی قرار می‌دهد که موضوع آن‌ها مستقل از اراده انسان‌ها است.

- بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید.

- مجرای ارتباط ما با جهان اجتماعی و بخشی از آن به حساب می‌آید.

- تعداد کثیری از گروه‌های درگیر قومی نژادی در ارتباط باهم، یک فرهنگ مختلط را می‌سازند.

(۱) علم مدنی - پساسکولاریسم - زندگی اجتماعی انسان‌ها - سیاست همانندسازی

(۲) علم مدنی - گریز و رویگردانی از سکولاریسم - نقش و عضویت اجتماعی - دیگچه همانندسازی

(۳) علوم اجتماعی - گریز و رویگردانی از سکولاریسم - ویژگی‌های روانی و اخلاقی - دیگچه همانندسازی

(۴) علوم انسانی - افول سکولاریسم - نقش و عضویت اجتماعی - سیاست هویت

۵۷- به ترتیب کدام گزینه جدول زیر را کامل می‌کند؟

علوم اجتماعی جهان اسلام	علوم اجتماعی جهان متجدد
«الف»	«ب»

(۱) اندیشمندان مسلمان، با شناخت تفاوت پدیده‌های اعتباری و پدیده‌های تکوینی، علوم اجتماعی را شبیه علوم طبیعی نمی‌دانند - رویکرد تجویزی

(۲) اندیشمندان مسلمان برای داوری درباره ارزش‌ها از ظرفیت عقل نظری، عقل عملی و وحی بهره می‌برند - رویکرد تفسیری

(۳) رویکرد تفسیری برای داوری درباره ارزش‌ها به معیار جهان‌شمولی که فراتر از محصولات اجتماعی و تاریخ انسان‌ها باشد، دسترسی ندارد - رویکرد انتقادی

(۴) از نظر اندیشمندان مسلمان، تبیین، تفسیر و تجویز، استدلال‌های ویژه خود را دارند و در هر سه سطح پژوهشگر اجتماعی به دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق است - رویکرد انتقادی

۵۸- به ترتیب هر عبارت به دیدگاه کدام اندیشمند اشاره دارد؟

- او معتقد بود باید سعی کنم این دنیا را خراب نکنم، آن را اندکی اصلاح کنم و بهتر از آنچه به من داده شده، تبدیل کنم.

- او معتقد بود مفهوم عقلانیت در جهان اسلام متفاوت از عقلانیت موجود در جهان غرب است.

- او معتقد بود در شرق مسلمان دیدم و اسلام را ندیدم و در غرب اسلام را دیدم و مسلمان ندیدم.

- آزمایش او در ایجاد یک زندان ساختگی، مثال خوبی از کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی است.

- شهر را زیستگاهی که دارای قلعه، برج، بارو، بازار و دادگاه مستقل است، معرفی می‌کند.

(۱) چارلز هندی - طه‌عبدالرحمن - محمد عبده - هوثرن - ماکس

(۲) پاول کله - محمد عبده - محمد عابدالجبری - فیلیپ زیمباردو - ماکس وبر

(۳) چارلز هندی - طه‌عبدالرحمن - محمد عبده - فیلیپ زیمباردو - ماکس وبر

(۴) چارلز هندی - محمد عابدالجبری - محمد عبده - هوثرن - ماکس وبر

۵۹- کدام گزینه در ارتباط با الگوی تعارف هویت‌ها و رویکرد دیگری که از درون رویکرد تفسیری شکل می‌گیرد، به ترتیب درست و نادرست است؟

(۱) یکی از راه‌های ایجاد آشتی، اتحاد و دوستی در میان گروه‌ها و ملت‌ها، شناخت متقابل است - بشر همواره به سرکوبی که از طریق قدرت و ثروت صورت می‌گرفت، حساس بود و اکنون متوجه سرکوبی است که به وسیله دانش اعمال می‌شود و دیگر به آن تن نمی‌دهد.

(۲) به معنای وحدت یا کثرت هویت‌هاست - می‌خواهد ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را برای علوم اجتماعی نگه دارد و این نقش را در نقد روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌بیند.

(۳) در مقابل الگوی تنازع قرار دارد و همان الگویی است که قرآن ارائه می‌کند - در این رویکرد، بخشی از یک حقیقت مغفول، آشکار می‌شود، هر نظریه‌ای درون فرهنگ و تاریخ خود تولید می‌شود و هر فرهنگ و هویتی می‌تواند نظریه‌های متناسب با خود را تولید کند.

(۴) به معنای وحدت و کثرت هویت‌هاست - اگر ادعا شود که دانش، تماماً محصول شرایط اجتماعی و فرهنگی است و جوامع و فرهنگ‌ها نیز متفاوتند و درون هر جامعه‌ای گروه‌های مختلف وجود دارند، می‌توان میان دانش‌ها و شناخت‌های مختلف داوری کرد و دانش صحیح را شناخت.

۶۰- به ترتیب هر عبارت به کدام نوع جامعه، علم، روش، متفکر اجتماعی اشاره دارد؟

- تا آنجا که بتواند به ستم‌دیدگان و مستضعفان جهان یاری می‌دهد.

- تلاشی است برای بسط دیدگاهی جامع نسبت به معناداری جهان و انسان

- می‌توان درباره ارزش‌ها و آرمان‌ها مانند عدالت، مسئولیت و آزادی سخن گفت.

- علم اجتماعی را زیرمجموعه علوم انسانی می‌داند.

(۱) جامعه آرمانی قرآن - فلسفه - عقل و وحی - فارابی

(۲) مدینه فاضله - فلسفه - عقل و وحی - ابن‌خلدون

(۳) جامعه آرمانی قرآن - علوم عقلانی و علوم وحیانی - حس و تجربه - فارابی

(۴) ترسیم جامعه آرمانی - علوم اجتماعی قرآن - عقلانی و وحیانی - فارابی

۶۱- هر عبارت به ترتیب علت، پیامد، معنا یا مفهوم کدام گزینه است؟

- کاستی و خلأ معنوی دانشمندان و متفکران اجتماعی

- پیدایش فرهنگ فایده‌گرایی

- قدرت بدون اکراه و از روی رضایت و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد.

(۱) از دست دادن نشاط زندگی و روبه‌رو شدن با انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس، ناامیدی و خودکشی - پذیرش ارزیابی (مردم) براساس مفید بودن یا نبودن - اقتدار

(۲) بازاندیشی دربارهٔ بنیان‌های عقیدتی و ارزش جهان اجتماعی و تشویق برای عبور از مرزهای هویتی فرهنگی جهان اجتماعی - شکل‌گیری جوامعی که در آن‌ها وضعیت اقتصادی افراد، موقعیت اجتماعی آن‌ها را معین می‌کند - مشروعیت

(۳) پوچ‌انگاری و از دست دادن نشاط زندگی - ارزیابی انسان‌ها صرفاً براساس ملاک اقتصادی - مقبولیت

(۴) بازاندیشی دربارهٔ بنیان‌های عقیدتی و ارزش جهان اجتماعی و تشویق برای عبور از مرزهای هویتی فرهنگی جهان اجتماعی - پذیرش ارزیابی مردم براساس مفید بودن یا نبودن - اقتدار

۶۲- عبارت درست در رابطه با عقل عملی - الیگارشسی - و نادرست در ارتباط با تحولات اقتصادی نظام جهانی کدام است؟

(۱) هرگز جامعه‌ای بدون تأمین میزانی از عفت، شجاعت، حکمت و عدالت روی سعادت دنیوی و اخروی را نخواهد دید - حکومت نخبگانی است که از امتیازات طبقاتی برخوردار بوده‌اند - تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شد و انتقال ثروت از کشورهای غربی به جوامع غیرغربی جریان دارد.

(۲) قانون علیت در فلسفه یا قانون جاذبهٔ زمین در فیزیک با این عقل شناخته می‌شوند - حاکمیت اقلیتی که بر مدار خواسته‌ها و تمایلاتشان بر جامعه حکومت می‌کنند - کشورهای تحت نفوذ و استعمارزده به طرف اقتصاد تک‌محصولی سوق داده می‌شوند، به این معنا که صادرات آن‌ها به یک مادهٔ خام محدود می‌شود.

(۳) شناسایی ارزش‌ها و آرمان‌ها و خوبی عدالت و بدی ظلم را می‌شناسد - حکومت اقلیتی از سرمایه‌داران که در برابر اکثریت مردم مسئول نیستند و قدرت را در جهت منافع خود به کار می‌گیرند - کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند و این انتقال، در جهت استقلال این کشورها و تعدیل جهانی ثروت است که با رشد و تحول کشورهای استعمارزده همراه است.

(۴) علوم انسانی و علوم اجتماعی را پدید می‌آورد - اقلیتی که بر مدار خواسته‌ها و تمایلاتشان بر جامعه حکومت می‌کنند - وابستگی کشورهای استعمارزده امکان عبور از مرحلهٔ استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد، کشورهای غربی بعد از آنکه در کشورهای استعمارزده با مقاومت‌های سیاسی و نهضت‌های آزادی‌بخش مواجه می‌شوند، استقلال سیاسی و اقتصادی آنان را به رسمیت می‌شناسند.

۶۳- هریک از موارد زیر به ترتیب با کدام موضوع ارتباط دارند؟

- ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود در شرایطی که اقتصاد و سیاستش به این حضور نیاز دارد.

- دستورالعمل‌هایی که اهل هر حرفه برای خود داشتند و استناد آن، هم روابط میان اعضای حرفه و هم روابط میان حرفه و جامعه را تعیین می‌کردند.

- عبور از دانش عملی و عمومی و نزدیک شدن به پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی

- در این نوع جوامع، مالکیت خصوصی وسایل تولید وجود نداشت.

(۱) ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن - حقوق و تکالیف - آشنایی زایی - سوسیالیستی

(۲) افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن - فتوت‌نامه - عادت‌زدایی - سوسیالیستی

(۳) به مانند حیوان فرتوتی می‌ماند که با وجود جثهٔ عظیم خود، زمین‌گیر و آسیب‌پذیر شده است - وظایف و انتظارات - آشنایی‌زدایی - لیبرالیستی

(۴) بحران معرفتی و علمی - فتوت‌نامه - عادت‌زدایی - سوسیالیستی

۶۴- به ترتیب پاسخ هریک از پرسش‌های زیر کدام است؟

- فرآیند شکل‌گیری زوال معنا کدام است؟

- روش مطالعه مزایا و معایب شبکه‌های اجتماعی از دیدگاه جامعه‌شناسان انتقادی، چگونه است؟

- شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد، چیست؟

- در نظریه پایان تاریخ، برای کدام نظام سیاسی جایگزین بهتری قابل تصور نیست و محصول نهایی تاریخ بشر چیست؟

(۱) با افول علوم عقلانی و وحیانی، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری که پدیده‌های فراتجربی‌اند و با علوم تجربی قابل مطالعه نیستند، از دست می‌رود و داوری درباره آرمان‌ها به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود - مطالعه مزایا و معایب شبکه‌های اجتماعی با روش‌های کیفی، نگاه از درون، تقبیح گرایش افراطی نوجوانان به شبکه‌های اجتماعی و تحسین مزایای آن و تجویز گسترش آن با آموزش‌های همگانی - سرمایه‌داری - اندیشه سیاسی لیبرال

(۲) زوال عقلانیت سطح یک که به پرسش‌های بنیادین و ثابت بشر پاسخ می‌دهد - با تمرکز بر مشاهده و صرفاً حس و تجربه، توصیف مزایا و معایب شبکه‌های اجتماعی و تجویز راهکارهای علمی دقیق برای بسط فناوری - عقلانیت ابزاری - نظام لیبرال دموکراسی

(۳) با افول علوم فراتجربی، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از دست می‌رود و داوری درباره این ارزش‌ها، آرمان‌ها و امور به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود - مطالعه مزایا و معایب شبکه‌های اجتماعی به‌عنوان پدیده اجتماعی معنادار با نگاه از درون و تقبیح گرایش افراطی نوجوانان به شبکه‌های اجتماعی و تحسین مزایای آن و تجویز گسترش مزایای آن با آموزش همگانی - کاهش جمعیت - نظام سیاسی لیبرال دموکراسی

(۴) از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها - برای مدتی با گروه نوجوانان زندگی می‌کنند، عقاید و ارزش‌های آن‌ها را می‌فهمند و با ملاک حقیقت و فضیلت به داوری آن‌ها می‌پردازند - کاهش جمعیت - نظام سیاسی لیبرال دموکراسی

۶۵- در ارتباط با تعریف و ویژگی‌های «انقلاب اسلامی ایران»، کدام عبارت درست است؟

(۱) انقلاب اسلامی ایران با آرمان‌ها و ارزش‌هایش، تأثیراتی فراتر از مرزهای جهان اسلام به‌دنبال داشت، بحران‌های معرفتی و معنوی جهان غرب با انقلاب اسلامی و شکل‌گیری جنبش‌های اسلامی فرصت بروز و ظهور یافتند، این انقلاب که مستقل از ارزش‌ها و آرمان‌های جهان غرب شکل گرفت، شاهدی گویا برای حضور تاریخ‌ساز غرب بود، در شکل‌گیری یا گسترش اندیشه‌های مدرن مؤثر بود.

(۲) انقلاب اسلامی ایران حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود، بازگشت به اسلام، بازگشت به یک خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی که با اندیشه‌های دنیوی غرب تفسیر می‌شد، نبود بلکه بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی بود. جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود به‌عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می‌گردد.

(۳) میرزای نائینی با توجه به واقعیت‌های اجتماعی ایران با استفاده از فقه، نظام مشروطه را تبیین کرد و در ادامه به این نتیجه رسید که مردم ایران می‌توانند با مشارکت و حضور فعال خود جامعه‌ای را ایجاد کنند که ویژگی‌های جامعه مطلوب را داشته باشد و با حمایت مردم انقلاب اسلامی ایران شکل گرفت.

(۴) انقلاب اسلامی با آنکه در ایران رخ داد و از ذخایر معرفتی شیعی استفاده کرد، آرمان‌ها، ارزش‌ها و رسالت خود را به حل چالش‌های جامعه ایران یا شیعیان جهان محدود نکرد، براساس آموزه‌های اسلامی، از عزت و اقتدار جهان اسلام پاسداری می‌کرد، دفاع از محرومان و مستضعفان جهان را وظیفه خود می‌دانست، فطرت الهی همه انسان‌ها را مخاطب پیام خود قرار می‌داد و حل مشکلات معرفتی و معنوی بشر را رسالت خود می‌دید.

روان‌شناسی

۶۶- هر کدام از عبارات زیر به ترتیب با کدام روش جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی تناسب بیشتری دارد؟

- پرسش در مورد اختلاف نظر والدین و فرزندان در جلسه مشاوره.

- تحلیل واکنش هیجانی تماشاگران در مسابقه ورزشی به کمک دوربین.

- مطالعه و بررسی آسیب‌های سبک زندگی دانشجویان در دوران کرونا.

- استفاده از نظرسنجی در مراکز درمانی از میزان رضایت شما از خدمات ارائه شده.

(۱) مصاحبه - مشاهده - پرسش‌نامه - پرسش‌نامه

(۲) پرسش‌نامه - مشاهده - آزمون - آزمون

(۳) مصاحبه - مشاهده - پرسش‌نامه - آزمون

(۴) پرسش‌نامه - مشاهده - آزمون - مصاحبه

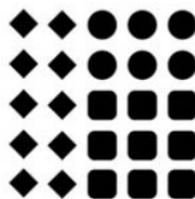
- ۶۷- هریک از عبارتهای زیر به ترتیب با کدام یک از موارد زیر همخوانی دارد؟
 - ایفای نقش‌های جنسیتی برای نشان دادن رفتارهای زنانه یا مردانه.
 - براساس ایده‌آلهایی که نوجوان در زندگی دارد، شکل می‌گیرد.
 - بروز هیجان‌هایی که تحت تأثیر نظام پردازش‌های فردی نیست و غالباً به یک صورت پدیدار می‌شود.
 - احساس توانمندی زیاد در نوجوانی.

- (۱) ویژگی جنسی هویت - خود واقعی - ترس و محبت - دو برابر شدن اندازه قلب و سه برابر شدن ظرفیت شش
 (۲) ویژگی روانی هویت - خود آرمانی - خشم و محبت - سه برابر شدن ظرفیت شش و افزایش حجم کلی خون
 (۳) ویژگی جسمی هویت - خود واقعی - پشیمانی و سپاس‌گزاری - سه برابر شدن اندازه قلب و دو برابر شدن ظرفیت شش
 (۴) ویژگی جنسی هویت - خود آرمانی - سپاس‌گزاری و ترحم - سه برابر شدن ظرفیت شش و افزایش حجم کلی خون

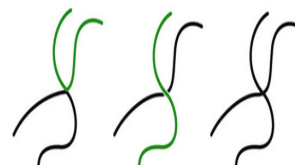
۶۸- به ترتیب هریک از تصاویر زیر به کدام اصل گشتالت اشاره دارد؟

پ:

ب:

الف:

- (۱) استمرار - مجاورت - تکمیل
 (۲) مشابهت - استمرار - تکمیل
 (۳) شکل و زمینه - استمرار - مجاورت
 (۴) استمرار - مشابهت - شکل و زمینه

۶۹- هریک از عبارات زیر به ترتیب با کدام یک از انواع مسئله، مرتبط است؟

- علت بالا رفتن آمار طلاق در کشورها چیست؟

- علت انقراض پلنگ‌های ایرانی

- حل یک معادله جبری دوجمله‌ای

- چرا تعداد سارقان گوشی روز به روز در حال افزایش است؟

(۱) خوب تعریف شده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف نشده

(۲) خوب تعریف نشده - خوب تعریف شده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف نشده

(۳) خوب تعریف نشده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف شده - خوب تعریف شده

(۴) خوب تعریف شده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف شده

۷۰- درستی و یا نادرستی هریک از عبارتهای زیر به ترتیب کدام است؟

- عباس از بدو تولد دچار بیماری قند بوده و تحت نظر متخصص است. عباس در قسمت ناتوانی کامل و شدید پیوستار سلامت و بیماری قرار دارد.

- اکرم در پرسش‌نامه سبک زندگی نمره ۶۹ را کسب کرد که نشان می‌دهد در برابر فشارهای روانی خیلی آسیب‌پذیر است.

- هنگام فشار روانی، فرد یک رویداد یا موقعیت را به صورت فشار آور و فراتر از توانایی خود ارزیابی می‌کند.

- همه افراد در زندگی، فشار روانی مثبت و منفی را تجربه می‌کنند؛ اما به روش‌های متفاوتی با آن مقابله می‌کنند.

(۱) نادرست - درست - درست - درست
 (۲) نادرست - نادرست - درست - درست

(۳) درست - درست - نادرست - نادرست
 (۴) درست - نادرست - نادرست - نادرست

۷۱- مراحل حل مسئله به ترتیب کدام است؟

(۱) برنامه - اجرا - ارزیابی - اصلاح
 (۲) اجرا - ارزیابی - برنامه - اصلاح

(۳) اجرا - برنامه - اصلاح - ارزیابی
 (۴) برنامه - ارزیابی - اصلاح - اجرا

۷۲- هریک از عبارتهای زیر به ترتیب با کدام موارد همخوانی دارد؟

- لذت بردن از انجام بازی قانونمند در کنار هم‌جنس‌های خود.

- راهنمایی مستقیم ثریا توسط پدرش در جهت عمل کردن براساس ارزش‌ها و دوری از زشتی‌ها.

- انتخاب لیوانی که ظاهراً حجم بیشتری دارد و بلندتر است از بین دو لیوان آب پرتقال با حجم و مقدار یکسان.

- دامنه سنی ۲۰ تا ۴۰ سالگی

(۱) رشد شناختی - هفت سال اول - کودکی دوم - جوانی
 (۲) رشد هیجانی - هفت سال سوم - کودکی اول - نوجوانی

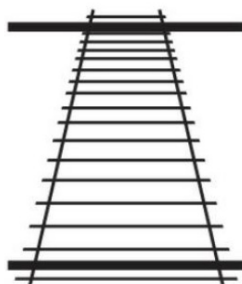
(۳) رشد اجتماعی - هفت سال دوم - کودکی اول - جوانی
 (۴) رشد اجتماعی - هفت سال دوم - کودکی دوم - نوجوانی

۷۳- عبارتهای زیر به ترتیب کدام نوع تعارض را نشان می‌دهد؟

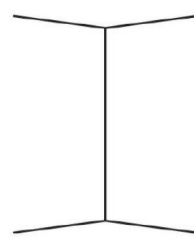
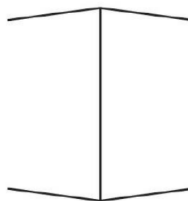
- زهرا به داشتن سگ بسیار علاقه دارد، ولی از مسئولیت نگهداری و سرزنش توسط دیگران می‌ترسد.
- علی برای ازدواج با ریحانه باید خدمت سربازی را که شرط پدر او هست بگذراند. او از یک‌سو، به ازدواج علاقه‌مند است و از سوی دیگر از رفتن به سربازی بیزار است.
- مجید کارمند یک شرکت خصوصی است و کار خود را خیلی طاقت‌فرسا و یا با دستمزد کم می‌داند؛ اما در عین حال نمی‌خواهد انصراف دهد و بیکار شود.
- سهیلا که به گردشگری علاقه دارد به علت محدودیت زمانی مجبور است بین دو شهر گیلان و خرمشهر یکی را برای گردش انتخاب کند.

- ۱) «اجتناب - اجتناب» - «گرایش - اجتناب» - «گرایش - گرایش» - «اجتناب - اجتناب»
- ۲) «گرایش - اجتناب» - «گرایش - اجتناب» - «اجتناب - اجتناب» - «گرایش - گرایش»
- ۳) «گرایش - گرایش» - «اجتناب - اجتناب» - «گرایش - اجتناب» - «گرایش - گرایش»
- ۴) «گرایش - اجتناب» - «گرایش - گرایش» - «اجتناب - اجتناب» - «گرایش - اجتناب»

۷۴- کدام گزینه زیر درست است؟

ب:

الف:

- ۱) تصویر «الف» نشان‌دهنده خطای مولر لایر است که اگر تعداد خطاهای ادراکی کم باشد، به‌عنوان خطای شناختی وارد نظام ذهنی فرد می‌شود.
- ۲) تصویر «ب» نشان‌دهنده خطای مولر لایر است که اگر تعداد خطاهای ادراکی زیاد باشد، به‌عنوان خطای شناختی وارد نظام ذهنی فرد می‌شود.
- ۳) تصویر «الف» نشان‌دهنده خطای پونزو است که فرد خط همگرا را بلندتر ادراک می‌کند و این یعنی ادراک با احساس متفاوت است.
- ۴) تصویر «ب» نشان‌دهنده خطای پونزو است که فرد خط بالایی را بلندتر ادراک می‌کند و این یعنی ادراک با احساس متفاوت است.

۷۵- فردی حقوق خوانده و دانشجوی برجسته‌ای بوده و فکر می‌کرده که قرار است یک جایگاه اجتماعی امن و مطمئن داشته باشد. اما جنگ بر سراسر جهان سایه افکنده و او فقط توانسته شغلی پیدا کند تا یک درآمد حداقلی برای گذران بسیار ساده زندگی خانوادگی فراهم شود. بنابراین، کم‌کم وی حس می‌کند همه چیز از اختیار او خارج است و فقط باید بنشیند و نظاره کند تا شاید اتفاق بهتری بیفتد. این مثال کدام مفهوم را نشان می‌دهد؟

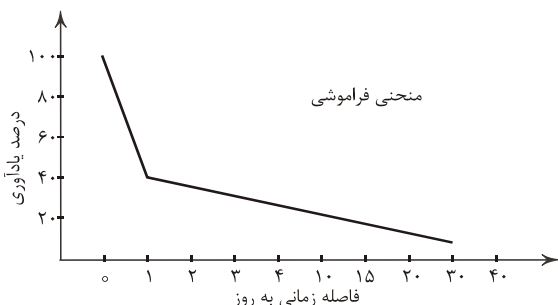
- ۱) ناهماهنگی شناختی
- ۲) درماندگی آموخته‌شده
- ۳) ادراک کنترل
- ۴) نداشتن هدفمندی

۷۶- به ترتیب هریک از موارد زیر، به کدام مبحث مهم در حافظه اشاره دارد؟

- برجسته‌تر کردن تفاوت‌های دو مفهوم جامد و مایع به لحاظ ظاهری و معنایی
- شرکت مکرر در کنکورهای آزمایشی شرکت تعاونی سازمان سنجش
- جابه‌جا کردن بیت یا مصرع در هنگام حفظ ابیات یک شعر
- فراموش کردن مطالب درسی سر جلسه آزمون

- ۱) استفاده از چند روش حرکتی - آزمون مکرر - تمایزبخشی - بازیابی
- ۲) استفاده از رمزگردانی معنادار - مرور کارآمد - بسط معنایی - رمزگردانی
- ۳) تمایزبخشی - اثر آزمون - تداخل اطلاعات - بازیابی
- ۴) بسط معنایی - اثر آزمون - تمایزبخشی - ذخیره‌سازی

۷۷- طبق نمودار زیر که اینگهوس به دست آورده است، چند درصد آموخته‌ها، یک روز بعد از یادگیری فراموش می‌شود؟

- (۱) ۴۰
(۲) ۵۰
(۳) ۶۰
(۴) ۸۰

۷۸- هریک از ویژگی‌های زیر به ترتیب به کدام عامل موثر در حل مسئله مربوط می‌شود؟

- شیخ‌الرئیس ابوعلی سینا در حل مسئله گاهی آن را به‌طور موقت کنار می‌گذاشت و به اعمال عبادی می‌پرداخت.
- نگاه کردن به موضوع از زاویه دیگر و یادآوری اطلاعات مرتبط به آن، به حل مسئله کمک می‌کند؛ مانند اختراع برق توسط توماس ادیسون.

- در برخی مواقع تأثیر مثبت و در برخی مواقع تأثیر منفی در حل مسئله دارد؛ مانند مسئله گره زدن دو طناب.

(۱) اثر نهفتگی - نوع نگاه به مسئله - تجربه گذشته

(۲) اثر نهفتگی - تجربه گذشته - نوع نگاه به مسئله

(۳) تجربه گذشته - اثر نهفتگی - نوع نگاه به مسئله

(۴) نوع نگاه به مسئله - تجربه گذشته - اثر نهفتگی

۷۹- رضا در نظر دارد تا در دانشگاه رشته‌ای را برای تحصیل انتخاب کند. هر کدام از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام مرحله تصمیم‌گیری او است؟

- رضایت از تحصیل در رشته روان‌شناسی و کسب نمرات درسی عالی

- بیان ویژگی‌های هریک از رشته‌های تحصیلی علوم انسانی دانشگاهی از نظر بازار کار

- انتخاب رشته تحصیلی روان‌شناسی

- انتخاب رشته تحصیلی علوم انسانی دانشگاهی از بین سه انتخاب موجود

(۱) دوم - چهارم - سوم - هفتم

(۲) پنجم - سوم - ششم - اول

(۳) هفتم - سوم - پنجم - دوم

(۴) دوم - سوم - چهارم - پنجم

۸۰- سمیرا به‌علت شکست عشقی دچار افسردگی شده است و به روان‌شناس مراجعه کرده است. روان‌شناس برای حل مشکل او، راهکارهای زیر را پیشنهاد داده است. راهکارهای مقابله‌توصیه‌شده به ترتیب کدام است؟

«روزانه یک ساعت دوچرخه‌سواری انجام دهید.» «به هنگام مواجهه با مکانی که با آن خاطره دارید، آن را ترک کنید.» «حتی‌المقدور از ماهی به‌عنوان غذای مناسب استفاده کنید.» «با دوستان خود به گردش بروید.»

(۱) روش بلندمدت ورزش هوازی - روش کوتاه‌مدت تنفس عمیق - روش بلندمدت حمایت اجتماعی - روش کوتاه‌مدت تفریح و سرگرمی

(۲) روش بلندمدت ورزش هوازی - روش کوتاه‌مدت ترک موقعیت - روش بلندمدت تغذیه مناسب - روش بلندمدت تفریح و سرگرمی

(۳) روش کوتاه‌مدت ورزش هوازی - روش کوتاه‌مدت تنفس عمیق - روش بلندمدت حمایت اجتماعی - روش کوتاه‌مدت تلقین جملات

(۴) روش کوتاه‌مدت ورزش هوازی - روش بلندمدت استفاده از روش‌های حل مسئله - روش کوتاه‌مدت تنفس عمیق - روش کوتاه‌مدت تفریح و سرگرمی

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال‌های ارتباطی:

آزمون ۱۲ از ۱۵

دفترچه شماره ۲ از ۲

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

نام:

نام خانوادگی:

شماره داوطلبی:

صبح جمعه
۱۴۰۴/۰۱/۲۲

آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم
جامع نوبت اول

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخگویی: ۷۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۵	زبان عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۶	تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۱۰ دقیقه
۷	جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵	۱۰ دقیقه
۸	منطق و فلسفه	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
۹	اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه

حق چاپ، تکثیر و انتشار سوالات به هر روش (الکترونیکی و...)، قبل و یا بعد از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع است (حتی با ذکر منبع) و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

■ ■ عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۹ - ۸۱)

۸۱ - ﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَأَنْفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ!﴾

(۱) پس با کدامین رحمت خدا با آنها مهربان شده‌ای چرا که با تندخویی و بی‌رحمی خود، موجب دوری آنها از اطرافت می‌شدی!

(۲) پس با نعمت پروردگار با آنها خوش‌اخلاق شدی ولی اگر خشمگین و تندخو می‌شدی یقیناً از پیرامونت دور می‌شدند!

(۳) پس خدا چه نعمتی به تو داد که نسبت به آنان خوش‌رفتار شدی و چنانچه تندخو و بی‌رحم بودی حتماً از همراهی با تو خودداری می‌کردند!

(۴) پس به رحمتی از سوی خدا با آنان نرم‌خو شدی و اگر تندخو و سنگدل بودی بی‌گمان از اطرافت پراکنده می‌شدند!

۸۲ - «عُمَاءُ الْعَدُوِّ يَحَاوِلُونَ أَنْ يَفْرِقُوا النَّاسَ فَعَلَى الْمُسْلِمِينَ أَنْ يَتَعَايَشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَايِشًا سَلْمِيًّا وَ الْأَلَا يَتَفَرَّقُوا!»:

(۱) مزدوران دشمن تلاش می‌کنند که مردم را پراکنده کنند، پس مسلمانان باید با یکدیگر همزیستی مسالمت‌آمیز کنند و پراکنده نشوند!

(۲) جاسوسان دشمن تلاش می‌کنند تا مردم پراکنده شوند، اما بر مسلمانان واجب است با دیگران همزیستی صلح‌آمیزی داشته باشند و پراکنده نشوند!

(۳) عوامل دشمن سعی دارند بین مردم تفرقه بیاندازند، بنابراین بر مسلمانان است که با همدیگر زندگی مسالمت‌آمیزی کنند و یکدیگر را پراکنده نکنند!

(۴) مزدوران دشمن می‌کوشند که مردم با هم در اختلاف باشند، بنابراین مسلمانان باید به دنبال زندگی صلح‌آمیز باشند و همدیگر را دور نکنند!

۸۳ - «عِنْدَمَا كُنْتُ أُرِيدُ أَنْ أُسَبِّ الْأَذِي كَانَ سَبِّي، فَقَالَ لِي زَمِيلِي: دَعْ شَاتِمَكَ مُهَانًا تُرَضِّ اللَّهُ وَ تُسَخِّطِ الشَّيْطَانَ!»:

(۱) زمانی که خواسته بودم به ناسزاگوینده خودم دشنام بدهم، همکارم به من گفته بود: دشنام‌دهنده‌ات را با ذلتش رها کن، چون هم خدا را خشنود و هم شیطان را خشمگین می‌کنی!

(۲) وقتی خواستم به کسی که به من دشنام می‌داد دشنام بدهم، دوستم به من گفت: ناسزاگو را فرومایه رها کن تا خدا خشنود و شیطان عصبانی شود!

(۳) هنگامی که می‌خواستم به کسی که به من ناسزا گفته بود دشنام بدهم، هم‌کلاسی‌ام به من گفت: دشنام‌گویت را خوار رها کن تا خدا را خشنود و اهریمن را خشمگین کنی!

(۴) هر وقت می‌خواستم به کسی که به من ناسزا گفته بود دشنام بدهم، دوستم به من می‌گفت: دشنام‌گویت را با خواری رها کن، خدا از تو راضی و اهریمن از تو خشمگین شود!

۸۴- «لايستخدموا الأسمدة الكيماوية لزراعة الخضراوات فليطلبوا على أفعال الإنسان المخزبة للبيئة اظلاًعاً!»:

- ۱) برای اطلاع از کارهای انسان تخریب‌گر در قبال محیط‌زیست، نباید از کودهای شیمیایی در پرورش سبزیجات استفاده می‌کردند!
- ۲) نباید از کودهای شیمیایی برای کشت سبزیجات استفاده کنند، پس باید به اقدامات خراب‌کارانه انسان نسبت به محیط‌زیست حتماً آگاهی یابند!
- ۳) از کودهای شیمیایی برای پرورش سبزیجات استفاده نمی‌کنند، پس باید از فعالیت‌های تخریب‌گرانه در قبال طبیعت حتماً مطلع شوند!
- ۴) نباید سموم شیمیایی را در کشت سبزیجات به‌کار بگیرند و لازم است به کارهای انسان تخریب‌گر نسبت به طبیعت مطلع باشند!

۸۵- «قامت منظمة التراث الثقافي و السياحي بتسجيل المعالم الأثرية و مناطق الجذب السياحي في كتاب عظيم حتى تعرف هذه المناطق الخلابة في جميع أنحاء العالم جيداً!»:

- ۱) سازمان میراث فرهنگ و تمدن برای ثبت آثار تاریخی و مناطق جذب گردشگری به پا خواست تا به وسیله کتابی بزرگ این مناطق جالب را به خوبی به تمام جهانیان بشناساند!
- ۲) سازمان میراث فرهنگی و گردشگری اقدام به ثبت آثار تاریخی و مناطق دارای جاذبه جهانگردی در کتابی بزرگ کرد تا این مناطق جذاب در سراسر جهان به خوبی شناخته شود!
- ۳) سازمان میراث فرهنگی و گردشگری در کتاب بزرگ به ثبت اماکن باستانی و مناطق گردشگری پرداخت برای اینکه این مناطق شگفت‌انگیز را به همه جهانیان معرفی کند!
- ۴) سازمان گردشگری و فرهنگی به‌منظور ثبت اماکن باستانی و مناطق دارای جاذبه جهانگردی برای تألیف کتابی بزرگ به پا خواست تا این مناطق دلربا در سرتاسر جهان شناخته شود!

۸۶- عین الصحیح:

- ۱) عندما كنتُ أمشي في الشارع رأيتُ طفلاً، كان الطفل يبكي: .وقتي در خیابان قدم می‌زدم کودک را دیدم، آن کودک گریه می‌کند!
- ۲) ﴿لن تتالوا البرّ حتى تُنفقوا ممّا تُحبّون﴾: به نیکی دست نخواهید یافت تا اینکه از آنچه که دوست دارید، انفاق کنید!
- ۳) قد تغيّرت أصواتُ بعض المفردات الدّخيلة في اللّغات الأخرى لتسهيل استعمالها: گاهی صداهای برخی از واژگان داخل‌شده در زبان‌های دیگر برای ساده‌سازی استفاده‌شان تغییر می‌کند!
- ۴) أولئك الجاراتُ يرجعن من ضيافتهنّ: آنان، همسایگانی هستند که از مهمانی برمی‌گردند!

۸۷- عین الخطأ:

- ۱) يا ليتنا لا نُضيع قيمتنا بالأعمال التي لا نُحسنها: ای کاش ارزش‌مان را با کارهایی که به خوبی آن‌ها را انجام نمی‌دهیم، تباه نکنیم!
- ۲) يُمیتون قلوبهم بکثرة الطّعام و کثیر من الجائعین يعيشون حولهم: قلب‌هایشان را با خوراک فراوان می‌میرانند و بسیاری از گرسنگان در اطراف‌شان زندگی می‌کنند!
- ۳) هذا الجاهل یفتخرُ بالنّسب کأنه لم یخلق من طینة و خلق من الذهب و الفضة: این نادان است که به دودمان افتخار می‌کند انگار او را از یک تکه گل نیافریده‌اند و از طلا و نقره آفریده شده است!
- ۴) إنّ الطلاب حضروا في صالة الإمتحانات، لكنّ معلّمهم لم یحضر: دانش‌آموزان در سالن امتحانات حاضر شدند، اما معلّمشان حاضر نشده است!

۸۸- «دانش آموز ساکت شد؛ زیرا او چیزی درباره موضوع نمی دانست»: عین الصحیح:

(۱) صارت الطالبة ساكئةً لأنها لم تعرف شيئاً حول الموضوع!

(۲) أصبحت تلميذة ساكئةً لأنها كانت لا تعرفين شيئاً حول الموضوع!

(۳) يصير التلميذ ساكئاً لأنه ما كان يعرف شيئاً عن الموضوع!

(۴) صار الطالب ساكئاً لأنه كان لا يعرف شيئاً عن الموضوع!

۸۹- عین غیر الصحیح لمفهوم هذه الآية: ﴿ و ما تقدّموا لأنفسكم من خير تجدوه عند الله ﴾

(۱) ﴿ إن أحسنتم أحسنتم لأنفسكم و إن أسأتم فلها ﴾

(۲) من لا يشكر الناس لا يشكر الله!

(۳) هر چه کنی به خود کنی / گر همه نیک و بد کنی

(۴) از مکافات عمل غافل نشو / گندم از گندم بروید جو ز جو

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (۹۰ - ۹۲) بما يناسب النص

«كثير ما نسمع أنّ العقل السليم في الجسم السليم و هذا يُشير إلى أهمية السلامة. فكيف يمكن أن نحصل على السلامة دون الرياضة؟! يُقال أنّ الرياضة دواءٌ كلُّ داءٍ لأنّ الحركة و النشاط تجلب الأوكسجين اللازم و المواد الغذائية المفيدة إلى نسوج الجسم و تقوي القلب و الرئة فهكذا تزداد طاقة الشخص في أعماله اليومية. أعلنت منظمة صحة العالمية أنّ الرياضة من ساعة إلى ثلاث ساعات في الأسبوع و المشي و الركض من ۱۵ دقيقة حتى نصف ساعة في اليوم تُبعد الإنسان عن أمراض القلب. إضافة إلى هذا تحسين مقدار الكلوسترول و التقليل من ضغط الدم و صحة أداء الكبد تكون من فوائد الرياضة. سرعة جريان الدم في الجسم خلال الرياضة تُسبب إفراز هورمونات في الجسم تُسبب تقوية المناعة (ايمنى) و قدرة عمل الدماغ.»

۹۰- أيّ موضوع جاء في النصّ؟

(۱) كيفية الحصول إلى جسم سليم بواسطة برنامج غذائي سليم!

(۲) تأثير الدماغ و العقل على الصحة و العافية في الإنسان!

(۳) آثار الحركة و النشاط على أعمال الإنسان اليومية!

(۴) دواء الأمراض و أسباب كلّها و طريقة الخلاص منها بالأدوية!

۹۱- عین الخطأ:

(۱) الأوكسجين ينتقل إلى أعضاء الجسم عن طريق جريان الدم!

(۲) الرياضة الأسبوعية تُساعد الإنسان في عدم إبتلائه بالأمراض!

(۳) الكلوسترول مُضرٌ للجسم و يجب على الإنسان أن يتخلّص منه!

(۴) الصحة كُنز لا يعرف قيمتها إلا من فقدها!

۹۲- أيُّ الأجابة لَيْسَتْ مِنْ فوائدِ الرِّياضة؟

- (۱) سلامة القلب و الرّئة!
- (۲) إزدياد قوّة الفرد في الأعمال اليوميّة!
- (۳) تعديل ضغط الدّم و تحسين أداء الكبد!
- (۴) إزدياد جميع الهرمونات في الجسم!

■ ■ عيّن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي رقم « ۹۳ - ۹۴ »

۹۳- «يُقال - اللّازم - أعلّنت - التقليل»

- (۱) يُقال: فعل - مفرد مذكر الغائب - مجرّد ثلاثيّ - معلوم/ فعل مع فاعله جملة فعلية
- (۲) اللّازم: اسم - مفرد - مذكر - اسم فاعل - معرّف بأل - معرب/ صفة و منصوب بالتبعية
- (۳) أعلّنت: فعل ماضٍ - مفرد مؤنث غائب - مزيد ثلاثي من باب إفعال «مصدره: إعلان» - متعدّد - معلوم / فعل و فاعله «منظمة»

(۴) التقليل: إسم - مفرد - مذكر - معرّف بأل - معرب - على وزن «تفعيل» - من مادة ق ل ل

۹۴- «تُبعّد - إفرار - فوائد - تُسبّب»

- (۱) تُبعّد: فعل - مضارع - للغائبة - معرب - مزيد ثلاثي من باب افعال/ فعل و المفعول «الانسان»
- (۲) إفرار: اسم - جمع تكسير و مفرد فرز - معرب - على وزن افعال/ مفعول و منصوب
- (۳) فوائد: اسم - جمع للتكسير - مفرد فائدة - معرب / مضاف و هو مجرور بحرف جارّ
- (۴) تُسبّب: فعل مضارع - للغائبة - من مزيد ثلاثي بزيادة حرف زائد - متعدّد - معلوم / فعل مع فاعله جملة فعلية

■ ■ عيّن المناسب للجواب عن الاسئلة التالية (۹۵ - ۱۰۰)

۹۵- عيّن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) إتي رأيتُ دهرًا من هجرِكَ القيامة!
- (۲) أنشدَ بعضُ الشعراءِ أبياتاً ممزوجةً بالعربية!
- (۳) من جرّبَ المُجرّبَ حلّت به الندامة!
- (۴) وقد نُفّسُ عيُنُ الحياة في الظلمات!

۹۶- عيّن الصّحيح في عمل الأفعال الناقصة و الحروف المشبهة بالفعل:

- (۱) ليس والديّ محتاجين إلى مساعدتي لأنهما قويين!
- (۲) كان التلميذين لاعبان و بعد اللّعب صارا نشيطان!
- (۳) لسنا فاشلين في الحياة لأننا ساعون في عملنا!
- (۴) لبت التلاميذ ما كانوا عن واجباتهم المدرسيّه غافلون!

۹۷- عَيْنُ الْمُسْتَثْنَى مِنْهُ يَخْتَلِفُ فِي الْإِعْرَابِ:

- ۱) لا يَمْنَحُ الْمَحْسَنُ أَمْوَالَهُ لِمَنْ يَحْتَاجُ إِلَيْهَا إِلَّا أَسْرَتَهُ.
- ۲) لا تُنْقَلُ سَيَّارَةٌ إِلَى مَوْقِفِ تَصْلِيحِ السَّيَّارَاتِ إِلَّا سَيَّارَةٌ مَعْطَلَةٌ.
- ۳) لا يَعْجِبُنِي فِي هَذِهِ الْمَسَابِقَاتِ أَحَدٌ إِلَّا الْمَهَاجِمُ الَّذِي سَجَّلَ أَهْدَافاً كَثِيراً.
- ۴) مَا أَجَابَ التَّلَامِيذُ أَسْئَلَةَ الْمَعْلَمِينَ إِلَّا ثَلَاثَ مِنْهُمْ.

۹۸- عَيْنُ مَصْدَرًا أُسْتُخْدِمُ لِلتَّشْبِيهِ:

- ۱) الْخَفَّاشُ يَطِيرُ فِي السَّمَاءِ كَالطَّيُورِ وَهُوَ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ اللَّبُونَةِ!
- ۲) أَنْشَدْتُ هَذِهِ التَّلْمِيذَةَ أَشْعَاراً أَمَامَ الْحَضَارِ إِشَادَ الشُّعْرَاءِ الْكِبَارِ!
- ۳) مَنْ عَلَّمَنِي عِلْماً يَفِيدُنِي أَشْكُرُهُ شُكْرًا كَثِيراً!
- ۴) بَعْضُنَا نَشْتَغَلُ بِمَتَاعِ الْحَيَاةِ إِشْتِغَالًا نَنْسَا مَرُورَ عَمْرِنَا!

۹۹- عَيْنُ إِسْمًا يُوضَّحُ بِفِعْلِ فَاعِلُهُ مَحذُوفٌ:

- ۱) عَلَيْكَ أَنْ لَا تَتَدَخَّلَ فِي مَوْضِعٍ يُعْرَضُ نَفْسَكَ لِلتُّهْمِ!
- ۲) مَنْ قَالَ قَوْلًا سَدِيدًا يُقْبَلُ كَلَامُهُ بَيْنَ النَّاسِ!
- ۳) هَوْلَاءُ مُشَاةٌ لَا يَعْبرُونَ الشَّارِعَ إِلَّا مِنْ مَمَرِ الْمُشَاةِ!
- ۴) الْعِلْمُ نُورٌ وَضِيَاءٌ يُقْذَفُ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ!

۱۰۰- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي اسْتِعْمَالِ نَوْنِ الْوَقَايَةِ:

- ۱) سَاعَدْتَنِي تِجَارَتِي فِي حَلِّ صَعَابِ الْحَيَاةِ!
- ۲) أَعَانْتَنِي بَوْمَاتُ الْمَزْرَعَةِ لِأَتَخَلَّصَ مِنْ شَرِّ الْفُتْرَانِ!
- ۳) يَسْأَلُونَنِي أَصْدِقَائِي عَنِ مِهْنَتِي الْمَخْتَلِفَةِ وَشَرَحْتُ لَهُمْ خُسْرَانِي فِي بَعْضِهَا!
- ۴) إِلَهِي! أَحْمَنِي مِنْ جَمِيعِ الْمَصَائِبِ فِي الدُّنْيَا!

تاریخ

۱۰۱- کدام موارد، از ویژگی‌های دوره تولید خوراک است؟

الف: توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن

ب: رام کردن جانوران در نقاط مختلف جهان

پ: به کارگیری هنر نقاشی برای نشان دادن احساس و اندیشه

ت: ابداع چرخ سفالگری و تولید ظروف گلی

- ۱) «الف» - «پ»   ۲) «الف» - «ت»   ۳) «ب» - «ت»   ۴) «ب» - «پ»

۱۰۲- هریک از توصیفات زیر، مربوط به کدام تمدن است؟

الف: در ساخت ابزار و جنگ‌افزارهای مفرغین ماهر بودند.

ب: طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف به‌جای شاهان، قدرت را به‌دست گرفتند.

پ: یکی از مهم‌ترین دستاوردهای آنان، ایجاد شبکه پیشرفته‌ای از جاده‌ها بود.

ت: کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.

- ۱) مصر - چین - روم - هند   ۲) سومر - روم - هند - یونان

- ۳) هند - یونان - مصر - چین   ۴) سومر - یونان - روم - چین

۱۰۳- کدام مورد دربارهٔ مخالفان باورهای مزدکی و مانوی (دو گروه «الف» و «ب»)، است؟

الف: دیدگاه شاهان ساسانی (قباد و شاپور) به آیین‌های جدید

ب: نظر اشراف، نجبا و موبدان زرتشتی

(۱) قباد و شاپور هر دو در ابتدا آیین‌های جدید را پذیرفتند - اشراف و نجبا موافق مانی بودند و موبدان با مزدک مخالف بودند.

(۲) قباد و شاپور هر دو آیین‌های جدید را نپذیرفتند - موبدان، اشراف و نجبا با مزدک موافق و با مانی مخالف بودند.

(۳) قباد، مزدک را نپذیرفت ولی شاپور در ابتدا مانی را پذیرفت - اشراف، نجبا و موبدان با هر دو مخالف بودند.

(۴) قباد در ابتدا موافق مزدکیان بود، ولی شاپور دین مانوی را نپذیرفت - اشراف، نجبا و موبدان به‌طور کلی موافق مانی و مزدک نبودند.

۱۰۴- هریک از موارد زیر به ترتیب به کدام گزینه ارتباط پیدا می‌کند؟

الف: گوسان‌ها

ب: کاربرد وسیع گنبد و ایوان و طاق در معماری

پ: امیرعلیشیر نوایی

ت: یرغو

(۱) ساسانیان - اشکانیان - ایلخانان مغول - تیموری

(۲) اشکانیان - ساسانیان - صفویان - سلجوقیان

(۳) اشکانیان - ساسانیان - ساسانیان - تیموریان - مغولان

(۴) ساسانیان - ساسانیان - سلجوقیان - مغولان

۱۰۵- در کدام گزینه توالی رویدادها به درستی آمده است؟

(۱) ایمان آوردن ابوبکر ← نزول آیهٔ ۹۴ سورهٔ حجر ← فوت ابوطالب ← محاصرهٔ اقتصادی در شعب ابي طالب

(۲) وفات حضرت خدیجه ← محاصرهٔ اقتصادی در شعب ← مسلمان شدن عده‌ای از مردم یثرب ← پیمان عقبهٔ دوم

(۳) شکل‌گیری تمدن در یمن ← دوران جاهلیت ← نزول آیات سورهٔ علق ← شرکت در جنگ خندق

(۴) سال عام الفیل ← فوت عبدالمطلب ← شکل‌گیری دین حنفا ← دوران جاهلیت

۱۰۶- کدام گزینه در رابطه با تحولات خلافت خاندان اموی، نادرست است؟

(۱) امام سجاد (ع) توانست با بهره‌گیری از شرایطی که پدید آمده بود، نهضت علمی وسیعی را سامان دهد.

(۲) معاویه که خود را سیاست‌مداری اهل مدارا و مسالمت‌جو نشان می‌داد، انتقاد و اعتراض برخی از شیعیان مانند حجر بن عدی و عمرو بن حمق را تحمل نکرد و دستور به قتل آنان داد.

(۳) امویان شیوهٔ توزیع مساوی عطایا میان مسلمانان را که علی (ع) بنا نهاده بود، تغییر دادند و سهم به مراتب کمتری برای مسلمانان غیرعرب یا موالی در نظر گرفتند.

(۴) مهم‌ترین مخالفان حکومت اموی عبارت‌اند از شیعیان و پیروان علی (ع)، موالی و خوارج

۱۰۷- کدام موارد در رابطه با علم و هنر قرن‌های چهارم تا هفتم، درست است؟

الف: در عصر سلجوقی، رشد زبان و ادب فارسی سریع‌تر شد.

ب: شعر فارسی، به‌ویژه در انتهای دورهٔ غزنویان به رونق و شکوفایی فراوانی دست یافت.

پ: در دورهٔ حکومت ترکان، فلسفه در قیاس با علوم دینی جایگاه برتری داشت.

ت: محل تأسیس مدارس نظامیه در شهرهای دمشق، بغداد و ری بود.

ث: در عصر سامانی، مراکز مهم سفالگری از شرق ایران یعنی نیشابور و سمرقند، به مناطق مرکزی ایران انتقال یافت.

(۱) «الف» - «ت» (۲) «پ» - «ت» (۳) «ب» - «ث» (۴) «الف» - «ث»

۱۰۸- دو طرف کدام گزینه «درست» است؟

(۱) شاه تهماسب اول ← زمین‌های فراوانی را به املاک خاصهٔ پادشاهی تبدیل کرد، تا هزینهٔ پرداخت حقوق و تدارکات سپاه را داشته باشد.

(۲) شاه سلطان حسین ← در دوران او تعصبات مذهبی و فشار بر اقلیت‌های دینی افزایش یافت و اسباب نارضایتی گروه‌هایی از مردم ایران را فراهم آورد.

(۳) شاه عباس ← ایران در زمان شاه عباس، فاقد نیروی دریایی بود، اما با کمک کشتی‌های جنگی فرانسوی توانست جزایر خلیج‌فارس را از بیگانگان بگیرد.

(۴) شاه عباس دوم ← نسبت به پدر، شجاعت و لیاقت بیشتری داشت و هرات را پس گرفت؛ ولی نتوانست روند ضعف و انحطاط حکومت صفویان را متوقف سازد.

۱۰۹- اصلاحات مارتین لوتر آلمانی و ژان کالون در سوئیس، کدام پیامدها را به دنبال داشت؟

الف: به پا خاستن اقوامی همچون لهستانی‌ها، صرب‌ها و مجارها برای تأسیس حکومت ملی

ب: از بین رفتن وحدت کلیسای کاتولیک و بروز جنگ‌های مذهبی میان پروتستان‌ها و کاتولیک‌ها

پ: بروز وقایع مهمی در قرن ۱۸ همانند انقلاب صنعتی در انگلستان و انقلاب فرانسه

ت: تضعیف قدرت کلیسای ارتدوکس و کاهش نقش آن در زندگی مردم و جوامع اروپایی

(۱) «پ» - «ت» (۲) «الف» - «پ» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ب» - «ت»

۱۱۰- کدام گزینه بیان درستی در رابطه با وضعیت تجارت و صنعت در دوران سلجوقی و قاجار، ندارد؟

- (۱) سنگ‌های قیمتی، انواع منسوجات، ظروف سفالی و شیشه‌ای و لعاب‌دار، منبت‌کاری، قلم‌کاری و انواع اسلحه گرم و سرد در دوران سلجوقی، با کیفیت خوب تولید و در داخل و خارج مبادله می‌شوند.
- (۲) با به قدرت رسیدن قاجاریه و فروکش کردن جنگ‌های داخلی، در اوایل دوره قاجار صنایع دستی در ایران رشد و رونق یافت.
- (۳) گسترش قلمرو، برقراری نظم و امنیت، ایجاد راه‌های جدید و توسعه حمل‌ونقل و وجود نظام دیوانی کارآمد، از جمله عوامل رشد تجارت در دوره سلجوقی بودند.
- (۴) با پایان یافتن جنگ‌های ناپلئون در اروپا و سرازیر شدن سیل کالاهای اروپایی، صنایع دستی ایران به تدریج روبه انحطاط رفت.

۱۱۱- کدام عبارت ویژگی‌های مشترک دو جنگ جهانی را بیان می‌کند؟

- الف: اشغال ایران با وجود اعلام بی‌طرفی در جنگ
ب: پیوستن ژاپن و ایتالیا به آلمان در برابر متفقین
پ: واگذاری بخش‌هایی از خاک و مستعمرات آلمان به کشورهای دیگر بعد از جنگ
ت: ورود ایالات متحده آمریکا سبب تقویت متفقین

- (۱) «ب» - «پ» (۲) «الف» - «ب» (۳) «پ» - «ت» (۴) «الف» - «ت»

۱۱۲- کدام گزینه درباره رویدادهای بعد از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، نادرست است؟

- (۱) به موجب قراردادی، تولید و فروش نفت ایران به کنسرسیومی از شرکت‌های نفتی انگلیسی، آمریکایی، آلمانی و فرانسوی واگذار شد.
- (۲) احزاب و گروه‌های سیاسی و روزنامه‌های مخالف، غیرقانونی اعلام شدند و منحل گردیدند.
- (۳) زاهدی نخست‌وزیر شد و اعلام حکومت نظامی کرد. دکتر مصدق و تعدادی از همکاران و یاران نزدیکش دستگیر و سپس محاکمه شدند.
- (۴) با وجود جو سرکوب و اختناق، گروهی از شخصیت‌های ملی و مذهبی و از جمله تعدادی از استادان دانشگاه، تشکلی به نام نهضت مقاومت ملی را پایه‌گذاری کردند.

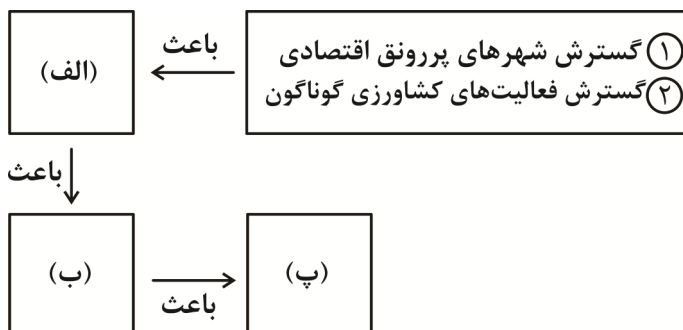
۱۱۳- در ارتباط با آیت‌الله مطهری، کدام موارد نادرست است؟

- الف: مبارزه فرهنگی و سیاسی با اتکا بر آگاهی دادن به مردم و تبلیغ و ترویج باورهای دینی و مبارزه در چارچوب قانون اساسی
ب: در دوران پهلوی، مشغول به ترویج فرهنگ دینی در مساجد، حسینیه‌ها و مدارس و دانشگاه‌ها
پ: بعد از انقلاب عضو سرشناس شورای انقلاب و از یاران نزدیک امام خمینی
ت: شهادت توسط سازمان مجاهدین خلق، مدت کوتاهی، پس از پیروزی انقلاب اسلامی

- (۱) «الف» - «ت» (۲) «ب» - «پ» (۳) «الف» - «پ» (۴) «ب» - «ت»

جغرافیا

۱۱۴- با توجه به نمودار، در رابطه با منطقه کوهستانی البرز، کدام گزینه به ترتیب موارد مطرح شده در تصویر را بیان می‌کند؟

- (۱) بهره‌برداری از معادن فراوان - طغیان رودها و بروز سیلاب - احداث سدها و هدایت رودخانه‌ها
(۲) توفان‌های گردوغبار - ریزش‌های شدید جوی و فرسایش کوه‌ها - تغییرات اقلیمی و نوسانات رودها
(۳) ناپایداری ناهمواری‌ها - تغییر چهره دامنه‌ها، دره‌ها، دشت‌ها و رودخانه‌ها - بروز لغزش و ریزش در جاده‌ها و دامنه‌ها
(۴) برهم خوردن تعادل جریان رودها - گسترش سیلاب دشت‌ها - احداث جاده‌ها و از بین بردن جنگل‌ها

۱۱۵- در رابطه با تأثیر آب و هوا بر سلامت، سامانه‌های حمل و نقل و فعالیت‌های نظامی، کدام گزینه بیان درستی دارد؟

- ۱) تشدید آلودگی هوای کلان‌شهرها و مناطق صنعتی کشور و یا آلودگی هوای استان‌های نیمه‌شرقی کشور به وسیله ریزگردها، سلامت جسمی و روحی عده زیادی از هم‌وطنان را به خطر انداخته است.
- ۲) در ماه‌های سرد سال، هوای سرد و سنگین‌تر در مجاورت زمین ساکن است و لایه هوای گرمی در بالای آن قرار می‌گیرد، در چنین شرایطی حرکت صعودی و جابه‌جایی هوا صورت نمی‌گیرد.
- ۳) از اردیبهشت تا مهرماه در استان‌های جنوب‌غربی و غرب کشور، دما در رطوبت بالا برای نیروهای نظامی مشکل می‌شود.
- ۴) آلودگی هوا، بیابان‌زدایی، خشک‌سالی، سقوط بهمن، یخبندان و پدید آمدن مه، از مشکلات محیط‌زیستی مربوط به آب‌وهوا است که در سال‌های اخیر، کشور ما و دیگر کشورهای جهان با آن روبه‌رو شده‌اند.

۱۱۶- با توجه به دریاچه‌های زیر، کدام گزینه بیان درستی دارد؟

الف: دریاچه ارومیه

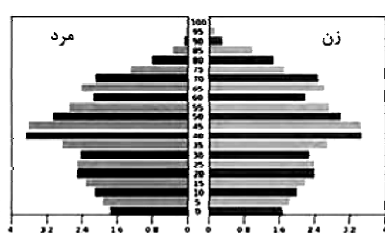
ب: نیریز در فارس

پ: دریاچه هامون

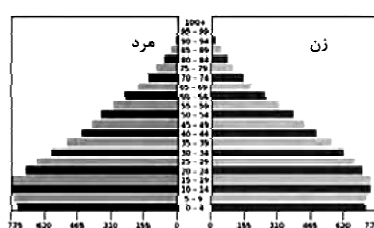
ت: مسیله در قم

- ۱) «ب» همانند «پ» و «ت» در نیمه غربی کشور قرار دارند و آب بعضی از آن‌ها شور و برخی دیگر شیرین است.
- ۲) «پ» برخلاف «ب» و «ت» در فصول پربارش وسعت بیشتری پیدا می‌کند، ولی در ماه‌های گرم به‌دلیل تبخیر، آب آن‌ها خشک می‌شود.
- ۳) «ت» همانند «الف» و «ب» در ماه‌های گرم و یا در سال‌های کم‌بارش، به‌شکل باتلاق و شوره‌زار در می‌آید.
- ۴) «الف» برخلاف «ب» و «پ»، در بخشی از کشور قرار دارد که از نظر شرایط آب‌وهوایی جزو نواحی مرطوب و نیمه‌مرطوب کشور هستند.

۱۱۷- با توجه به نمودارهای زیر، کدام گزینه درست است؟

هرم سنی آلمان

هرم سنی اکوادور

- ۱) در هرم سنی اکوادور برخلاف آلمان، میزان رشد موالید و رشد طبیعی جمعیت بالا است.
- ۲) در هرم سنی آلمان برخلاف اکوادور، امید به زندگی کم و جمعیت جوان زیاد است.
- ۳) در هرم سنی اکوادور همانند آلمان، جمعیت فعال اقتصادی زیاد است و جمعیت روبه پیری می‌رود.
- ۴) در هرم سنی آلمان همانند اکوادور، نیاز به تشویق مهاجرت و سیاست‌های تشویقی افزایش جمعیت وجود دارد.

۱۱۸- کدام‌یک از گزینه‌ها درباره ویژگی‌های آب‌وهوایی ایران با عبارت «در دوره سرد وارد ایران شده باعث سردی و خشکی هوا در ماه‌های سرد و موجب بارش در سواحل خزر می‌شود.» مطابقت دارد؟

- ۱) یکی از مهم‌ترین جبهه‌های هوا، جبهه قطبی است که بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در منطقه معتدله تشکیل می‌شود.
- ۲) مهم‌ترین سامانه بارشی در ایران، توده هوای مرطوب غربی است که در دوره سرد سال وارد شده و موجب ریزش برف، باران و تأمین آب می‌شود.
- ۳) توده هوا، حجم بزرگی از هوا است که ویژگی فیزیکی آن به‌خصوص از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی در صدها کیلومتر تقریباً همسان باشد.
- ۴) در سواحل شمالی و جنوبی وجود دریاها به‌دلیل امکان صعود هوای مرطوب سبب افزایش بارش می‌شود.

۱۱۹- درباره عوامل مختلف انتخاب یک مکان به‌عنوان پایتخت، کدام گزینه بیان درستی ندارد؟

- ۱) داشتن قابلیت دفاعی مناسب و دور بودن از مرزها و جمعیت قابل توجه
- ۲) داشتن قابلیت‌های محیطی مناسب؛ مانند دسترسی به آب و اراضی حاصل‌خیز
- ۳) تمرکز و انبوهی جمعیت شهری و فراوانی آمدوشد بین مادرشهرهای هم‌جوار
- ۴) در تقاطع راه‌های ارتباطی قرار داشتن، دسترسی آسان به سرتاسر کشور به‌ویژه مرزها

۱۲۴- با توجه به نمودار، کدام گزینه به ترتیب بیشترین و کمترین امکان سیل خیزی را نشان می‌دهد؟

حوضه آبخیز درازتر و پهن تر نفوذپذیری زیاد خاک	حوضه آبخیز گردتر و شیب کم، بارش کم و طولانی مدت	حوضه آبخیز درازتر و پهن تر، شیب کم نفوذپذیری کم خاک	حوضه آبخیز گردتر و شیب تند پوشش گیاهی فقیر
«ت»	«پ»	«ب»	«الف»

(۱) «ت» - «الف» (۲) «پ» - «ت» (۳) «ب» - «پ» (۴) «الف» - «ب»

۱۲۵- در سال‌های اخیر به کارگیری روش‌های ..... در مدیریت پیش از وقوع سیل تأکید بیشتری می‌شود. این روش‌ها علاوه بر اینکه تأثیرات نامطلوب کمتری بر محیط‌زیست دارند، .....
 (۱) سازه‌ای - نسبت به هدایت، انحراف و مهار سیل اقدام می‌شود.
 (۲) غیرسازه‌ای - در کوتاه‌مدت مفیدتر و کم‌هزینه‌تر هستند.
 (۳) سازه‌ای - در درازمدت مفیدتر و موجب انحراف و مهار سیل می‌شود.
 (۴) غیرسازه‌ای - در درازمدت مفیدتر و بسیار کم‌هزینه‌تر هستند.

منطق و فلسفه

۱۲۶- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- منطق، علمی است که به کشف ماهیت ذهن پرداخته و هدف آن، جلوگیری از خطای در اندیشه است.
  - استدلال ابن‌سینا در مغایرت وجود و ماهیت، از نوع استدلال قیاس استثنائی انفصالی است.
  - بررسی فرضیه‌های علمی، با توجه به تجربه و حس، با استدلال‌های استقرایی است.
- (۱) درست - درست - درست (۲) درست - نادرست - درست
 (۳) نادرست - درست - نادرست (۴) نادرست - نادرست - نادرست

۱۲۷- با توجه به گزاره‌های زیر، کدام گزینه درست است؟

- الف: هر تلاشی نیازمند انگیزه نیست.
- ب: ارسطو علم منطق را کشف کرده است.
- پ: برخی از دانش‌آموزان، موفق به قبولی نشدند.
- ت: بعضی انسان‌ها دانشمند هستند.

- (۱) علامت مصادیق موضوع و محمول تنها در گزاره (ت) یکسان است.
- (۲) علامت مصادیق موضوع در گزاره (پ) (+) و مصادیق محمول (-) است.
- (۳) علامت مصادیق موضوع و محمول در گزاره (ب) (+) است.
- (۴) علامت مصادیق موضوع و محمول در (الف) و (ت) یکسان است.

۱۲۸- به ترتیب نوع دلالت لفظ «شکست» در عبارت‌های زیر، کدام است؟

- الف: علت شکست شیشه پنجره، برخورد توپ با آن است.
- ب: علی پس از شنیدن اتهامات، سکوت خود را شکست.
- پ: برنامه‌ریزی نادرست، یکی از علل شکست است.
- ت: شکست‌های متعدد او بیانگر اراده قوی او برای ادامه تلاش و یادگیری از تجربیات است.

- (۱) مطابقی - التزامی - التزامی - التزامی
- (۲) مطابقی - التزامی - التزامی - التزامی
- (۳) تضمینی - التزامی - مطابقی - التزامی
- (۴) تضمینی - مطابقی - مطابقی - مطابقی

۱۲۹- اگر قضیه «الف» یا «ب» است یا غیر «ج». یک قضیه مانع‌الجمع باشد، کدام عبارت «درست» است؟

- (۱) بعضی از غیر (ج)، (ب) است.
- (۲) بعضی غیر (ج) (ب) نیست.
- (۳) هیچ غیر (ب) (ج) نیست.
- (۴) بعضی از (ب)، غیر (ج) هستند.

۱۳۰- در کدام گزینه، نوع مغالطه به درستی تعیین نشده است؟

- (۱) این پزشک فوق تخصص که دربارهٔ عوارض این دارو صحبت می‌کند، مدیرعامل اخراجی این شرکت داروسازی بوده است - مغالطهٔ مسموم کردن چاه
- (۲) این محصول تنها برای افرادی است که از استانداردهای بالا در زندگی برخوردارند - مغالطهٔ بار ارزشی کلمات
- (۳) یکی از نمایندگان مجلس گفت: اگر به این طرح جامع رأی ندهید، به معنای این است که شما می‌خواهید کشور به سمت نابودی برود - مغالطهٔ بزرگ‌نمایی
- (۴) فرزند که با همسرش دو سال اختلاف دارد و این مسئله منجر به آن شد که نهایتاً در دادگاه خانواده گفت: طلاق لازم نیست به زندگی ادامه بدهیم - مغالطهٔ اشتراک لفظ

۱۳۱- اگر درستی دو قضیهٔ «الف شبیه ب است» و «ب شبیه ج است» را بدانیم، کدام عبارت را از نظر منطقی می‌توانیم دربارهٔ آن‌ها بیان کنیم؟

- (۱) دو قیاس معتبر شکل اول و چهارم با آن‌ها تشکیل می‌شود. (۲) یک قیاس معتبر شکل اول می‌توان تشکیل داد.
- (۳) با این دو قضیه نمی‌توان قیاس اقترانی معتبر تشکیل داد. (۴) یک قیاس معتبر شکل چهارم می‌توان تشکیل داد.

۱۳۲- کدام عبارت دربارهٔ فلسفه‌های مضاف، نادرست است؟

- (۱) با توسعهٔ دانش و تکنولوژی، دامنهٔ ظهور این فلسفه‌ها هم گسترش یافته است.
- (۲) دیدگاه خاص هر فیلسوف در فلسفهٔ اولی تابع نگاه او به فلسفه‌های مضاف است.
- (۳) شاخه‌هایی هستند که از یک ریشهٔ واحد سرچشمه گرفته‌اند.
- (۴) ممکن است به موازات هر رشتهٔ علمی، نوعی از آن وجود داشته باشد.

۱۳۳- سقراط در پاسخ به افترای ملتوس در انکار خدا، از چه نوع استدلالی بهره برده است؟

- (۱) استدلال استقرایی (۲) استنتاج بهترین تبیین (۳) قیاس اقترانی (۴) قیاس استثنائی

۱۳۴- «به‌طور جدی اندیشیدن در مسائل بنیادین» و «تشخیص اندیشه‌های فلسفی درست از تفکرات نادرست» به ترتیب مربوط به کدام فایدهٔ تفکر فلسفی است؟

- (۱) استقلال در اندیشه - دوری از مغالطه‌ها
- (۲) دوری از مغالطه‌ها - استقلال در اندیشه‌ها
- (۳) استقلال در اندیشه - استقلال در اندیشه
- (۴) دوری از مغالطه‌ها - دوری از مغالطه‌ها

۱۳۵- کدام عبارت را نمی‌توان از دلایل ظهور اندیشهٔ نسبی‌گرایی در درون جریان تجربه‌گرایی دانست؟

- (۱) عدم توانایی تجربه در تبیین مسائل فراتجربی
- (۲) عدم قطعیت احکام تجربی به واسطهٔ خطاهای تجربی
- (۳) اعتبار داشتن شناخت هر کس نسبت به خودش
- (۴) عدم تبیین واقع‌نمایی در دانش تجربی

۱۳۶- برآورده شدن نیازهای ما در عالم خارج، کدام گزینه را توجیه نمی‌کند؟

- (۱) اصل امکان شناخت
- (۲) اصل واقعیت مستقل از ذهن
- (۳) اصل وجوب‌بخشی علت به معلول
- (۴) اصل سنخیت علت و معلول

۱۳۷- در کدام گزینه نتیجه و اشکال توجه خاص به تجربه به درستی بیان نشده است؟

- (۱) رشد علوم تجربی - محدودیت روش تجربی به سبب فقدان ابزار لازم
- (۲) بی‌مهری به تفکر عقلی - احتمالی بودن نتایج تجربی
- (۳) بی‌اعتباری سخنان فیلسوفان گذشته - عدم قطعیت احکام تجربی به دلیل تفاوت میان تجربهٔ انسان‌ها و نتایج احتمالی آن
- (۴) تقلیل عقل به عقل تجربی - عدم پاسخگویی به برخی پرسش‌های انسان در حیطةٔ تجربه به دلیل فقدان ابزارهای لازم

۱۳۸- اگر کسی انسان را موجودی اخلاقی که پیچیده‌تر از سایر موجودات است بداند، در مبنای با کدام تعریف و دیدگاه زیر، اشتراک دارد؟

- (۱) تعریف ماتریالیست‌ها از انسان که او را یک ماشین پیچیده و نه چیزی فراتر از آن می‌داند.
- (۲) تعریف داروینیست‌ها که انسان را حیوانی پیچیده‌تر از سایر حیوانات می‌داند.
- (۳) تعریف ارسطویی که انسان را حیوان ناطق می‌داند.
- (۴) تعریف انسان به موجودی که اخلاق را به دلیل روابط پیچیدهٔ اجتماعی ابداع کرده است.

۱۳۹- در گزارهٔ «معلول به ملاحظهٔ ذات، ممکن‌الوجود بالذات است» و «مربع پنج‌ضلعی ممتنع است» رابطهٔ موضوع و محمول در کدام گزینه بیان شده است؟

- (۱) رابطهٔ امکانی - امکانی (۲) رابطهٔ امکانی - امتناعی (۳) رابطهٔ امکانی - وجوبی (۴) رابطهٔ وجوبی - وجوبی

۱۴۰- درک ناقص از مفهوم علت تامه و علت ناقصه و همچنین فرآیندهای تکاملی در جهان، به ترتیب می‌تواند منجر به ردّ کدام گزینه شود؟

- (۱) معنای اول اتفاق - معنای سوم اتفاق
(۲) اصل وجوب‌بخشی علت به معلول - علت نخستین
(۳) اصل وجوب‌بخشی علت به معلول - اصل علیّت
(۴) معنای اول اتفاق - علت نخستین

۱۴۱- کدام‌یک از موارد زیر، نظر کانت درباره وجود خدا را به‌درستی بیان می‌کند؟

- (۱) وجود خدا به‌طور منطقی قابل اثبات است.
(۲) وجود خدا به‌عنوان یک فرض اخلاقی ضروری است.
(۳) وجود خدا تنها از طریق تجربیات حسی قابل درک است.
(۴) وجود خدا به هیچ‌وجه قابل اثبات نیست.

۱۴۲- با توجه به دیدگاه‌های موجود نمی‌توان گفت:

- (۱) عقل فعال عامل فیض‌رسانی در ادراک کلیات بوده و این امر برای پیامبران که با عقل فعال متصل می‌شوند، محسوس است.
(۲) فرآیند ادراک از نگاه فیلسوفان اسلامی با فیض‌رسانی عقل فعال به انسان انجام می‌گردد.
(۳) با کمک عقل فعال، تمام ادراکات انسان حتی امور حسی حاصل می‌شود اما این مدد‌رسانی محسوس نیست.
(۴) فلاسفه اسلامی، فرآیند ادراک را یک فرآیند دوسویه، میان دو عقل در دو معنای مختلف می‌دانند.

۱۴۳- کدام‌یک از عبارتهای زیر، درباره عقل و وحی درست است؟

- (۱) عقل ما همواره می‌تواند تمام معارف و حیانی را درک کند.
(۲) عقل و وحی همواره نمی‌توانند، یکدیگر را تأیید کنند.
(۳) عقل و وحی از مسیرهای مختلف با یک روش واحد به‌دنبال حقیقت خاصی هستند.
(۴) عقل و وحی از طرق گوناگون با روش‌های مختص خودشان به حقیقتی واحد دست می‌یابند.

۱۴۴- از دیدگاه فارابی مهم‌ترین تفاوت مدینه جاهله و فاضله از چیست؟

- (۱) در مدینه جاهله افراد تنها به‌دنبال سلامت جسمانی و لذات مادی هستند و در مدینه فاضله به‌دنبال لذات معنوی هستند.
(۲) هدف در مدینه فاضله با هدف در مدینه جاهله متفاوت است و این تفاوت جنبه ذاتی و طبیعی دارد.
(۳) جایگاه افراد در مدینه فاضله به حسب شایستگی‌ها دارای تقدّم و تأخر است و برخی بر دیگران برتری دارند.
(۴) مدینه فاضله توسط فردی که دارای روحی بزرگ و درجات بالای عقلی است و اتصال با عالم بالا است، اداره می‌شود.

۱۴۵- عنوان سفر سوم عرفا چیست و به چه موضوعی اختصاص دارد و در این سفر در کتاب اسفار اربعه ملاصدرا، چه بحثی در آن آمده است؟

- (۱) سفر با حق و در حق - سیر اسماء و صفات - توحید و صفات الهی
(۲) سفر از حق به سوی حق همراه با حق - همه‌چیز را مظهر خدا دانستن - افعال و حکمت الهی
(۳) سفر در خلق با حق - هدایت مردم به کمک حق - مباحث نفس
(۴) سفر از خلق به حق - عبور از عالم طبیعت و رسیدن به حق - مباحث عمومی فلسفه

اقتصاد

۱۴۶- یک کشاورز هویج کشت‌شده خود را به ارزش هر کیلوگرم معادل ۱۰,۰۰۰ تومان به واسطه می‌فروشد، واسطه‌گر هویج‌های خریداری‌شده را با قیمت هر کیلوگرم معادل ۱۶,۰۰۰ تومان به کارخانه تولید مربا می‌فروشد. کارخانه بعد از تبدیل هویج به مربای هویج هر شیشه یک کیلو گرمی را به ارزش ۳۶,۰۰۰ تومان به مغازه‌دار می‌فروشد و مغازه‌دار هر شیشه مربای هویج را به قیمت ۴۵,۰۰۰ تومان به مشتری می‌فروشد. با فرض این‌که $VAT = 10\%$ باشد:

الف: مالیات بر ارزش افزوده دریافتی توسط واسطه‌گر چقدر است؟

ب: قیمت مربای هویج عرضه‌شده توسط کارخانه با احتساب مالیات بر ارزش افزوده چقدر است؟

پ: مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری‌شده چقدر است؟

- (۱) الف) ۱,۶۰۰ تومان ب) ۳۹,۶۰۰ تومان پ) ۴,۵۰۰ تومان
(۲) الف) ۳,۶۰۰ تومان ب) ۳۲,۴۰۰ تومان پ) ۳,۵۰۰ تومان
(۳) الف) ۳,۶۰۰ تومان ب) ۳۹,۶۰۰ تومان پ) ۳,۵۰۰ تومان
(۴) الف) ۱,۶۰۰ تومان ب) ۳۲,۴۰۰ تومان پ) ۴,۵۰۰ تومان

۱۴۷- با توجه به اطلاعات وضعیت توزیع درآمد برای کشورهای «الف»، «ب» و «پ» به سؤالات زیر پاسخ دهید:

کشور	سهام دهک اول	سهام دهک دوم	سهام دهک سوم	سهام دهک چهارم	سهام دهک پنجم	سهام دهک ششم	سهام دهک هفتم	سهام دهک هشتم	سهام دهک نهم	سهام دهک دهم
«الف»	۳%	۴%	۵/۵%	۵/۵%	۹%	۹%	۱۱%	۱۱%	۱۵%	۲۱%
«ب»	۵%	۷%	۹%	۱۰%	۱۱%	۱۱%	۱۱%	۱۱%	۱۳%	۲۵%
«پ»	۴%	۵%	۵%	۷%	۹%	۱۳%	۱۳%	۱۳%	۱۷%	۲۴%

الف: در کشور «الف» چه نسبتی، توزیع درآمد در این کشور را عادلانه تر نشان می دهد؟

ب: توزیع درآمد کدام کشور، نامناسب تر است؟

۱) الف) نسبت ۱۰٪ بالا به ۴۰٪ پایین (کشور «الف»)

۲) الف) نسبت ۲۰٪ بالا به ۲۰٪ پایین (کشور «الف»)

۳) الف) نسبت ۱۰٪ بالا به ۴۰٪ پایین (کشور «ب»)

۴) الف) نسبت ۲۰٪ بالا به ۲۰٪ پایین (کشور «ب»)

۱۴۸- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر به سؤالات پاسخ دهید:

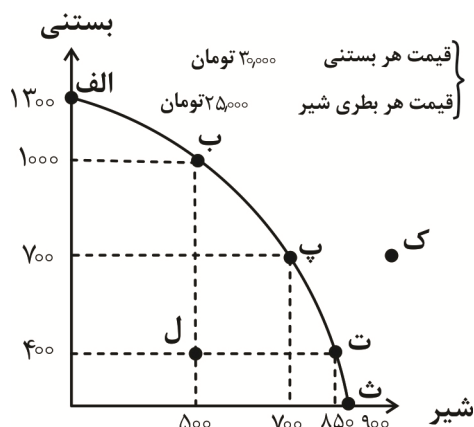
الف: صاحب این شرکت تولیدی از ویژگی نظم، اشتیاق و توانایی حل مسئله برخوردار است، این شخص کدام

ویژگی مشترک کارآفرینان را به شکل بارزتری دارد؟

ب: اگر تولیدکننده بخواهد از نقطه «پ» به نقطه «ت» حرکت کند؛ هزینه فرصت این انتخاب چیست؟

پ: اگر با تغییر فصل، تقاضا برای خرید شیر بیشتر شود، بالاترین میزان درآمد تولیدکننده در این حالت چقدر

خواهد بود؟

۱) الف) پرانگیزه (ب) ۱۵۰ بطری شیر (پ) ۲۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان

۲) الف) خوش بین (ب) ۳۰۰ عدد بستنی (پ) ۳۹,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۳) الف) پرانگیزه (ب) ۳۰۰ عدد بستنی (پ) ۳۳,۲۵۰,۰۰۰ تومان

۴) الف) خوش بین (ب) ۱۵۰ بطری شیر (پ) ۲۱,۲۵۰,۰۰۰ تومان

۱۴۹- با توجه به هریک از سازمان های تولیدی زیر، کدام گزینه به ترتیب ویژگی کسب و کار مربوطه را نشان می دهد؟

«بنگاه معاملات ملکی - صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف) - فروشندگان صنف آهن -

شرکت سهامی عام»

۱) آزادی عمل و سهولت در تصمیم گیری - فعالیت در زمینه های انسانی و اجتماعی - توزیع سود احتمالی در پایان دوره به

نسبت سرمایه هر عضو - امکان تأمین مالی بانکی و افزایش سرمایه

۲) مسئولیت محدود در مقابل بدهی ها و دعاوی - محدوده عمل گسترده و جهانی - بیشینه کردن منافع اعضا با اقدامات جمعی

- بهره مند از منافع مالیاتی

۳) کوچک مقیاس - نحوه اداره براساس هر نفر یک رأی - نهادی قانونی برای انجام مأموریت های غیرتجاری - مسئولیت نامحدود در

مقابل بدهی ها و دعاوی

۴) هزینه های راه اندازی بالاتر - پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت های غیرفردی - قوانین پیچیده تر و گزارش دهی

بیشتر - امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه های تخصصی و ویژه

۱۵۰- کدام گزینه به ترتیب مثال های درستی از انواع «کالاهای مکمل»، «کالاهای معمولی و پست» و «کالاهای جانشین»

را نشان می دهد؟

۱) چای و قند - گوشت و سویا - گوشت قرمز و گوشت سفید

۲) قهوه و چای - برنج ایرانی و هندی - اسلحه و فشنگ

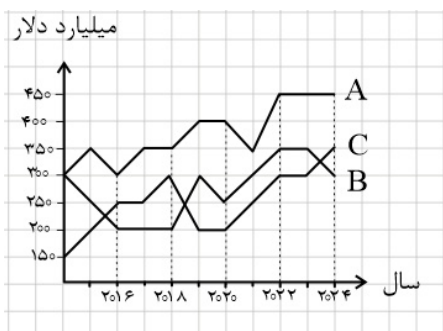
۳) گوشت قرمز و سویا - گوشت سفید و ماهی - توت خشک و قند

۴) مسواک و خمیردندان - چای و قند - کره و مارگارین

۱۵۱- «گروهی از خانواده‌ها هر ماه حدود ۸ میلیون تومان، صرف هزینه‌های مهم زندگی می‌کنند، درحالی که گروه دیگری برای همین امور ماهیانه ۳۲ میلیون تومان صرف می‌نمایند.» کدام راهکار، برای کاهش اختلاف هزینه‌های خانوارها مؤثر است؟

- (۱) افزایش نرخ مالیات بر کالاهای مصرفی
(۲) کاهش حداقل دستمزد در کشور
(۳) اجرای سیاست‌های پولی انقباضی در کشور
(۴) توزیع مجدد ثروت از طریق نظام مالیاتی کارآمد

۱۵۲- نمودار موجود، مربوط به سه گروه از تولیدکنندگان در یک کشور فرضی در سال‌های مختلف است.

گراف A: مربوط به ارزش تولیدات بومیان داخل کشور است.

گراف B: نمایشگر ارزش تولیدات خارجیان مقیم در کشور است.

گراف C: نشان‌دهنده ارزش تولیدات افراد مقیم خارج از کشور است.

به این ترتیب:

الف: تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۲۴ چقدر است؟

ب: پس از کسر هزینه‌های جابه‌جایی کالاهای فرسوده از

تولیدهای ناخالص داخلی و ملی سال ۲۰۲۰ که معادل ۱۰٪

ارزش تولیدات خارجیان مقیم کشور است، تفاوت تولید خالص ملی و

تولید خالص داخلی چقدر است؟

پ: اگر جمعیت این کشور در سال ۲۰۱۸ برابر ۵۵ میلیون نفر باشد، به‌طور متوسط سهم هر نفر از GDP این سال، چقدر است؟

- (۱) الف) ۱,۱۰۰ (ب) ۸۵ (ج) ۱۰,۰۰۰ (د) ۱۰
(۲) الف) ۷۵۰ (ب) ۵۰ (ج) ۱۰,۰۰۰ (د) ۱۰
(۳) الف) ۷۵۰ (ب) ۸۵ (ج) ۱۰ (د) ۱۰
(۴) الف) ۱,۱۰۰ (ب) ۵۰ (ج) ۱۰ (د) ۱۰

۱۵۳- کدام گزینه به ترتیب پاسخ درستی برای پرسش‌های زیر است؟

الف: کدام مورد در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شود؟

ب: عامل تعیین‌کننده هدف تحلیل‌گر اقتصادی در محاسبه تولید ناخالص داخلی یا ملی کدام است؟

پ: مهم‌ترین دلیل اندازه‌گیری GDP چیست؟

(۱) کار بدون دستمزد - مرز یا ملت - نظارت بر تغییرات قیمت در حجم تولید

(۲) تولیدات اقتصاد زیرزمینی - مرز یا ملت - نظارت بر تغییرات تولید در طول زمان

(۳) خرید و فروش کالاهای دست دوم - محصول نهایی یا واسطه‌ای - نظارت بر تغییرات قیمت در حجم تولید

(۴) ارزش پولی محصولات - محصول نهایی یا واسطه‌ای - نظارت بر تغییرات تولید در طول زمان

۱۵۴- اگر نرخ تورم به‌طور ثابت در یک کشور سالی ۲۰٪ افزایش یابد، محاسبه نماینده قیمت یک کیلو برنج که ابتدای

سال اول ۱۰,۰۰۰ تومان است، در انتهای سال دوم چقدر افزایش یافته است؟

- (۱) ۲,۰۰۰ تومان (۲) ۴,۴۰۰ تومان (۳) ۱۲,۰۰۰ تومان (۴) ۱۴,۴۰۰ تومان

۱۵۵- کدام گزینه ترتیب فرآیند خرید مقایسه‌ای را به‌درستی بیان نموده است؟

(۱) تعریف مسئله ← فهرست گزینه‌ها ← تعیین معیارها ← ارزیابی ← تصمیم‌گیری

(۲) تصمیم‌گیری ← تعریف مسئله ← تعیین معیارها ← فهرست گزینه‌ها ← ارزیابی و خرید

(۳) تصمیم‌گیری ← ارزیابی ← تعیین معیارها ← تأمین بودجه ← اقدام

(۴) تعریف مسئله ← تأمین بودجه ← تصمیم‌گیری ← اقدام و خرید ← ارزیابی

۱۵۶- در یک کشور فرضی ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر از افراد ۱۵ سال و بالاتر شاغل هستند و ۴,۰۰۰,۰۰۰ نفر از افراد فعال ۱۵

سال و بالاتر در جست‌وجوی کار هستند، حداقل چند شغل ایجاد شود تا نرخ بیکاری ۱۵ درصد کمتر شود؟

- (۱) ۸۰۰,۰۰۰ (۲) ۱,۶۰۰,۰۰۰ (۳) ۲,۴۰۰,۰۰۰ (۴) ۴,۳۰۰,۰۰۰

۱۵۷- قید بودجه شخصی که مقدار مشخص و محدودی از پول خود را صرف خرید دو کالای X و Y می‌کند، به‌صورت زیر است.

الف: اگر این شخص قصد داشته باشد نقطه N بر روی خط بودجه DC را انتخاب کند، چند واحد پولی باید به

بودجه خود بیفزاید؟ (خط بودجه فعلی وی AB می‌باشد.)

ب: در نقطه N چند واحد کالای X می‌توان خریداری کرد؟

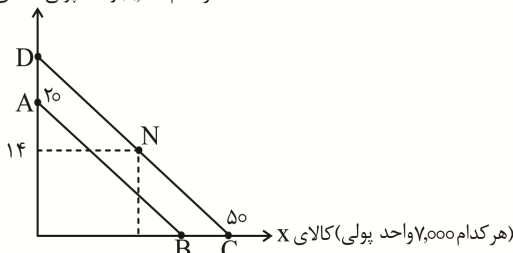
(۱) الف) ۱۲۰,۰۰۰ واحد پولی (ب) ۲۸ واحد

(۲) الف) ۱۱۰,۰۰۰ واحد پولی (ب) ۲۶ واحد

(۳) الف) ۱۲۰,۰۰۰ واحد پولی (ب) ۲۶ واحد

(۴) الف) ۱۱۰,۰۰۰ واحد پولی (ب) ۲۸ واحد

(هر کدام ۱۲,۰۰۰ واحد پولی) کالای Y

۱۵۸- به ترتیب هریک از عبارتهای زیر، از مشخصات کدامیک از دورانهای تاریخی ایران بوده است؟

الف: ایجاد زیربناها و عمران بنادر

ب: ایجاد مدارس علمی

پ: فعالیتهای خیریه

ت: ایجاد قوانین تجارت و تعاونیها

(۱ الف) قاجار (ب) قاجار (پ) پهلوی (ت) قاجار

(۳ الف) قاجار (ب) پهلوی (پ) پهلوی (ت) قاجار

(۲ الف) صفویه (ب) صفویه (پ) قاجار (ت) پهلوی

(۴ الف) صفویه (ب) صفویه (پ) صفویه (ت) پهلوی

۱۵۹- کدام گزینه پاسخ درست پرسشهای زیر است؟

الف: کدامیک از گزینههای زیر، سازوکار نسبتاً پیچیده‌ای در کشور دارد؟

ب: کدامیک از وظایف پول در روزگار ما کاملاً محسوس است؛ زیرا بیشتر معاملات تجاری در مقابل آن صورت می‌گیرد؟

پ: کدامیک از گزینههای زیر، می‌تواند روش مفیدی برای افزایش سطح تولید و کاهش نرخ بیکاری محسوب شود؟

ت: انقلاب دیجیتال و الکترونیک و ..... موجب شد تا بشر به دنبال روشهای سریع تر و راحت تر برای انجام مبادلات باشد.

(۱ الف) مهار تورم (ب) وسیله سنجش ارزش (پ) سیاست پولی انبساطی (ت) ارتقای شبکههای ارتباطی

(۲ الف) ایجاد نقدینگی (ب) وسیله سنجش ارزش (پ) سیاست پولی انقباضی (ت) ارتقای شبکههای ارتباطی

(۳ الف) ایجاد نقدینگی (ب) وسیله پرداختهای آینده (پ) سیاست پولی انبساطی (ت) افزایش حجم و سرعت مبادلات

(۴ الف) مهار تورم (ب) وسیله پرداختهای آینده (پ) سیاست پولی انقباضی (ت) افزایش حجم و سرعت مبادلات

۱۶۰- در بین گزاره‌های زیر، چند عبارت نادرست است؟

الف: وظیفه قانونی پرداخت مالیات بر مصرف به عهده مصرف‌کنندگان است؛ اما نهایتاً به وسیله تولیدکنندگان پرداخت می‌شود.

ب: مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است که در آن درآمد افراد و شرکتها مبنای مالیات است نه ثروت و دارایی آنها.

پ: تعرفه‌های گمرکی تابع سیاستهای کلان بازرگانی کشورها هستند و به‌عنوان راه‌های درآمدزایی دولت‌ها محسوب نمی‌شوند؛ بلکه برای حمایت از صنایع داخلی به‌کار گرفته می‌شوند.

ت: نتیجه تشکیل سازمان دائمی تجارت جهانی، امضای قراردادی غیررسمی بین ۲۳ کشور بود که به قرارداد گات شهرت یافت.

ث: کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل در سال ۱۹۴۷، تشکیل شد و بعدها به بانک جهانی توسعه تبدیل شد.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

@sanjsheducationgroup

@sanjshserv

کانال‌های ارتباطی:

آزمون ۱۲ از ۱۵

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم – جامع نوبت اول (۱۴۰۴/۰۱/۲۲)

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

 @sanjesheducationgroup

 @sanjeshserv

کانال‌های ارتباطی:

ویژه پایه دوازدهم

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۲ درست است.

میزان تولید در روز شنبه را X تن در نظر می‌گیریم. به این ترتیب تولید در روزهای یکشنبه و دوشنبه به ترتیب $2X$ و $4X$ است.

تولید دوشنبه $\frac{80}{100}$ تولید سه‌شنبه است؛ بنابراین تولید سه‌شنبه برابر با $\frac{100}{80}$ تولید دوشنبه است.

$$\text{تولید روز سه‌شنبه} = \frac{100}{80}(4X) = 5X$$

تولید دوشنبه $\frac{12}{10}$ تولید چهارشنبه است؛ بنابراین تولید چهارشنبه برابر با $\frac{10}{12}$ تولید دوشنبه است.

$$\text{تولید روز چهارشنبه} = \frac{10}{12}(4X) = \frac{10}{3}X$$

مجموع تولید از شنبه تا چهارشنبه برابر با ۹۲ تن است.

$$X + 2X + 4X + 5X + \frac{10}{3}X = 92 \Rightarrow 12X + \frac{10}{3}X = 92 \xrightarrow{\times 3}$$

$$36X + 10X = 276 \Rightarrow 46X = 276 \Rightarrow X = 6$$

اختلاف تولید روز شنبه و چهارشنبه را محاسبه می‌کنیم.

$$\frac{10}{3}X - X = \frac{10}{3}(6) - 6 = 20 - 6 = 14$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۲. گزینه ۱ درست است.

$$\frac{2}{x} + \frac{4}{x^2} - 3 = 0 \xrightarrow{\times x^2, x \neq 0} -3x^2 + 2x + 4 = 0 \Rightarrow \Delta = 2^2 - 4(-3)(4) = 52$$

$$x = \frac{-2 \pm \sqrt{52}}{2(-3)} = \frac{-2 \pm \sqrt{4 \times 13}}{-6} = \frac{-2 \pm 2\sqrt{13}}{-6} = \frac{-2(1 \pm \sqrt{13})}{-6} \Rightarrow$$

$$x_{1,2} = \frac{1 \pm \sqrt{13}}{3} \Rightarrow \begin{cases} m=1 \\ n=13 \end{cases} \Rightarrow m-n = 1-13 = -12$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۳ سطح دشواری: متوسط)

۳. گزینه ۲ درست است.

تابع مورد نظر به صورت $f = \{(a, e), (b, \square), (c, \square), (d, \square)\}$ تشکیل می‌شود که در آن به جای هر $\square$ یکی از عضوهای e یا f می‌تواند قرار گیرد. بنابراین تعداد کل حالت‌ها، طبق اصل ضرب به صورت زیر محاسبه می‌شود.

$$2 \times 2 \times 2 = 2^3 = 8$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۴. گزینه ۱ درست است.

رأس سهمی نقطه $(-1, 6)$ است. شیب خط گذرا از نقاط $(-1, 6)$ و $(2, 0)$ را محاسبه می‌کنیم.

$$m = \frac{0-6}{2-(-1)} = \frac{-6}{3} = -2$$

با مختصات نقطه $(2, 0)$ و شیب $m = -1$ ضابطه تابع خطی f را می‌نویسیم.

$$f(x) = mx + h \xrightarrow[m=(2,0)]{m=-1} 0 = -2(2) + h \Rightarrow h = 4$$

ضابطه تابع f به صورت $f(x) = -2x + 4$ با عرض از مبدأ ۴ است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۳ و ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

گزینه ۳ درست است. ۵.

اندازه دو ضلع زاویه قائمه را X و Y در نظر می‌گیریم.

$$y + 2x = 24 \Rightarrow y = -2x + 24$$

تابع مساحت مثلث را بر حسب X تنظیم می‌کنیم.

$$S = x \times y = x(-2x + 24) = -2x^2 + 24x$$

تابع مساحت مثلث بر حسب x ، یک تابع درجه دوم است که بیشترین مقدار آن در رأس اتفاق می‌افتد.

$$x = -\frac{b}{2a} = -\frac{24}{2(-2)} = 6 \Rightarrow y = -2(6) + 24 = 12$$

با استفاده از رابطه فیثاغورث، اندازه وتر مثلث قائم‌الزاویه را به دست می‌آوریم.

$$r^2 = x^2 + y^2 = 6^2 + 12^2 = 36 + 144 = 180 \xrightarrow{r>0} r = \sqrt{180} = \sqrt{36 \times 5} = 6\sqrt{5}$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۳، درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

گزینه ۲ درست است. ۶.

داده‌ها را مرتب می‌کنیم.

۸, ۹, ۱۱, ۱۱, ۱۲, ۱۳, ۱۴, ۱۴, ۱۴, ۱۶, ۱۷, ۱۷

چون تعداد داده‌ها ۱۲ تا (مضرب ۴) است، دقیقاً شش داده وسط داخل جعبه قرار می‌گیرند. انحراف معیار ۶ داده را محاسبه می‌کنیم.

$$\bar{x} = \frac{1}{6}(11+12+13+14+14+14) = \frac{1}{6}(78) = 13$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{(11-13)^2 + (12-13)^2 + (13-13)^2 + 3(14-13)^2}{6}} = \sqrt{\frac{8}{6}} = \sqrt{\frac{4}{3}} \approx 1,15$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۳، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

گزینه ۴ درست است. ۷.

در نمودار حبابی نسبت داده‌های متغیر سوم با توان دوم نسبت شعاع دایره‌های مربوطه برابر است.

$$\left(\frac{r_A}{r_C}\right)^2 = \left(\frac{x_A}{x_C}\right) = \frac{12}{3} = 4 \Rightarrow \frac{r_A}{r_C} = \sqrt{4} = 2 \Rightarrow r_A = 2r_C$$

شعاع دایره مربوط به A دو برابر شعاع دایره مربوط به C است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۴، درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

گزینه ۳ درست است. ۸.

گزاره p درست و گزاره q نادرست است. ارزش گزاره r نامشخص است؛ بنابراین جدول ارزش این سه گزاره به صورت زیر است:

p	q	r
د	ن	د
د	ن	ن

در هر دو سطر این جدول، حداکثر ۲ گزاره دارای ارزش درست هستند.

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: آسان)

۹. گزینه ۳ درست است.

ارزش گزاره $(p \wedge q) \Rightarrow r$ در صورتی نادرست است که در آن، مقدم یعنی $(p \wedge q)$ درست و تالی یعنی r نادرست باشد. ارزش گزاره $(p \wedge q)$ در صورتی درست است که هر دو گزاره p و q درست باشند. با شرط p و q درست و r نادرست، ارزش هریک از گزینه‌ها را تعیین می‌کنیم.

$$((T \vee F) \Leftrightarrow (T \vee F)) \equiv (T \Leftrightarrow T) \equiv T \quad (۱)$$

$$((T \wedge F) \Leftrightarrow (T \wedge F)) \equiv (F \Leftrightarrow F) \equiv T \quad (۲)$$

$$((T \wedge F) \Leftrightarrow (T \vee F)) \equiv (F \Leftrightarrow T) \equiv F \quad (۳)$$

$$((T \Rightarrow F) \Leftrightarrow (T \Rightarrow F)) \equiv (F \Leftrightarrow F) \equiv T \quad (۴)$$

فقط ارزش گزاره مربوط به گزینه (۳) نادرست است.

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰. گزینه ۳ درست است.

با استفاده از خاصیت‌های جزء صحیح، ضابطه اول را تا حد امکان ساده می‌کنیم. چون ۳ عددی صحیح است می‌تواند از جزء صحیح خارج شود.

$$f(x) = [3 - x] + [x] = 3 + [-x] + [x]$$

به ازای $x \notin \mathbb{Z}$ حاصل $[-x] + [x]$ همواره برابر با (-1) است.

$$f(x) = 3 + [-x] + [x] \xrightarrow{x \notin \mathbb{Z}} f(x) = 3 + (-1) = 2$$

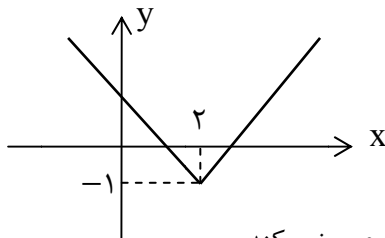
f تابعی ثابت است؛ بنابراین مقدار ضابطه دوم نیز باید برابر با $y = 2$ باشد.

$$f(x) = ax - 2(b - x) = ax - 2b + 2x = (a + 2)x - 2b$$

باید ضریب x برابر با صفر و مقدار ثابت برابر با ۲ باشد.

$$f(x) = (a + 2)x - 2b \xrightarrow{y=2} \begin{cases} a + 2 = 0 \Rightarrow a = -2 \\ -2b = 2 \Rightarrow b = -1 \end{cases}$$

نمودار تابع $g(x) = |x - 2| - 1$ را از طریق انتقال نمودار $y = |x|$ رسم می‌کنیم.

همانطور که مشاهده می‌شود، نمودار تابع $g(x)$ از ناحیه سوم دستگاه مختصات عبور نمی‌کند.

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۲، درس ۱ و ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱. گزینه ۱ درست است.

$$f(\pi - 4) = \text{sign}(-(\pi - 4)) = \text{sign}(4 - \pi) \xrightarrow{(4-\pi) > 0} f(\pi - 4) = 1$$

$$g\left(\frac{5}{3}\right) = \left|1 - 2\left(\frac{5}{3}\right)\right| + \left[-\frac{5}{3}\right] = \left|-\frac{7}{3}\right| + \left[-\frac{5}{3}\right] = \frac{7}{3} + (-2) = \frac{1}{3}$$

اکنون می‌توانیم حاصل کل عبارت را محاسبه کنیم.

$$f(\pi - 4) + g\left(\frac{5}{3}\right) = 1 + \frac{1}{3} = \frac{4}{3}$$

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۲، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲. گزینه ۱ درست است.

در هریک از توابع f و g زوج مرتب‌هایی که مؤلفه اول یکسان دارند، باید دارای مؤلفه دوم‌های مساوی باشند.

$$\left. \begin{aligned} (3, a+b) &\equiv (3, 4) \Rightarrow a+b=4 \\ (2, 8) &\equiv (2, b-a) \Rightarrow b-a=8 \end{aligned} \right\} \Rightarrow 2b=12 \Rightarrow b=6, a=-2$$

به‌ازای $a=-2$ و $b=6$ توابع f و g را بازنویسی می‌کنیم.

$$f = \{(3, 4), (-4, 10), (6, 1), (2, 9)\}$$

$$g = \{(2, 8), (6, -7), (-4, 3)\}$$

اشتراک دامنه توابع f و g را تعیین می‌کنیم.

$$D_{f-g} = D_f \cap D_g = \{2, 6, -4\}$$

مقادیر تابع $f-g$ را به ازای هریک از اعضای دامنه محاسبه می‌کنیم.

$$(2f-g)(2) = 2(9) - 8 = 10$$

$$(2f-g)(6) = 2(1) - (-7) = 9$$

$$(2f-g)(-4) = 2(10) - 3 = 17$$

مجموعه $\{9, 10, 17\}$ برد تابع $(2f-g)$ است و مجموع اعضای آن برابر با ۳۶ است.

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۲، درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳. گزینه ۲ درست است.

$$\text{شاخص بها} = \frac{(8000 \times 4a) + (20000 \times a)}{(25000 \times 4a) + (30000 \times a)} \times 100 = \frac{52000a}{13000a} \times 100 = 4 \times 100 = 400$$

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۳، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴. گزینه ۲ درست است.

تعداد حالت‌های پیشامد موردنظر را به صورت زیر محاسبه می‌کنیم.

«یک نفر از والدین و دو نفر از فرزندان یا دو نفر از والدین و یک نفر از فرزندان انتخاب شوند.»

$$\binom{2}{1} \binom{5}{2} + \binom{2}{2} \binom{5}{1} = (2 \times 10) + (1 \times 5) = 25$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵. گزینه ۱ درست است.

تعداد کل اعداد چهاررقمی که با ارقام ۷, ۶, ۰ و ۸ می‌توان ساخت را محاسبه می‌کنیم.

$$\underbrace{\boxed{3}}_{6,7,8} \underbrace{\boxed{4} \boxed{4} \boxed{4}}_{6,7,8,0} \Rightarrow n(S) = 3 \times 4 \times 4 \times 4 = 192$$

تعداد اعداد چهاررقمی فرد که با ارقام ۷, ۶, ۰ و ۸ و بدون تکرار ارقام می‌توان ساخت را محاسبه می‌کنیم.

$$\underbrace{\boxed{2} \boxed{2} \boxed{1} \boxed{1}}_{6,8} \Rightarrow n(A) = 2 \times 2 \times 1 \times 1 = 4$$

احتمال وقوع پیشامد مورد نظر را تعیین می‌کنیم.

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4}{192} = \frac{1}{48}$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست است.

(۲) درست است.

(۳) درست است.

(۴) نادرست است؛ زیرا منظور از تحلیل داده‌ها، گزارش معیارها و ارائه نمودارها و دیگر نتایج آماری است. (ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۳؛ سطح دشواری: آسان)

۱۷. گزینه ۳ درست است.

$$\left. \begin{aligned} a_4 &= \frac{(-1)^{4+1}}{2(4)-1} = \frac{(-1)^5}{7} = -\frac{1}{7} \\ b_6 &= 1-6^2 = 1-36 = -35 \end{aligned} \right\} \Rightarrow a_4 \times b_6 = -\frac{1}{7} \times -35 = 5$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۲، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۸. گزینه ۲ درست است.

برای اینکه دنباله a_n خطی باشد باید در ضابطه آن ضریب n^2 برابر با صفر باشد.

$$a - 7 = 0 \Rightarrow a = 7 \Rightarrow a_n = 4n + 2$$

به ازای $a = 7$ داده‌ها را به صورت مرتب نوشته و میانه آن‌ها را مشخص می‌کنیم.

$$1, 5, 7, \underbrace{9, 11}, 15, 19, 21$$

$$Q_2 = \frac{9+11}{2} = 10$$

در دنباله a_n ، شماره جمله‌ای که برابر با 10 باشد را تعیین می‌کنیم.

$$a_n = 4n + 2 \Rightarrow 4n + 2 = 10 \Rightarrow n = 2$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۲، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۹. گزینه ۲ درست است.

جمله هشتم دنباله بازگشتی را محاسبه می‌کنیم.

$$a_{10} = -\frac{a_9}{2} + 1 \Rightarrow 0 = -\frac{a_9}{2} + 1 \Rightarrow \frac{a_9}{2} = 1 \Rightarrow a_9 = 2$$

$$a_9 = -\frac{a_8}{2} + 1 \Rightarrow 2 = -\frac{a_8}{2} + 1 \Rightarrow \frac{a_8}{2} = -1 \Rightarrow a_8 = -2$$

جمله اول دنباله هندسی (-2) و نسبت مشترک آن هم (-2) است. مجموع ۱۲ جمله را محاسبه می‌کنیم.

$$S_n = a_1 \times \frac{1-r^n}{1-r}$$

$$S_{12} = -2 \times \frac{1-(-2)^{12}}{1-(-2)} = -2 \times \frac{-4095}{3} = 2730$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۳، درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۰. گزینه ۳ درست است.

مقدار توابع در نقاط برخورد نمودار آن‌ها با یکدیگر برابر است.

$$f(1) = g(1) \Rightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^{a(1)-b} - 2 = 1^2 - 1 \Rightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^{a-b} - 2 = 0 \Rightarrow 2^{-a+b} = 2 \Rightarrow -a + b = 1$$

$$f(2) = g(2) \Rightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^{a(2)-b} - 2 = 2^2 - 2 \Rightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^{2a-b} - 2 = 2 \Rightarrow 2^{-2a+b} = 4 \Rightarrow -2a + b = 2$$

معادلات به دست آمده را در یک دستگاه معادلات خطی حل می‌کنیم.

$$\begin{cases} -a + b = 1 \\ -2a + b = 2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a - b = -1 \\ -2a + b = 2 \end{cases} \Rightarrow -a = 1 \Rightarrow a = -1, b = 0$$

ضابطه تابع f را نوشته و $f(3)$ را محاسبه می‌کنیم.

$$f(x) = \left(\frac{1}{2}\right)^{-x} - 2 \Rightarrow f(3) = \left(\frac{1}{2}\right)^{-3} - 2 = 2^3 - 2 = 8 - 2 = 6$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۳، درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

علوم و فنون ادبی

۲۱. گزینه ۴ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پس از سقوط دولت ساسانی، ایرانیان در سه قرن نخست هجری، فعالیت‌های علمی و ادبی خود را ادامه دادند و به زبان‌های فارسی و پهلوی و عربی آثار فراوان پدید آوردند.

(۲) ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود، تقریباً همزمان با دولت طاهریان پدید آمد.

(۳) در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم، نثر ساده و روان است و بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد و هنوز آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در آن رایج نشده است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۴، ص ۴۱ الی ۴۳؛ سطح دشواری: آسان)

۲۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) نثر این دوره از دیدگاه ادبی، ارزش والایی ندارد.

(ت) انحطاط ادبی در این زمان نسبت به دوره تیموری بیشتر شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۱۰، ص ۸۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

عبید زاکانی ← از شاعران قرن هشتم که ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه طنز و تمثیل بیان کرده است.

خواجوی کرمانی ← از شاعران قرن هشتم که چند مثنوی به پیروی از «پنج‌گنج» نظامی سروده است.

رشیدالدین فضل‌الله همدانی ← از چهره‌های علمی و سیاسی قرن هفتم که اقدام مهم فرهنگی او، تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز است.

شمس قیس رازی ← از نویسندگان قرن هفتم که اثر معروفش از نخستین و مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به شمار می‌رود.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۴. گزینه ۴ درست است.

دوره رواج نثر فنی قرن ششم هجری است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۰، ص ۸۳ و ۸۴؛ سطح دشواری: آسان)

۲۵. گزینه ۳ درست است.

بررسی ابیات:

(ب) تشبیه حسی آسمان به دریا و تشبیه اختران به کشتی، از ویژگی‌های ادبی سبک خراسانی است.

(پ) تشبیه حسی عالم به درخت و بشر به ثمر و همچنین قافیه و ردیف ساده، از ویژگی‌های سبک خراسانی است.

(الف) کاربرد آرایه اسلوب معادله، از ویژگی‌های سبک هندی است.

(ت) کاربرد ردیف طولانی، از ویژگی‌های سبک هندی است.

(علوم و فنون ادبی (۱ و ۲)؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۶. گزینه ۳ درست است.

در سال‌های پیش از انقلاب مشروطه، نویسندگان ایرانی نوشتن رمان (داستان بلند) به مفهوم امروزی را از طریق ترجمه رمان‌های تاریخی غربی آغاز کردند.
(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱، ص ۱۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۷. گزینه ۱ درست است.

بررسی موارد نادرست:
سیاحت‌نامه ابراهیم بیگ (زین‌العابدین مراغه‌ای)، تلخ و شیرین (محمدعلی جمال‌زاده)، بره گمشده راعی (هوشنگ گلشیری)، زمین سوخته (احمد محمود)، جای پای خون (سید مهدی شجاعی)، روزگار سپری شده مردم سالخورده (محمود دولت‌آبادی)
(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۸. گزینه ۲ درست است.

اصلاح سایر گزینه‌ها:
(۱) «روی آوردن به مفاهیم انتزاعی»، ویژگی فکری شعر دوره انقلاب است نه ویژگی ادبی.
(۳) استفاده از تمثیل و نمادگرایی، در سال‌های نخستین انقلاب کمتر است و شاعران به صراحت بیان روی آورده‌اند.
(۴) «کاربرد زبان عامیانه به ویژه در زمان جنگ بیشتر است»، این ویژگی مربوط به نثر دوره انقلاب اسلامی است.
(علوم و فنون ادبی ۳ - درس ۱۰، ص ۹۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۹. گزینه ۴ درست است.

۱- «زلف» به «دام» ۲- «دل» به «مرغ» ۳- «خال» به «دانه»
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) ۱- تشبیه «وجود» به «آتش» ۲- تشبیه «آمدن» و «رفتن نفس» به «شعله هستی»
(۲) ۱- تشبیه «چهره» به «مهر خورشید درخشان» ۲- تشبیه «چهره» به «گل بی خار»
(۳) ۱- تشبیه «لعل روح پرور» به «معجزه عیسوی» ۲- تشبیه «گفت‌وگوی یار» به «معجزه عیسوی» (شاعر معتقد است لب یار و گفت‌وگوی او، همچون نفس عیسی مروح و جان بخش است).
(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۰. گزینه ۳ درست است.

ایهام: «دست می‌کشد» در پایان بیت در دو معنا آمده است. یکی، در معنای کنایی «منصرف شدن» و «دامه ندادن» و دیگری در معنای ظاهری «لمس کردن» و «دست را روی چیزی کشیدن». / استعاره: «آن صنم مست» در معنای استعاری یار آمده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) بیت فاقد حس آمیزی است. (ترکیب «بوی گنج» در معنای امید و آرزوی گنج آمده است). / اشتقاق: «عشق» و «معشوق»
(۲) بیت فاقد اسلوب معادله است؛ چراکه مصراع دوم استقلال معنایی و دستوری نسبت به مصراع نخست ندارد. / پارادوکس: «زور ضعف»
(۴) بیت فاقد جناس است. «چه» و «چاه» هم‌معنا هستند و نمی‌توان بین این دو جناس پیدا کرد. / تلمیح: اشاره غیرمستقیم به «ماجرای حضرت یوسف و زادگاه او، کنعان» دارد.
(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی ابیات:
الف) تشبیه: «محبت» به بزم، کفر و دین مانند «شیر» و «شکر» به همدیگر می‌جوشند.
ب) ایهام: «مویه‌مو» در دو معنا قابل پذیرش است: ۱- تک‌تک موها ۲- کنایه از دقت
پ) حسن تعلیل: در آوردن دلیلی غیرمنطقی برای نیلگون شدن آسمان.
ت) ایهام تناسب: عبارت «در عین سیاهی» یعنی «با وجود سیاهی» این درحالی است که واژه «عین» خارج از این بیت معنای چشم هم می‌دهد و می‌تواند با ترکیب «مردمک چشم» در این بیت تناسب بسازد.
(علوم و فنون ادبی (۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۲. گزینه ۱ درست است.

اغراق: زیاده‌روی در توصیف شدت ناراحتی خضر
تلمیح: اشاره غیرمستقیم به ماجرای حضرت خضر
متناقض‌نما: کاربرد عبارت «تا هنگام مردن» برای «خضر» نمایشی است از تناقض یا همان متناقض‌نما. بدین توضیح که خضر نامیرا است و مرگ را تجربه نخواهد کرد.
کنایه: «خون چکیدن از چشم» تصویری است حاکی از رنج بسیار.
علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط

۳۳. گزینه ۴ درست است.

لف‌ونشر: لف ۱: بهشت لف ۲: هندو / نشر ۱: کوثر لعل نشر ۲: خال‌عنبر‌آگین
تشبیه: تشبیه لعل (لب) به کوثر (چشمه‌ای در بهشت) و هم‌چنین می‌توان بین لف‌ها و نشرها نیز مشابهت یافت.
استعاره: لعل در معنای لب آمده است.
علوم و فنون ادبی (۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط

۳۴. گزینه ۱ درست است.

(ب) [تو] چو آینه رخ، به رخ دلبر کن.
(ت) باد جنون به سان شعله آتش، منِ مجنون رسوا را خواهند دواند.
بررسی سایر ابیات:
الف و ث) فاقد ادات تشبیه‌اند.
پ) وجه‌شبه مشهود نیست.
علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط

۳۵. گزینه ۱ درست است.

آرایه بارز بیت صورت سؤال، پارادوکس است. بدین توضیح که بیننده، دوخته‌چشم (نابینا) باشد و گوینده، گنگ‌زبان (لال) باشد.
تصویر بیت گزینه «۱»: خورشید از توده شب به‌وجود می‌آید. این تصویر فاقد متناقض‌نماست. («خاکستر شب» و «اخگر (پاره آتش) خورشید» اضافه تشبیهی هستند).
تشریح سایر گزینه‌ها:

۲) پارادوکس: در «زنار» به همراه داشتن قلندر (زنار: کمربندی که نشان از غیرمسلمانی بود).
۳) پارادوکس: اندوه یار «غم‌خوار» شود.
۴) پارادوکس: به جان مرگ قسم خوردن.
علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار

۳۶. گزینه ۴ درست است.

الف) تشبیه: ساغر زرین مهر (خورشید) و ساغر مهر (محبت) / جناس: «مهر» با دو معنای متفاوت تکرار شده است. یکی خورشید و دیگری محبت / ایهام تناسب: واژه «مهر» در معنای محبت آمده است (مصرع نخست) و معنی دوم آن با واژه «گردون» تناسب دارد. هم‌چنین است کاربرد واژه «مدام» که در معنای همیشه آمده است معنای دوم آن، (شراب) با واژه «ساجر» در تناسب است.

ت) تشبیه: مطرب بلبل‌نوا / جناس: «چنگ» در دو معنای متفاوت استفاده شده است. یکی «ساز چنگ» و دیگری «دست». / ایهام تناسب: چنگ (دوم) در معنای دست آمده است و معنای ثانویه آن (نوعی ساز) با مطرب و نوا تناسب دارد.
بررسی سایر ابیات:

ب) جناس: ندارد. / تشبیه: «کمان کین» / ایهام تناسب: پیوسته در معنای همیشه آمده است و معنای ثانویه آن (چسبیده) با ابرو تناسب دارد.
پ) تشبیه: ندارد. / جناس: شیرین در دو معنای متفاوت استفاده شده است. یکی محبوبه ارمنی خسرو و دیگری گوارا.
ث) جناس: ندارد. / ایهام تناسب: ندارد. / تشبیه: «گریه» به نقل مجلس
علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار

۳۷. گزینه ۳ درست است.

در این رباعی، اختیار تغییر کمیت مصوت دیده نمی‌شود.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) وزن این رباعی و بیت گزینه ۱ «مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ فع» است.

دشت	ش ب ها ب گ	زان رو ز چ	دی دی ک
دت	یا مد یا	خُد هی چ ن	وز گف ت ی
-	UU--	UU--	UU--
فع	مستفعلُ	مستفعلُ	مستفعلُ

در هجای سوم رکن سوم، مصراع دوم ابدال دیده می‌شود.

(۲) تشبیه پنهان: قد معشوق به «سرو»، مویش به «بنفشه» و ایهام واژه «بالا» در دو معنی «قد» و «بلندی» / مراعات نظیر: بین واژگان («سر» و «مو» / «بحر» و «لؤلؤ» / «قد» و «بالا») دیده می‌شود.

(۳) واژگان «بالا، لالا و صحرا» واژگان قافیه‌اند و قاعده قافیه (۱) است.

در این رباعی اختیار زبانی حذف همزه در هجای دوم و پنجم مصراع اول و هجای دوم مصراع دوم، وجود دارد ولی اختیار تغییر کمیت مصوت ندارد.

(۴) وزن این رباعی «مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ فع» است که به صورت «مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعل» نیز دسته‌بندی هجایی می‌شود. اختیار وزنی «بلند بودن هجای پایان مصراع» در مصراع اول، دوم، چهارم و اختیار «ابدال» در هجای ماقبل آخر هر سه مصراع و اختیار «قلب» در رکن دوم مصراع سوم دیده می‌شود.

دست	با لا بر	تَن دا ز ی	سَر وز قَ د
-	/ - - UU	UU - * -	UU * - -
دست	لا لا بر	ن ت لؤلُ ی	ب ج رَز دَ ه
-	/ - - UU	UU - -	UU * - -
یم	بی نم گو	ن ف ش ای ب	ه ر ج ا ک ب
-	/ - - UU	U - U - ↪	UU - -
دست	صح را بر	ر ت با د ب	م و ی ی ز س
-	/ - - UU	UU - -	UU - -

(ترکیبی، دشوار)

۳۸. گزینه ۲ درست است.

وزن این شعر «مستفعلن فاعلاتن مستفعلن فاعلاتن» است. هجای ۵ آن دارای اختیار تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند است؛ ولی در تقطیع هجایی این مورد رعایت نشده است.

نکته: طبق گفته کتاب درسی بهتر است در گزینه (۳) که دارای اختیار شاعری ابدال است، دو هجای کوتاه به جای هجایی که دارای ابدال است، نگاشته شود.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۹. گزینه ۴ درست است.

وزن این گزینه «مفاعِلن فَعَلاتن مفاعِلن فَعَلن» است. توجه داشته باشید که هجای پنجم دارای اختیار شاعری «ابدال» است.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۰. گزینه ۳ درست است.

وزن این بیت «مستفعلُ فاعلاتُ مفعولن» است؛ صورت‌بندی دیگر آن دارای این وزن‌واژه است: «مفعول مفاعِلن مفاعِلین». چنان که مشاهده می‌کنید، هر دو صورت‌بندی آن، وزنی ناهمسان می‌دهد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) «مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستف» (همسان) یا «مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن» (ناهمسان)
  - ۲) «مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مس» (همسان) یا «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» (ناهمسان)
  - ۴) «مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستف» (همسان) یا «مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن» (ناهمسان)
- (علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی وزن ابیات:

- الف) «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن» و دوری است.
  - ب) «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن» و دوری است.
  - پ) «فاعلن فاعلن فاعلن» و همسان است.
  - ت) «مفاعیلن مفاعیلن مفاعی» است. همسان بوده و در بحر «هزج» سروده شده است.
  - ث) «فَعولن فَعولن فَعولن» است. همسان بوده و در بحر «مقارب» سروده شده است.
- (علوم و فنون ادبی (۲ و ۳) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۲. گزینه ۲ درست است.

وزن این بیت «فَعلاتن مفاعِلن فَعَلن» است. اولین هجای هر دو مصراع بلند آمده است و دارای اختیار آوردن «فَعلاتن» به جای فَعلاتن» است. هجای نهم هر دو مصراع دارای «ابدال» است: «عا» و «بن»

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) وزن این بیت «مفاعِلن فَعلاتن مفاعِلن فَعَلن» است. هجای ۵ مصراع دوم، دارای اختیار «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» است؛ اما در این بیت اختیار «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» وجود ندارد.
  - ۲) درست است.
  - ۳) وزن این بیت «فَعلاتن فَعلاتن فاعِلن» است. در این وزن اختیار «قلب» رخ نخواهد داد. آخرین هجای مصراع دوم دارای اختیار کیفیت هجای پایانی است.
  - ۴) وزن این بیت «فَعلاتن فَعلاتن فَعلاتن فَعَلن» است. عبارت «در قلم آرم» دارای حذف همزه بوده، ولی در بیت اختیار «تغییر کمّیت مصوت» وجود ندارد.
- (علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۵ و ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۳. گزینه ۳ درست است.

وزن است بیت «فَعلاتن مفاعِلن فَعَلن» است. هجای ۹ هر دو مصراع آن دارای ابدال است؛ اما اختیار «تغییر کمّیت مصوت کوتاه به بلند» ندارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) وزن این بیت «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن» است. هجای ۱۲ مصراع اول (ز) دارای اختیار «تغییر کمّیت مصوت کوتاه به بلند» و هجای ۲ مصراع دوم (هم) دارای «ابدال» است.
  - ۲) وزن این بیت «مفاعِلن فَعلاتن مفاعِلن فَعَلن» است. هجای ۷ مصراع اول (ت) دارای اختیار «تغییر کمّیت مصوت کوتاه به بلند» و هجای ۱۳ مصراع اول (پو) دارای «ابدال» است.
  - ۴) وزن این بیت «فَعلاتن فَعلاتن فَعَلن» است. هجای ۷ مصراع دوم دارای اختیار «تغییر کمّیت مصوت کوتاه به بلند» و هجای ۹ مصراع اول (ری) دارای اختیار «ابدال» است.
- (علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۵ و ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی ابیات:

- الف) «نخسی» و «باشی» شرایط قافیه را رعایت نکرده‌اند.
ب) «نهفته» و «گرفته» مطابق قاعده «۲» هستند.
پ) «شربت» و «فکرت» مطابق قاعده «۲» هستند.
ث) «جان» و «کان» مطابق قاعده «۲» هستند.
ت) «آهو» و «یا هو» از قاعده «۱» پیروی می‌کنند.
(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۵. گزینه ۴ درست است.

«می‌رسد» فعل مضارع است. باید شناسه آن را حرف الحاقی دانست. «رس» و «رو» قافیه نمی‌شوند. در دیگر گزینه‌ها یا با فعل ماضی مواجهیم و یا در صورت حذف حرف الحاقی از سر فعل مضارع، مصدرها برای قافیه شدن مانعی ندارند.
(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۶. گزینه ۴ درست است.

بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۴»: هر دو به ناکارآمدی تدبیر بشر در مقابل تقدیر و سرنوشت اشاره دارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) شاعر برای توجیه فراق و دوری از یار، سرنوشت را غیرقابل مقابله می‌داند.
۲) شاعر با گلایه از وضع جهان، دنیا را نمایی از جهنم و بهشت می‌داند.
۳) شاعر از جهان و کائنات، خیر طلب می‌کند.
(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۷. گزینه ۱ درست است.

الف) شاعر مخاطب را در مواجهه با سردمهری و ناسازگاری روزگار به صبر دعوت می‌کند و امید رسیدن بهار و به روزی را در دل او زنده می‌کند.

ب) هرکسی که نظر بر یار من انداخته است، آستین بر چشم اشک‌آلود من می‌گذارد و با من هم‌دردی می‌کند.
پ) امیرهوشنگ ابتهاج با بیانی شیوا، همه‌چیز را نشانه‌ای از یار می‌بیند و می‌گوید به هر سو که نگاه می‌کنم، همه پدیده‌ها نشان از او دارند.

ت) با آنکه سرمنزل عشق دور است، ولی جان عاشق پر است از تمنا و خواستن رسیدن.

ث) شاعر ادعا می‌کند که درختی که از جنس عشق و دوستی در دل کاشته است، هم‌چون سرو همیشه سبز و پایدار است. (در طبیعت، سرو از جمله درختانی هست که همواره سرسبز و پربرگ است و آن را در ادبیات نماد پنج مفهوم می‌دانند: قناعت، آزادگی، سرسبزی، بلندقامتی و تهی‌دستی)

(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۸. گزینه ۳ درست است.

مفهوم مشترک بیت «الف» و «ث»: ترجیح غم عشق بر خوشی‌های دنیایی
مفهوم سایر ابیات:

ب) همه درگیر غم تو هستند.

پ) توصیف عاشق شدن و نشستن غم یار به دل عاشق.

ت) شاعر از عشق مأیوس شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۹. گزینه ۲ درست است.

بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۲»: هر دو به نامعلوم بودن ماهیت جهان و نامعتبر بودن خیالات اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دل دانا مرکز عالم خلقت است و افلاطون مانند شراب ناب و خالص، مغز و هسته اصلی عالم خلقت است.

۳) شاعر با گلایه از دوری از یار، وصال خیالی با یار را نمی‌پسندد.

۴) ای بیدل دهلوی راه حقیقت را باید با سر طی کرد. مسیر حق و حقیقت مانند خط سیر پرگار (مسیر اصلی) است.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۰. گزینه ۴ درست است.

در همه ابیات بر وفاداری عاشق و فراموش نکردن معشوق تا ابد تأکید شده است؛ ولی در گزینه (۴) به جاودانگی عشق اشاره‌ای نشده است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۲؛ سطح دشواری: متوسط)

علوم اجتماعی

۵۱. گزینه ۲ درست است.

- بسیاری زندگی مجردی را بر زندگی خانوادگی ترجیح می‌دهند ← تزلزل هویتی

- تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق ← تعارض فرهنگی

- تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌روند ← دگرگونی هویت فرهنگی

- شیوع رقیب‌ها و بدیل‌های زندگی خانوادگی هم‌عرض خانواده ← بحران هویت

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۱، ص ۹۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت نادرست: در کشوری که فرهنگ عمومی جامعه، فرهنگی دینی باشد، قدرت نامشروع نمی‌تواند مقبولیت داشته باشد.

عبارت‌های دوم هر سه گزینه درست هستند. (رد هر سه گزینه)

(ترکیبی جامعه‌شناسی (۱ و ۲ و ۳)؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۳. گزینه ۱ درست است.

- فرهنگ جدید غرب با فلسفه‌های روشنگری آغاز می‌شود.

- ماکس وبر از سلطه نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد، به (قفس آهنین) تعبیر می‌کند.

- حیات معنوی اسلام افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب نیز گسترده است و نظریه پردازان غربی را که طی

قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند، به تأمل و بازبینی نظریات پیشین

خود فراخوانده است.

- اعتباریات دو ویژگی دارند: به خواست و اراده انسان به وجود می‌آیند، دارای آثار و پیامدهای غیرارادی هستند.

(ترکیبی جامعه‌شناسی (۱ و ۲ و ۳)؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

- علم عامل سلطه است ← پسامدرن (نسبی‌گرایان)

- دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیتند ← تفسیری

- صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض نژادی نمی‌پردازند ← انتقادی

- علمی مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی می‌دانستند ← تبیینی

(ترکیبی جامعه‌شناسی (۱ و ۲ و ۳)؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۵. گزینه ۱ درست است.

- طرفداران عدالت اجتماعی معتقدند که دولت به نمایندگی از جامعه موظف است که امکان رقابت را برای همگان فراهم کند.

- هویت‌زدایی ← برخی رویکردها برای دستیابی پاسخ‌های ساده، پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی را نادیده می‌گیرند.

- عقل در معنای خاص ← براساس موضوع به معنای عقل نظری و عقل عملی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) عبارت سوم عقل تفسیری (عام) است.

(۳) عبارت اول ثروتمندان نادرست است. امکان رقابت برای همگان درست است.

(۴) عبارت دوم نادرست است.

(ترکیبی جامعه‌شناسی (۳) - درس ۳، ۵، ۹، ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۶. گزینه ۲ درست است.

- فارابی علم مدنی را در مقابل علمی قرار می‌دهد که موضوع آن‌ها مستقل از اراده انسان‌ها است.

- بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید ← پاسکولاریسم یا گریز و رویگردانی از سکولاریسم

- مجرای ارتباط ما با جهان اجتماعی ← نقش و عضویت اجتماعی

- تعداد کثیری از گروه‌های درگیر قومی نژادی در ارتباط با هم یک فرهنگ مختلط می‌سازند ← دیگچه همانندسازی

(ترکیبی جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳)؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۷. گزینه ۴ درست است.

(الف) از نظر اندیشمندان مسلمان، تبیین، تفسیر و تجویز، استدلال‌های ویژه خود را دارند و در هر سه سطح پژوهشگر اجتماعی به دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق است.

(ب) رویکرد انتقادی

* نکته: توجه کنید که صورت سؤال دیدگاه علوم اجتماعی اسلامی را در برابر علوم اجتماعی جهان متجدد در رویکرد انتقادی می‌خواهد.

(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۸. گزینه ۳ درست است.

- باید سعی کنم این دنیا را خراب نکنم آن را اندکی اصلاح کنم و ... ← چارلز هندی

- معتقد بود مفهوم عقلانیت در جهان اسلام متفاوت از معنای عقلانیت در غرب است ← طه عبدالرحمن

- در شرق مسلمان دیدم و اسلام را ندیدم ← شیخ محمد عبده

- آزمایش در ایجاد یک زندان ساختگی ← فیلیپ زیمباردو

- شهر را زیستگاهی که دارای قلعه، برج، بارو، بازار و دادگاه مستقل است، معرفی می‌کند ← ماکس وبر

(ترکیبی جامعه‌شناسی (۱ و ۲ و ۳)؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت نادرست:

اگر ادعا شود که دانش، تماماً محصول شرایط اجتماعی و فرهنگی است و جوامع و فرهنگ‌ها نیز متفاوتند و درون هر جامعه‌ای، گروه‌های مختلف وجود دارند، نمی‌توان میان دانش‌ها و شناخت‌های مختلف داوری کرد و نمی‌توان شناخت صحیح را تشخیص داد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳ هر دو بخش درست است.

۲ بخش اول نادرست است.

(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۰. گزینه ۱ درست است.

- تا آنجا که بتواند به ستم‌دیدگان و مستضعفان جهان کمک می‌کند. ← جامعه آرمانی در قرآن

- تلاشی است برای بسط دیدگاهی جامع نسبت به معناداری جهان و انسان ← فلسفه

- می‌توان درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها مانند عدالت و ... سخن گفت ← عقل و وحی

- علوم اجتماعی را زیرمجموعه علوم انسانی می‌دانست ← فارابی

(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۱. گزینه ۴ درست است.

- کاستی و خلاء معنوی دانشمندان ← بازاندیشی دربارهٔ بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی و تشویق برای عبور از مرزهای هویتی فرهنگی جهان اجتماعی
 - پیدایش فرهنگ فایده‌گرایی ← پذیرش ارزیابی مردم براساس مفید بودن یا نبودن
 - قدرت بدون اکراه و از روی رضایت و به‌صورت رسمی پذیرفته شده باشد ← اقتدار
 (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۰ و ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۲. گزینه ۳ درست است.

- عقل عملی ← شناسایی پدیده‌های اجتماعی
 - الیگارش‌ی ← حکومت اقلیتی از سرمایه‌داران که در برابر اکثریت مردم مسئول نیستند و قدرت را در جهت منافع خود به کار می‌گیرند.
 - کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را در کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند و با رشد و تحول کشورهای استعمارزده وابستگی و فاصلهٔ کشورهای غربی و غیرغربی همچنان حفظ می‌شود و این انتقال در جهت استقلال این کشورها و تعدیل جهانی ثروت نیست.
 (ترکیبی جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳)؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۳. گزینه ۴ درست است.

- ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور خود ← بحران معرفتی
 - دستورالعمل هر حرفه ← فتوت‌نامه
 - عبور از دانش عملی و عمومی و نزدیک شدن به پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی ← آشنایی‌زدایی و عادت‌زدایی
 - مالکیت خصوصی وسایل تولید وجود نداشت ← سوسیالیستی
 (ترکیبی جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳)؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۴. گزینه ۳ درست است.

- فرآیند شکل‌گیری زوال معنا به این صورت است که با افول علوم فراتجربی، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از دست می‌رود و داوری دربارهٔ این ارزش‌ها، آرمان‌ها و امور به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.
 - مطالعهٔ مزایا و معایب شبکه‌های اجتماعی از دیدگاه جامعه‌شناسان انتقادی، به‌عنوان پدیدهٔ اجتماعی معنادار با نگاه از درون و تقبیح‌گرایی افراطی نوجوانان به شبکه‌های اجتماعی و تحسین مزایای آن و تجویز گسترش مزایای آن با آموزش همگانی
 - شاخص و نشانهٔ جهان اجتماعی متجدد، کاهش جمعیت است.
 - در نظریهٔ پایان تاریخ، برای این نظام، جایگزین بهتری قابل تصور نیست و محصول نهایی تاریخ بشر، نظام لیبرال دموکراسی است.
 (ترکیبی جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳)؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۵. گزینه ۴ درست است.

انقلاب اسلامی با آنکه در ایران رخ داد و از ذخایر معرفتی شیعی استفاده کرد، آرمان‌ها، و ارزش‌ها و رسالت خود را به حل چالش‌های جامعهٔ ایران یا شیعیان جهان محدود نکرد. براساس آموزه‌های اسلامی، از عزت و اقتدار جهان اسلام پاسداری می‌کرد، دفاع از محرومان و مستضعفان جهان را وظیفه خود می‌دانست، فطرت الهی همه انسان‌ها را مخاطب پیام خود قرار می‌داد و حل مشکلات معرفتی و معنوی بشر را رسالت خود می‌دید.
 بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شاهدهی گویا برای حضور تاریخ ساز فرهنگ‌های غیرغربی بود.

(۲) انقلاب اسلامی ایران حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود، بازگشت به اسلام، بازگشت به یک خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی که با اندیشه‌های دنیوی غرب تفسیر می‌شد، نبود بلکه بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی بود. جامعهٔ ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود، تاریخ و جغرافیای خود را ذیل آسمان معنوی توحید قرار داد.

(۳) میرزای نائینی معتقد بود با انقلاب مشروطه امکان تحقق ویژگی اول نظام مطلوب و آرمانی شیعه وجود دارد. بخش دوم

مربوط به میرزای نائینی نیست؛ بلکه مربوط به امام خمینی (ره) است.
نکته: مطالعه یک مفهوم در هر سه کتاب جامعه‌شناسی و بررسی آن‌ها، (ویژگی‌ها و پیامدها و تعریف یا موضوع)
(ترکیبی جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳)؛ سطح دشواری: دشوار)

روانشناسی

۶۶. گزینه ۱ درست است.

- عبارت اول: برخی موضوعات را نمی‌توان به‌صورت مستقیم مشاهده و یا با کمک پرسش‌نامه‌های از پیش تعیین شده مطالعه کرد؛ محققان در چنین حالتی از روش مصاحبه استفاده می‌کنند. (در جلسات مشاوره و روان‌درمانی نیز بیشتر از مصاحبه استفاده می‌گردد).

- عبارت دوم: در مسابقات ورزشی، رفتارهایی مانند خشونت کلامی و فیزیکی، پرتاب اشیاء به افراد، آسیب‌رسانی به وسایل و امکانات باشگاه‌ها و استادبوم‌ها، نزاع و درگیری بین طرفداران وفادار تیم‌های باشگاهی اتفاق می‌افتد که با فیلم‌برداری (مشاهده) می‌توان جزئیات نحوهٔ ابراز هیجان و واکنش‌های عاطفی آن‌ها را تحلیل کرد.

- عبارت سوم و چهارم: برخی موضوعات را نمی‌توان به‌صورت مستقیم مشاهده کرد. در این حالت محقق از خود فرد دربارهٔ رفتار و افکار خاص او می‌پرسد. ارزیابی و پرسش‌نامه باید دقیق و معتبر باشد و به‌صورت‌های مختلف نمره‌گذاری شود. در پرسش‌نامه سبک زندگی که شامل ۲۰ سؤال است با پاسخ به سؤالات و محاسبهٔ نمرات کل آن می‌توان فرد را ارزیابی و میزان آسیب‌پذیری را مشخص کرد. در نظرسنجی‌ها می‌توان از پرسش‌نامه‌های از پیش تعیین‌شده استفاده کرد. برای مثال مدیریت تجربهٔ بیماران و مراجعان آزمایشگاه و کلینیک را به راحتی و با هزینهٔ اندک می‌توان انجام داد.

(درس ۱، ص ۲۷ و ۲۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۷. گزینه ۲ درست است.

عبارت اول: هویت اجزای متعددی دارد که یکی از آن‌ها ویژگی‌های روانی است که به ایفای نقش جنسیتی برای نشان دادن (رفتارهای زنانه یا مردانه) می‌پردازد.

عبارت دوم: همهٔ افراد یک خود واقعی و یک خود آرمانی دارند. خود واقعی دقیقاً همانی است که هستید، بدون تحریف و بدون نقاب اگر نوجوان ایده‌آل‌هایی مثل هنرمند و یا فیلسوف شدن برای خود داشته باشد، این ایده‌آل‌ها خود آرمانی او را شکل می‌دهد.
عبارت سوم: رشد هیجانی در دورهٔ کودکی، معطوف به سه هیجان ساده ترس، خشم و محبت است که بروز آن‌ها تحت تأثیر نظام پردازش‌های فردی نیست و غالباً به یک صورت پدیدار می‌شوند.

عبارت چهارم: در دورهٔ نوجوانی اندام‌های داخلی بدن نیز رشد قابل توجهی دارند؛ به‌طوری‌که اندازه و ظرفیت شش سه برابر و اندازهٔ قلب دو برابر قبل می‌شود و حجم کلی خون افزایش پیدا می‌کند. این تغییرات باعث می‌شود نوجوانان احساس توانمندی زیادی کنند.
(درس ۲، ص ۵۹، ۵۴ و ۴۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۸. گزینه ۴ درست است.

در تصویر «الف» ما تمایل داریم اشکال را به‌صورت متصل و پیوسته ببینیم، نه منقطع و غیر پیوسته، پس به اصل استمرار اشاره دارد. در تصویر «ب» شباهت بین عناصر مختلف می‌تواند از لحاظ شکل، رنگ، اندازه، بافت، مقدار یا هر ویژگی دیگری باشد. پس تحت تأثیر اصل مشابهت قرار داریم. ما معمولاً تمایل داریم اشیا را براساس شباهت آن‌ها در یک مقوله طبقه‌بندی کنیم (دستهٔ مربع، دایره و لوزی).

در تصویر «پ» که براساس اصل شکل و زمینه است بیان می‌کند که ادراک ما از یک شکل تحت تأثیر زمینه‌های مختلف تغییر می‌کند. در این تصویر در صورت در نظر گرفتن قسمت مشکی (زمینه) چهره دو حیوان روبه‌روی هم می‌بینیم، ولی اگر قسمت سفید را زمینه در نظر بگیریم، تصویر یک درخت را مشاهده می‌کنیم، یعنی ادراک ما از یک شکل تحت تأثیر زمینه‌های مختلف تغییر می‌کند.

(درس ۳، ص ۸۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۹. گزینه ۲ درست است.

مسئله‌هایی که در علوم انسانی با آن‌ها مواجه هستیم عمدتاً از نوع «خوب تعریف‌نشده» هستند. در حالی که مسئله‌های علوم دیگر

این گونه نیستند. خوب تعریف نشده به معنای پیچیده بودن و دشواری حل یک مسئله است. به عبارت دیگر مسئله‌های پیچیده از آنجایی که علل متعددی دارند و به راحتی قابل تعریف نیستند، خوب تعریف نشده تلقی می‌شود.

- علت بالا رفتن آمار طلاق در کشورها ← مسئله‌ای مربوط به علوم انسانی است و دلایل زیادی می‌تواند داشته باشد؛ بنابراین خوب تعریف نشده است.

- علت انقراض پلنگ‌های ایرانی ← مسئله‌ای خوب تعریف شده است چرا که علت مشخصی دارد و شناسایی موقعیت اولیه در آن ساده‌تر است.

- حل یک معادله جبری دومجهولی ← مسئله‌ای است که موقعیت اولیه، تعریف دقیق هدف و اقدامات احتمالی آن مشخص است و قوانین کاملاً استاندارد نیز دارد؛ بنابراین خوب تعریف شده است.

- علت افزایش تعداد سارقان گوشی ← مربوط به علوم انسانی است و دلایل زیادی می‌تواند داشته باشد، بنابراین خوب تعریف نشده است.

(درس ۵، ص ۱۱۸ و ۱۱۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۰. گزینه ۲ درست است.

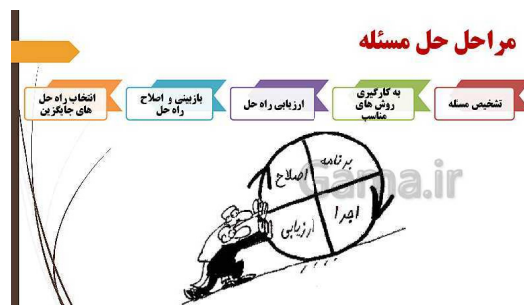
بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت اول چون عباس تحت نظر متخصص است، در قسمت ناتوانی کامل و شدید قرار نمی‌گیرد؛ بلکه می‌تواند در قسمت میانه یا ناتوانی نسبتاً شدید قرار بگیرد.

عبارت دوم کسب نمره ۵۰ تا ۷۰ جداً آسیب‌پذیر است. اکرم نمره ۶۹ را کسب کرده پس جداً آسیب‌پذیر است نه خیلی آسیب‌پذیر.

(درس ۸، ص ۱۸۸ و ۱۹۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۱. گزینه ۱ درست است.

(درس ۵، ص ۱۲۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۲. گزینه ۳ درست است.

عبارت اول: رشد اجتماعی در دوره کودکی: انسان موجودی اجتماعی است و از بودن با دیگران لذت می‌برد؛ مانند لذت بردن از انجام بازی قانونمند در کنار هم‌جنس‌های خود (بازی گروهی)

عبارت دوم: پیامبر گرامی اسلام می‌فرمایند: کودک هفت سال آقا و سرور است و هفت سال فرمان‌بردار و هفت سال وزیر و مشاور است. در هفت سال دوم کم‌کم باید زشتی‌ها و زیبایی‌ها را به او فهماند و در تأدیب او کوشش کرد و او را به ارزش‌ها و دوری از زشتی‌ها رهنمون ساخت. در هفت سال سوم باید با او به منزله مشاور رفتار کرد.

عبارت سوم: رشد شناختی جنبه مهم دیگری از حیطه‌های رشد در دوره کودکی اول است. انتخاب لیوانی که ظاهراً حجم بیشتری دارد از بین دو لیوان آب پرتغال با حجم و مقدار یکسان، نشان‌دهنده این است که کودک فکر می‌کند پرتغال بیشتری درون آن است، زیرا پردازش او ادراکی است.

عبارت چهارم: دامنه سنی ۲۰ تا ۴۰ مربوط به بزرگسالی اول یا همان جوانی است.

(درس ۲، ص ۴۴، ۴۸، ۵۰ و ۵۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۳. گزینه ۲ درست است.

- عبارت اول: تعارض گرایش - اجتناب: در این تعارض فرد مجبور است به چیزی رضایت دهد که هم پیامدهای خوشایند و هم پیام‌های ناخوشایند دارد. در این مثال زهرا هم به داشتن سگ علاقمند است و به آن گرایش دارد و هم از مسئولیت نگهداری از آن می‌ترسد و اجتناب دارد.

- عبارت دوم: موقعیت تصمیم‌گیری با تعارض بین دو امر خواستنی (ازدواج) و ناخواستنی (سربازی) مواجه است. (تعارض گرایش - اجتناب)

- عبارت سوم: مجید مجبور است که از بین دو گزینه نامطلوب و ناخواستنی (یعنی دستمزد کم و بیکاری) یکی را انتخاب کند. (تعارض اجتناب - اجتناب)

- عبارت چهارم: تعارض ناشی از ناتوانی در تصمیم‌گیری برای انتخاب بین دو موضوع جذاب و خواستنی است. رفتن به گیلان یا به خرمشهر (تعارض گرایش - گرایش)

(درس ۶، ص ۱۵۱ و ۱۵۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۴. گزینه ۴ درست است.

در شکل (ب)، با اینکه طول دو خط وسط برابر است، خط بالایی را بلندتر ادراک می‌کنیم. به شکل (ب) خطای ادراکی پونزو گفته می‌شود. در شکل (الف) با دو خط هم‌اندازه مواجه هستیم. یکی از این خطوط دارای پیکان واگرا و دیگری هم‌گرا است. معمولاً آزمایش - شونده‌گان خط واگرا را بلندتر ادراک می‌کنند. به شکل (الف) خطای مولر - لایر گفته می‌شود.

نتایج به دست آمده از مطالب خطای ادراکی این است که ۱- ادراک با احساس متفاوت است. ۲- هرچه تعداد خطاها بیشتر باشد، به‌عنوان یک خطای شناختی وارد نظام ذهنی فرد می‌شود.

(درس ۳، ص ۸۲ و ۸۳؛ سطح دشواری: آسان)

۷۵. گزینه ۲ درست است.

در درماندگی آموخته‌شده فرد اطمینان به خود را از دست می‌دهد، به ناتوانی خود اذعان می‌کند و توان حرکت و خلاقیت از او سلب شده به موجودی بی‌تحرک و خنثی تبدیل می‌شود؛ یعنی احساس می‌کند کنترل اوضاع از دستش خارج شده است. این افراد فکر می‌کنند هر کاری انجام دهند به موفقیت نمی‌رسند. یعنی پیامدهای رفتار را مستقل از خود رفتار می‌دانند؛ در نتیجه، این اعتقاد در فرد ایجاد می‌شود که رویدادها در کنترل او نیستند و نتایج به دست آمده ارتباطی با کار او ندارند و مستقل از عمل وی هستند.

(درس ۷، ص ۱۷۶ تا ۱۷۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۶. گزینه ۳ درست است.

عبارت اول به تمایزبخشی اشاره دارد، چرا که بین دو مفهوم مایع و جامد تمایز قائل شده‌ایم تا مفاهیم آن بهتر برایمان قابل فهم باشد و بهتر یاد بگیریم.

عبارت دوم به آزمون‌های مکرر اشاره دارد چرا که شرکت در آزمون‌های مکرر شما را جهت بازیابی موفق، توانمندتر می‌سازد. هرچه بیشتر آزمون دهید، نشانه‌های بازیابی بیشتری کسب خواهید کرد. به این پدیده، اصطلاحاً «اثر آزمون» گفته می‌شود.

عبارت سوم: اشاره به تداخل اطلاعات دارد چراکه برای کنترل اثر تداخل باید یادگیری عمیقی داشته باشیم نه سطحی.

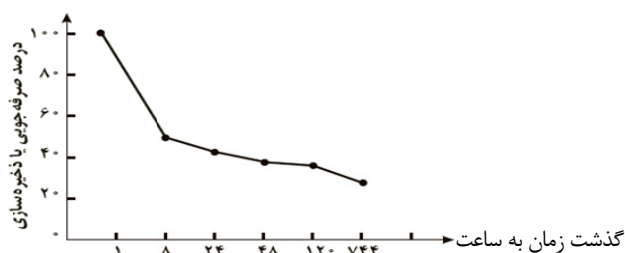
عبارت چهارم: اشاره به مرحله سوم حافظه یعنی بازیابی دارد که اطلاعات از حافظه فراخوانده می‌شود. یعنی مرحله به یاد آوردن، به خاطر آوردن و بازشناسی اطلاعات.

(درس ۴، ص ۹۴، ۱۰۶ تا ۱۰۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۷. گزینه ۳ درست است.

آزمایش ایبنگهوس دو نتیجه در بر داشت:

۱- با گذشت زمان، بعضی از واژگان فراموش شدند. ۲- بیشترین مقدار فراموشی در ساعت‌های نخست بعد از یادگیری صورت می‌گیرد. بعد از آن از شدت این فراموشی کاسته می‌شود و در یک سیر نزولی تدریجی قرار می‌گیرد. در پرسش آمده است چند درصد آموخته‌ها بعد از یک روز (۲۴ ساعت) فراموش می‌شوند و در نمودار بر حسب روز آورده شده است که ۴۰ درصد باقی می‌ماند؛ یعنی میزان ذخیره‌سازی یا یادآوری ۴۰ درصد است. پس میزان فراموشی ۶۰ درصد است.

اثر گذشت زمان بر فراموشی (نمودار فراموشی)

*نکته: در نمودار کشیده‌شده در صورت سؤال به‌جای ساعت از روز استفاده شده است.

(درس ۴، ص ۱۰۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۸. گزینه ۱ درست است.

عبارت اول: به اثر نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمانی مشخص، اثر نهفتگی می‌گویند. نادیده گرفتن حل مسئله برای مدتی کوتاه (اثر نهفتگی) از دیرباز سنت معمول حکما و دانشمندان بوده است.
عبارت دوم: نوع نگاه حل‌کننده مسئله، باعث می‌شود تا فرد در حافظه خود اطلاعات مرتبط با آن نگاه خاص را به خاطر آورد و اقدامات احتمالی فرد برای حل مسئله، تحت الشعاع آن نگاه خاص خواهد بود. نوع نگاه دانشمندان به مسائل با افراد عادی بسیار متفاوت بوده و به همین علت آن‌ها قادر به اکتشافات و اختراعات زیادی در رابطه با مسائل پیش آمده بوده‌اند.
عبارت سوم: تجربه گذشته بر توانایی ما در حل مسئله تأثیر می‌گذارد. اثر تجربه گذشته، همیشه آسان کردن راه حل نیست. در مسئله گره زدن دو طناب، اینکه بسیاری قادر به حل آن نیستند، به این دلیل است که نمی‌توانند از انبردست به‌عنوان یک وزنه پاندول استفاده کنند و همچنان تحت تأثیر این تجربه گذشته بوده‌اند که از انبردست فقط در کارهای فنی می‌توان استفاده کرد؛ یعنی تجربه گذشته هم جنبه مثبت دارد و هم جنبه منفی.
(درس ۵، ص ۱۲۱ تا ۱۲۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۹. گزینه ۳ درست است.

عبارت اول ← بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر ← رضایت از تحصیل در رشته روان‌شناسی ← مرحله هفتم تصمیم‌گیری
عبارت دوم ← بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت ← بیان ویژگی‌های هر یک از رشته‌های تحصیلی علوم انسانی دانشگاهی ← مرحله سوم تصمیم‌گیری
عبارت سوم ← اجرای بهترین اولویت ← انتخاب رشته تحصیلی روان‌شناسی ← مرحله پنجم تصمیم‌گیری
عبارت چهارم ← شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های تصمیم ← انتخاب رشته تحصیلی علوم انسانی دانشگاهی از بین سه انتخاب موجود ← مرحله دوم تصمیم‌گیری
(درس ۶، ص ۱۴۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۰. گزینه ۲ درست است.

مقابله‌هایی که به حل مسائل و برطرف کردن عامل فشارآور و به حداقل رساندن و یا تحمل فشار روانی کمک می‌کند، مقابله‌های سازگارانه است.
عبارت اول: دوچرخه‌سواری ← ورزش هوازی ← بلندمدت
عبارت دوم: ترک موقعیت ← کوتاه‌مدت
عبارت سوم: استفاده از ماهی ← تغذیه مناسب ← بلندمدت
عبارت چهارم: تفریح و سرگرمی ← بلندمدت
(درس ۸، ص ۲۰۱؛ سطح دشواری: متوسط)

عربی

۸۱. گزینه ۴ درست است.

- «رحمةٌ رحمتی» نکره است. / «کننت : بودی» (ردّ گزینه ۱)
- «لو: اگر / کننت : بودی» (ردّ گزینه ۲)
- «من الله: از خدا» / «من حولک : از اطرافت» / «انفضّوا: پراکنده می‌شدند» (ردّ گزینه ۳)
- (عربی (۳) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۲. گزینه ۱ درست است.

- «عملاء: مزدوران» / «أن یفرّقا: پراکنده کنند» باب تفعیل و فعل متعدی است. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)
- «پراکنده نکنند» (ردّ گزینه ۳)
- «أن یفرّقا: پراکنده کنند» / «ألا یتفرّقا: پراکنده نشوند» (ردّ گزینه ۴)
- (عربی (۱) - درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۳. گزینه ۳ درست است.

- «كُنْتُ أُرِيدُ: می خواستم / كان سَبْتِي: به من ناسزا گفته بود» به ترتیب ماضی استمراری و بعید (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲)

- «قَالَ: گفت» / «از تو» اضافی است. (ردّ گزینه ۴)

- «تُرَضُّ و تُسَخِّطُ» هر دو باب افعال و متعدی هستند و مفعول دارند. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)

(عربی (۲) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۴. گزینه ۲ درست است.

- «أفعال الإنسان المخزبة: اقدامات خراب‌کارانه انسان» / «ليطَّلَعوا: باید آگاهی یابند» / «اطَّلَاعاً» مفعول مطلق تاکیدی

است. (ردّ گزینه ۱)

- «لا يستخدموا: نباید استفاده کنند» (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳)

- «أسمدة: کودها» / «أفعال الإنسان المخزبة: اقدامات خراب‌کارانه انسان» (ردّ گزینه ۴)

(عربی (۳) - درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۵. گزینه ۲ درست است.

- «السياحي: گردشگری» / «قامَ بِ: اقدام کرد» (ردّ گزینه ۱)

- «كتاب: کتابی» / «أن تُعرف (مجهول): شناخته شود» (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳)

- «تَسَجِيل: ثبت» / «قامَ بِ: اقدام کرد» (ردّ گزینه ۴)

(عربی (۱) - درس ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۶. گزینه ۲ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «كان يبكي: گریه می‌کرد» درست است و ماضی استمراری ترجمه می‌شود. «طفلاً: کودکی»

(۳) «قد تَغَيَّرت» مضارع ترجمه شده است و ماضی نقلی ترجمه می‌شود. ترجمه درست تغییر یافته است و کلمه «گاهی» اضافی است.

(۴) «اولئك الجارات: آن همسایگان» / «ضيافتهنّ: مهمانی‌شان»

(عربی (۲) - درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۷. گزینه ۳ درست است.

«هذا الجاهل: این نادان» / «لم يُخْلَق: آفریده نشده است»

(عربی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۸. گزینه ۴ درست است.

- «لم تعرف و يصير» نادرست هستند. (ردّ گزینه ۱ و ۳)

- «تلمیذه» نکره است. / «كانت» با «تعرفين» مطابقت ندارد. (ردّ گزینه ۲)

(عربی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۹. گزینه ۲ درست است.

ترجمه عبارت سؤال: «و هر چه را از کار نیک برای خودتان پیش بفرستید، آن را نزد خدا می‌یابید.»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) «اگر نیکی کنید به خودتان نیکی می‌کنید و اگر بدی کنید، پس به خودتان است.»

(۲) «هر کس از مردم تشکر نکند، خدا را شکر نکرده است.»

(عربی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

ترجمه درک متن:

«بسیار می‌شنویم که عقل سالم در بدن سالم است و این به اهمیت سلامتی اشاره می‌کند. پس چگونه می‌توانیم بدون ورزش به سلامتی دست یابیم؟! گفته می‌شود که ورزش دوازدهم؛ علوم انسانی (جامع نوبت اول ۱۴۰۴/۰۱/۲۲) را برای بافت‌های بدن می‌آورد و قلب و شش را تقویت می‌کند و این‌چنین توان شخص در کارهای روزانه‌اش افزایش می‌یابد. سازمان بهداشت جهانی اعلام کرده است که یک تا سه ساعت ورزش در هفته و پیاده‌روی یا دویدن از ۱۵ دقیقه تا نیم‌ساعت در روز انسان را از بیماری‌های قلب دور می‌کند. علاوه بر این، بهبود میزان کلسترول و کاهش فشار خون و بهبود عملکرد کبد، از فواید ورزش است. سرعت جریان خون در بدن هنگام ورزش منجر به ترشح هرمون‌هایی در بدن می‌شود که ایمنی و قدرت عمل مغز را تقویت می‌کنند.»

(ترکیبی)

۹۰. گزینه ۳ درست است.

کدام موضوع در متن آمده است؟

- (۱) چگونگی دستیابی به بدن سالم به وسیله برنامه غذایی سالم!
  - (۲) تأثیر مغز و عقل بر صحت و سلامتی در انسان!
  - (۳) آثار تحرک و فعالیت در کارهای روزانه انسان!
  - (۴) داروی بیماری‌ها و علت همه آن‌ها و راه‌هایی از آن‌ها با داروها!
- (سطح دشواری: دشوار)

۹۱. گزینه ۳ درست است.

نادرست را مشخص کنید:

- (۱) اکسیژن از طریق جریان خون به اعضای بدن منتقل می‌شود.
  - (۲) ورزش هفتگی به انسان در عدم ابتلا به بیماری کمک می‌کند.
  - (۳) کلسترول برای بدن مضر است و انسان باید از آن خلاص شود. (میزانی از کلسترول برای بدن لازم است.)
  - (۴) سلامتی گنجی است که کسی ارزشش را نمی‌داند جز آنکه آن را از دست داده!
- (سطح دشواری: متوسط)

۹۲. گزینه ۴ درست است.

کدام گزینه از فواید ورزش نیست؟

- (۱) سلامت قلب و شش!
  - (۲) افزایش قدرت فرد در کارهای روزانه‌اش!
  - (۳) تعدیل فشار خون و بهبود عملکرد کبد!
  - (۴) افزایش تمام هورمون‌ها در بدن!
- (سطح دشواری: دشوار)

۹۳. گزینه ۱ درست است.

«یقال» یک فعل مجهول است.

(عربی (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۴. گزینه ۲ درست است.

«إفراز» بر وزن افعال است و مصدر است. تمام مصادر مفرد هستند.

(عربی (۳) - درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۵. گزینه ۳ درست است.

«مُجَرَّب» درست است؛ زیرا اینجا به معنی «آزموده شده» است و لذا باید اسم مفعول باشد.

(عربی (۲) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) «والدِي» اسم فعل ناقصه «لیس» است و مرفوع باید به صورت «والدای» بیاید. همچنین «قَوَّيْن» خبر حرف مشبه «أَنَّ» است و باید به صورت «قَوَّيَّان» و مرفوع بیاید.
  - ۲) «التلمیذین» اسم فعل ناقصه «کان» است و باید به صورت «التلمیذان» و مرفوع بیاید و «لأعبان» خبر فعل ناقصه «کان» است و باید به صورت «لأعبین» و منصوب بیاید.
  - همچنین «نشیطان» خبر فعل ناقصه «صارا» است و باید به صورت «نشیطین» و منصوب بیاید.
  - ۴) «التلامیذ» اسم «لیت» است و باید به صورت «التلامیذ» و منصوب بیاید. همچنین «غافلون» خبر فعل ناقصه «ما کانوا» است و باید به صورت «غافلین» و منصوب بیاید.
- (عربی (۲) - درس ۷ / عربی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۷. گزینه ۱ درست است.

در این گزینه مستثنی منه «مَنْ» است که نقش آن مجرور به حرف جر است و لذا و دارای اعراب «مجرور» است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) مستثنی منه «سَيَّارَةٌ» است که نقش آن نائب فاعل و دارای اعراب «مرفوع» است.
  - ۳) مستثنی منه «أُحَدِّثُ» است که نقش آن فاعل و دارای اعراب «مرفوع» است.
  - ۴) مستثنی منه «التلامیذُ» است که نقش آن نائب فاعل و دارای اعراب «مرفوع» است.
- (عربی (۳) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۸. گزینه ۲ درست است.

در مفعول مطلق نوعی؛ زمانی که مفعول مطلق با مضاف الیه بیاید؛ باید به صورت «مثل ، مانند، ...» ترجمه شود که کاربرد تشبیهی دارد.

(عربی (۳) - درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۹. گزینه ۴ درست است.

صورت سؤال جمله وصفیه‌ای را می‌خواهد که دارای فعل مجهول باشد.

در این گزینه «نورٌ و ضیاءٌ» اسم نکره هستند که با فعل مجهول «يُقَدِّفُ» وصف شده است.

- ۱) «موضوع» مجرور به حرف جر و نکره است و فعل «يُعَرِّضُ» جمله وصفیه آن که فعل معلوم است.
- ۲) فعل «يُقَبِّلُ» فعل جواب شرط است نه جمله وصفیه!

۳) «مشاة» اسم نکره و خبر است و فعل «لایعبرون» جمله وصفیه آن که فعل معلوم است.

(عربی (۲) - درس ۵ / عربی (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

زمانی «ن وقایه» مابین فعل و ضمیر «الیاء» قرار می‌گیرد که فعل متعدی باشد و نقش ضمیر «الیاء» مفعول بشود.

اما در گزینه (۱)، «ن وقایه» به اسم «تجارب» متصل شده که اشتباه است.

به‌طور کلی «ن وقایه» بین فعل متعدی و حرف یا ضمیر «الیاء» قرار می‌گیرد و هیچ‌گاه میان اسم و ضمیر «ی» نمی‌آید.

(عربی (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

تاریخ

۱۰۱. گزینه ۳ درست است.

(ب) در فاصله ۶,۵۰۰ تا ۱۲,۰۰۰ سال پیش (عصر نوسنگی) کشت غلات و رام کردن جانوران در بیشتر نقاط جهان رواج یافت.

(ت) در عصر نوسنگی، انسان علاوه بر اینکه فن ساخت ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری ظروف گلی تولید کرد. بررسی سایر عبارت‌ها:

توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن، به‌کارگیری هنر نقاشی برای نشان دادن احساس و اندیشه، مربوط به دوره گردآوری خوراک است. (تاریخ (۱) - درس ۴، ص ۳۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) صنعت‌گران سومری علاوه بر مهارت در سفالگری، در ساخت ابزار و جنگ‌افزارهای مفرغین نیز ماهر بودند. (ب) در یونان باستان، مانند بسیاری از کشورهای دیگر، نخست شاهان به‌صورت موروثی حکومت می‌کردند، اما در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به‌جای شاهان، قدرت را دست گرفتند.

(پ) یکی دیگر از دستاوردهای مهم روم، ایجاد شبکه پیشرفته‌ای از جاده بود. (ت) در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین به‌سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است. (تاریخ (۱) - درس ۴، ۵ و ۶، ص ۳۰، ۳۶، ۵۴، ۴۶ و ۶۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) قباد در آغاز زمامداری خود قصد داشت از قدرت اشراف، و نجبا و موبدان بکاهد و دست آنان را از امور کشوری کوتاه کند، به حمایت از مزدک برخاست، اما اشراف و نجبا او را از پادشاهی برکنار و زندانی کردند. قباد دوباره به قدرت رسید و با مخالفین مزدک همراهی کرد.

- مانی عقاید خود را در کتابی با عنوان شاپورگان نوشت و به شاپور هدیه کرد، اما این پادشاه ساسانی بر دین زرتشتی باقی ماند. (ب) قباد برای کاهش قدرت موبدان و نجبا در ابتدا به موافقت با مزدک پرداخت ولی سرانجام تسلیم آن‌ها شد.

- موبدان زرتشتی به‌شدت با آیین مانوی مخالف بودند. آنان پس از شاپور، اقدامات خود را برای نابودی مانی و مانویان تشدید کردند. (تاریخ (۱) - درس ۱۰ و ۱۴، ص ۹۵ و ۱۳۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) در زمان حکومت اشکانی، نقل داستان‌های ملی و پهلوانی، رواج فراوان یافت و شاعران و موسیقی‌دانان دوره‌گردی که به **گوسان‌ها** معروف بودند، با شور و هیجان بسیار، این داستان‌ها را از حفظ برای مردم می‌خواندند.

(ب) معماری ساسانی ویژگی‌های برجسته‌ای از جمله کاربرد وسیع گنبد، ایوان و طاق در ساخت بناها و کاخ‌ها داشت.

(پ) علاوه بر سلاطین و شاهزادگان تیموری که به هنر و هنرمندان توجه زیادی داشتند، برخی از وزیران آنان از جمله امیرعلیشیر نوایی شاعر و وزیر سلطان حسین میرزا بایقرا نیز پشتیبان و مشوق جدی هنر و هنرمندان بودند.

(ت) **مغول‌ها** پیش از آنکه مسلمان شوند، بر پایه مجموعه قوانینی موسوم به یاسا عمل می‌کردند و دعاوی حقوقی آن‌ها در دادگاهی موسوم به یرغو و زیر نظر یرغوچی حل و فصل می‌شد.

(تاریخ (۱) - درس ۱۵، ص ۱۳۸ و ۱۵۰ / تاریخ (۲) - درس ۱۱، ۱۲، ص ۱۲۱ و ۱۲۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) محاصره اقتصادی در شعب ابی‌طالب قبل از فوت ابوطالب است.

(۲) وفات حضرت خدیجه، پس از محاصره اقتصادی است.

(۴) شکل‌گیری دین حنفا، قبل از رویدادهای ذکرشده است.

(تاریخ (۲) - درس ۳، ص ۲۰ تا ۲۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه پاسخ:

امام محمد باقر (ع) و امام جعفر صادق (ع)، توانستند با بهره‌گیری از شرایطی که پدید آمده بود، نهضت علمی وسیعی را سامان دهند.

امام سجاد (ع) با جلوگیری از ورود پیروان مکتب اهل بیت به درگیری‌های بی‌حاصل و کم‌فایده، به‌صورت مدبرانه مانع نابودی شیعیان شد.
(تاریخ (۲) - درس ۶، ص ۵۶، ۵۸، ۵۹ و ۶۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) درست است.

ب) شعر فارسی، به‌ویژه در انتهای دوره سلجوقی، به رونق و شکوفایی فراوانی دست یافت.

پ) علوم دینی در قیاس با فلسفه و علوم طبیعی، به‌دلیل حمایت‌های سلاطین و وزیران و نیز موقعیت‌های علمای مذهبی از جایگاه برتری برخوردار بود.

ت) محل تأسیس مدارس نظامیه در شهرهای بغداد، اصفهان و نیشابور بود.

ث) درست است.

(تاریخ (۲) - درس ۱۰، ص ۱۱۰، ۱۱۱ و ۱۱۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۸. گزینه ۲ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) شاه عباس ← به‌منظور پرداخت حقوق و تأمین تدارکات و تجهیزات سپاه جدید، زمین‌های فراوانی را به املاک خاصه پادشاهی تبدیل کرد.

۳) شاه عباس ← ایران در زمان شاه عباس، فاقد نیروی دریایی بود، اما سپاه صفوی با کمک کشتی‌های انگلیسی توانست سواحل و جزایر خلیج فارس را از بیگانگان بگیرد.

۴) عباس دوم ← پسر و جانشین شاه صفی بود. نسبت به پدر شجاعت و لیاقت بیشتری داشت و قندهار را پس گرفت.

(تاریخ (۲) - درس ۱۳، ص ۱۳۹، ۱۴۰ و ۱۴۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

- نتایج دو نهضت پروتستان، (لوتر و کالون):

- از میان رفتن وحدت کلیسای کاتولیک و بروز سلسله جنگ‌های مذهبی میان پروتستان‌ها و کاتولیک‌ها که بخش وسیعی از اروپا را فراگرفت.

- تقویت پادشاهان و دولت‌های ملی و رشد اندیشه ملی‌گرایی و ناسیونالیسم در اروپا

- تضعیف قدرت کلیسای کاتولیک و کاهش نقش آن در زندگی مردم و جوامع اروپایی در سده ۱۹ م. ایتالیایی‌ها، آلمانی‌ها، لهستانی‌ها، صرب‌ها و مجارها از جمله اقوامی بودند که تحت تأثیر اندیشه ملی‌گرایی برای تأسیس حکومت ملی به پا خاستند.

(تاریخ (۲) - درس ۱۶، ص ۱۸۶ / تاریخ (۳) - درس ۶، ص ۸۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

در دوران سلجوقی سنگ‌های قیمتی، انواع منسوجات، برخی محصولات کشاورزی پرترفدار، برخی اشیای فلزی، ظروف سفالی و انواع ظروف شیشه‌ای در داخل و خارج از مرزهای ایران مبادله و خرید و فروش می‌شدند.

در اوایل دوره قاجار به‌علت جنگ‌های ناپلئون کالاهای صنعتی اروپایی چندان به ایران وارد نمی‌شد؛ اما صنایع دستی ایران مانند منسوجات ابریشمی، شال، مخمل، زری‌باف، ظروف سفالی و لعاب‌دار، منبت‌کاری، قلم‌کاری، خاتم‌کاری، و انواع اسلحه گرم و سرد با کیفیت خوب تولید می‌شدند و از لحاظ کیفیت و دوام در وضع مطلوبی بودند.

(تاریخ (۲) - درس ۱۰، ص ۱۱۰ / تاریخ (۳) - درس ۴، ص ۴۹ و ۵۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۱. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) ژاپن در جنگ جهانی اول، به اتفاق مثلث پیوسته بود؛ اما در جنگ جهانی دوم به دولت‌های محور (ایتالیا و آلمان) پیوست.

پ) بعد از جنگ جهانی اول، بخش‌هایی از خاک آلمان به فرانسه و لهستان واگذار شد و مستعمرات آلمان از آن کشور گرفته شد.

بعد از جنگ جهانی دوم آلمان به دو بخش شرقی و غربی تقسیم شد؛ بخش شرقی تحت نفوذ شوروی و بخش غربی تحت نفوذ دولت‌های متفق قرار گرفت.

(تاریخ (۳) - درس ۶ و ۸، ص ۸۲، ۸۶، ۱۰۴، ۱۰۶ و ۱۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۲. گزینه ۱ درست است.

حکومت پهلوی با انگلستان و آمریکا درباره مسئله نفت به توافق رسید و به موجب قراردادی، تولید و فروش نفت ایران را به کنسرسیومی از شرکت‌های نفتی انگلیسی، آمریکایی، هلندی و فرانسوی واگذار کرد.
(تاریخ (۳) - درس ۹، ص ۱۲۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:
الف) جبهه ملی و نهضت آزادی در چارچوب قانون اساسی به مبارزات خود ادامه می‌دادند. مبارزه فرهنگی که آیت‌الله مطهری از معروف‌ترین چهره‌های آن بود، با اتکا بر آگاهی دادن به مردم و تبلیغ و ترویج باورهای دینی به همراه روشننگری علیه اقدامات رژیم پهلوی صورت می‌گرفت.
ت) آیت‌الله مطهری مدت کوتاهی بعد از انقلاب توسط گروه فرقان به شهادت رسید.
(تاریخ (۳) - درس ۱۰ و ۱۱، ص ۱۳۳ و ۱۴۵؛ سطح دشواری: دشوار)

جغرافیا

۱۱۴. گزینه ۳ درست است.

گسترش شهرهای پررونق اقتصادی مثل تهران، کرج، احداث جاده‌های ارتباطی، احداث سدها و هدایت رودخانه‌ها و بهره‌برداری از آن‌ها، گسترش فعالیت‌های کشاورزی گوناگون و بهره‌برداری از معادن فراوان کوه‌های البرز، ناهمواری‌های این منطقه کوهستانی را به شکلی ناپایدار در آورده است. مجموعه این فعالیت‌ها سبب شده است، دامنه‌ها و دره‌ها، دشت‌ها و رودخانه‌های این منطقه کوهستانی طی دهه‌ها چهره دیگری به خود بگیرد و گاه، مخاطراتی همچون ریزش و لغزش در جاده‌ها و دامنه‌ها، لرزش‌های خفیف و گسترده، طغیان رودها و بروز سیلاب و همانند آن‌ها حادث شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ترتیب درستی را بیان نکرده است.

(۲ و ۴) درباره عوامل تغییردهنده زاگرس است.

(جغرافیا (۱) - درس ۴، ص ۲۴ و ۲۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

شرایط مذکور در گزینه (۲) همان وارونگی دما است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ریزگردها هوای نیمه غربی کشور را آلوده کرده است.

(۳) از اردیبهشت تا مهرماه در استان‌های جنوب غرب و جنوب کشور، رطوبت و دمای بالا برای نیروهای نظامی مشکل‌ساز است.

(۴) آلودگی هوا، بیابان‌زایی، خشک‌سالی و افزایش دما، مشکلات زیست‌محیطی مربوط به آب‌وهوا است که در سالیان اخیر کشور ما و دیگر کشورها با آن روبه‌رو شده‌اند.

(جغرافیا (۱) - درس ۵، ص ۴۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) دریاچه ارومیه، دریاچه دائمی است.

ب، پ و ت) دریاچه هامون، نیریز در فارس و مسیله در قم، دریاچه‌های فصلی هستند که در فصول پربارش وسعت بیشتری پیدا می‌کنند؛ ولی در ماه‌های گرم و یا در سال‌های کم‌بارش به دلیل تبخیر، آب آن‌ها خشک شده و یا به شکل باتلاق و شورزار درمی‌آیند.

(جغرافیا (۱) - درس ۶، ص ۵۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۷. گزینه ۱ درست است.

هرم سنی اکوادور:

جوانی جمعیت - رشد طبیعی و موالید بالا - امید به زندگی کم

هرم سنی آلمان:

فعالان اقتصادی زیاد - رشد طبیعی کم - امید به زندگی زیاد - جمعیت روبه پیری
(جغرافیا (۱) - درس ۷، ص ۶۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

توده هوای سرد و خشک سیبری: در دوره سرد وارد ایران شده، باعث سردی و خشکی هوا در ماه‌های سرد و موجب بارش در سواحل خزر می‌شود. یکی از مهم‌ترین جبهه‌های هوا، جبهه قطبی است که بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در منطقه معتدله تشکیل می‌شود. جبهه قطبی در تغییرات آب‌وهوایی کشور ما نقش مهمی دارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) توضیح سؤال مربوط به آب‌وهوای سرد قطبی است نه هوای مرطوب.

(۳) تعریف توده هوا را بیان کرده است.

(۴) به فاصله از منابع رطوبتی و دریاها پرداخته است.

(جغرافیا (۱) - درس ۳ و ۵، ص ۲۵ و ۳۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۹. گزینه ۳ درست است.

عبارت داده‌شده از ویژگی‌های مگالاپلیس‌ها است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

سایر گزینه‌ها به درستی به ویژگی‌های یک پایتخت اشاره دارد.

(جغرافیا (۲) - درس ۱۰، ص ۱۳۶؛ سطح دشواری: آسان)

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

عبارت سؤال به پخش غیرمستقیم اشاره دارد که در گزینه (۳) پخش غیرمستقیم از طریق رسانه مورد اشاره قرار گرفته است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) با پدیده پخش مستقیم ارتباط نزدیک‌تری دارد.

(۲) اشاره به پدیده پخش مستقیم دارد.

(۴) تولید صنعتی و انتقال مواد خام و کالا هم از نمونه‌های پخش مستقیم است.

(جغرافیا (۲) - درس ۶ و ۷، ص ۸۱ و ۸۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۱. گزینه ۳ درست است.

هر ناحیه سیاسی دارای مرز و قلمرویی است که حد اعمال اراده سیاسی یک نظام مدیریت یا حکومت می‌باشد به عبارت دیگر، از آن حد به بعد، مدیریت و اراده سیاسی نهاد فرمانروایی، قابلیت اعمال و اجرا ندارند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هر ناحیه سیاسی قانونی دارد که محل تمرکز قدرت سیاسی است و قدرت سیاسی از آن نقطه در سطح ناحیه سیاسی اعمال می‌شود. کانون نواحی سیاسی همان پایتخت‌ها، مراکز ایالت‌ها و استان‌ها و شهرهای مهم ناحیه‌ای یا مقر سازمان‌های بین‌المللی هستند.

(۲) هیچ‌گونه ارتباط و هم‌خوانی با متن و تصویر داده شده، ندارند.

(۴) نواحی با یکدیگر ارتباط داشته و بر فعالیت‌های انسان‌ها تأثیر می‌گذارند.

(جغرافیا (۲) - درس ۹، ص ۱۲۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) درآمد کم، بیکاری، مسکن نامناسب و حاشیه‌نشینی به فقر شهری منجر می‌شود.

(ب) بین فقر، جرم و بزهکاری و آسیب‌های اجتماعی، ارتباط زیادی وجود دارد.

(پ) برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی در شهرها و تأمین امنیت، نخست باید علل و ریشه‌های آسیب‌ها مانند فقر و بیکاری شناسایی شود و از بین برود.

(جغرافیا (۳) - درس ۲، ص ۲۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۳. گزینه ۱ درست است.

الف) در نیمه دوم قرن بیستم، برخی کشورها مانند فرانسه، اسپانیا، آلمان و ژاپن طرح‌هایی را برای تولید قطارهای پرسرعت طراحی و آزمایش کردند.

ب) کشورهای ایالت متحده آمریکا، روسیه، چین و هند بیشترین میزان خطوط ریلی را در جهان دارند.

(جغرافیا (۳) - درس ۳، ص ۴۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۴. گزینه ۴ درست است.

بیشتر سیل‌ها پس از یک بارش شدید و سریع جاری می‌شوند، برای مثال بارشی به میزان ۲۰ میلی‌متر؛ طی دو ساعت ممکن است باعث سیل شود اما همین بارش در ۲۴ ساعت موجب شکسته شدن سد می‌شود، شکل حوضه، شیب و تعداد انشعابات حوضه نیز رابطه مستقیمی با سیل‌خیز بودن رود دارد.

هرچه قدر شکل حوضه آبخیز گردتر و شیب آن بیشتر باشد، سیل‌خیزتر است.

البته نوع ناهمواری‌های حوضه رود و جنس و نفوذپذیری خاک نیز قابل توجه است. از بین بردن پوشش گیاهی، بوته‌کشی یا چرای بیش از حد دام در حوضه آبخیز نیز باعث تشدید سیل می‌شود.

(جغرافیا (۳) - درس ۵، ص ۹۱ و ۹۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۵. گزینه ۴ درست است.

در سال‌های اخیر به‌کارگیری روش‌های غیرسازه‌ای در مهار و مدیریت بیش از وقوع سیلاب تأکید بیشتری می‌شود؛ این روش‌ها علاوه بر اینکه تأثیرات نامطلوب کمتری بر محیط‌زیست دارند، در درازمدت مفیدتر و بسیار کم‌هزینه‌تر هستند. البته در اغلب موارد، روش‌های غیرسازه‌ای باید همراه با روش‌های سازه‌ای به کار گرفته شوند.

(جغرافیا (۳) - درس ۶، ص ۱۰۵؛ سطح دشواری: متوسط)

منطق و فلسفه

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

گزاره اول: به این دلیل نادرست است که منطق به ماهیت ذهن نمی‌پردازد و پرداختن به ماهیت ذهن از وظایف فلسفه ذهن است.
گزاره دوم: استدلال ابن‌سینا در مغایرت وجود و ماهیت (یکسان نبودن حمل وجود و ماهیت بر شیء)، یک استدلال قیاس استثنائی اتصالی است:

مقدمه ۱: اگر مفهوم وجود و ماهیت یکسان باشند، حمل وجود و حمل ماهیت بر شیء یکسان است.

مقدمه ۲: حمل وجود و حمل ماهیت بر شیء، یکسان نیست.

نتیجه: مفهوم وجود و ماهیت، یکسان نیستند. (مغایرت وجود ماهیت)

گزاره سوم: راستی آزمایی فرضیه‌های علمی براساس استنتاج بهترین تبیین است و مبنای نظریه‌ها و قوانین علمی مبتنی بر استقرای تعمیمی قوی است.

(منطق - درس ۵، ص ۴۶ و ۴۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۷. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) هر تلاشی (+) نیست (+)

ب) ارسطو (+) علم منطق را کشف کرده است (-)

پ) برخی از دانش آموزان (-) نشدند (+)

ت) بعضی انسان‌ها (-) هستند (-)

همانطور که ملاحظه می‌شود در علامت مصادیق موضوع و محمول گزاره الف (+) و در گزاره ت) (-) بوده و با یکدیگر یکسان می‌باشند.

(منطق - درس ۸، ص ۷۶ و ۷۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۸. گزینه ۳ درست است.

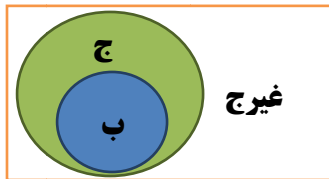
شکست دو معنا دارد: ۱) عدم موفقیت ۲) خرد شدن و جدا شدن اجزاء

بررسی عبارت‌ها:

- الف) شکست در اینجا در معنای دوم به کار رفته و منظور از شکست شیشه، شکسته شدن قسمتی از آن است. (دلالت تضمینی)
 ب) شکست در این به دلالت التزامی، سخن گفتن و دفاع از حق خود می‌باشد. (دلالت التزامی)
 پ) شکست در اینجا به معنای اول یعنی عدم موفقیت به کار رفته است و دلالت آن مطابقی می‌باشد. (دلالت مطابقی)
 ت) شکست‌های متعدد او به معنای فرصت‌های یادگیری و رده است. (دلالت التزامی)
 (منطق - درس ۲، ص ۱۴ و ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۹. گزینه ۲ درست است.

اگر قضیه یک قضیه مانع‌الجمع باشد، رابطه (ب) و غیر (ج) به صورت نمودار مقابل است.
 به عبارت دیگر صدق هم‌زمان (ب) و غیر (ج) قابل پذیرش نیست.
 با توجه به نمودار زیر، گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) نادرست هستند و تنها گزینه (۲)، درست است.

(منطق - درس ۹، ص ۸۷ و ۸۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) در این سؤال با بیان این که پزشک خودش مدیرعامل اخراجی شرکت تولیدکننده دارو است سعی بر آن دارد تا به مخاطب این القا را بنماید که او به علت مشکلات شخصی با این شرکت اقدام به بیان عوارض کرده است و از این طریق مانع از بیان محتوای سخنان او شود، لذا مغالطه مسموم کردن چاه رخ داده است. (نسبت ناروا به مخالفان نظریه)
 (۲) کلمه «استانداردهای بالایی» بار ارزشی دارد و می‌تواند منشاء خطای اندیشه شود.
 (۳) این جمله موضوع را به شکل افراطی مطرح می‌کند و گزینه‌های دیگری را که ممکن است وجود داشته باشد، نادیده می‌گیرد.
 (۴) در این گزینه کلمه «اختلاف» هر چند مشترک لفظی (اختلاف در سن و اختلاف عقیده یا مشکل) بوده و معانی مختلفی دارد اما به سبب وجود قرینه در کلام مشخص می‌کند که منظور همان مشکلات ناشی از عقاید و نظریات میان آن دو است که منجر به تشکیل دادگاه شده است؛ اما در ادامه، عدم رعایت نکات نگارشی منجر به مغالطه نگارشی شده است؛ زیرا با جابه‌جایی و برگردان می‌توان معانی زیر را اخذ کرد:
 طلاق، لازم نیست به زندگی ادامه بدهیم.
 طلاق لازم نیست، به زندگی ادامه بدهیم.
 (منطق - درس ۱۰، ص ۱۰۶ و ۱۰۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۱. گزینه ۳ درست است.

با توجه به محمول دو قضیه و عدم تکرار حد وسط از لحاظ لفظی نمی‌توان قیاس معتبری بدون تغییر در موضوع و محمول‌های آن ساخت.
 (منطق - درس ۶، ص ۷۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه درست:

- در این گزینه، این گزاره نادرست است؛ زیرا دیدگاه‌های خاص هر فیلسوف در فلسفه‌های مضاف تابع دیدگاه او به بخش ریشه‌ای فلسفه (فلسفه اولی) است و نه بالعکس.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 (۱) درست است. با توسعه علوم، در فلسفه‌های مضاف آن علوم نیز مباحث جدیدی مطرح می‌شود که منجر به توسعه آن‌ها می‌شود.
 (۳) فلسفه‌های مضاف همه از ریشه فلسفه سرچشمه گرفته‌اند و طرح مباحث وجودشناختی و معرفت‌شناختی در این حوزه‌ها باعث ایجاد چنین شاخه‌هایی شده است.
 (۴) از منظر امکانی بودن، وجود فلسفه‌های مضاف در موازات هر رشته، این گزاره درست است.
 (فلسفه (۱) - درس ۲، ص ۱۴ و ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۳. گزینه ۴ درست است.

استدلال سقراط (قیاس استثنایی اتصالی) به این صورت است:
مقدمه ۱) اگر کسی به صفات و آثار خدا معتقد باشد، آنگاه به خود خدا معتقد است.
مقدمه ۲) من به صفات و آثار خدا معتقدم. (علم و قدرت و عدالت فوق بشری) (وضع مقدم)
نتیجه: پس من به خدا معتقدم.
(فلسفه (۱) - درس ۵، ص ۴۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۴. گزینه ۱ درست است.

جدی اندیشیدن در مسائل فلسفی، از خصوصیات تفکر فلسفی فیلسوفان است که استقلال در اندیشه دارند.
تشخیص اندیشه‌های فلسفی درست از تفکرات نادرست از فایده‌های تفکر فلسفی (دوری از مغالطه و کاربرد منطق در فلسفه) است.
(فلسفه (۱) - درس ۳، ص ۲۲ و ۲۳؛ سطح دشواری: آسان)

۱۳۵. گزینه ۳ درست است.

طبق متن کتاب صفحه ۶۶ چند اشکال باعث شد تا اندیشه نسبی‌گرایی در جریان تجربه‌گرایی ظهور کند:
- محدودیت روش تجربی در پاسخ به سؤالات مهم انسان - نداشتن ابزار لازم (گزینه ۱)
- ناتوانی تجربه در دستیابی به همه خصوصیات اشیاء و احتمالی بودن تجربه و تفاوت میان تجربه انسان‌ها، از بین رفتن قطعیت احکام تجربی (گزینه ۲)
تمام مشکلات فوق باعث شد تا واقع‌نمایی دانش تجربی با اشکال روبه‌رو شود. (گزینه ۴)
نظر نسبی‌گرایان است و نه از عوامل ظهور نسبی‌گرایی. (گزینه ۳)
(فلسفه (۱) - درس ۸، ص ۶۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۶. گزینه ۳ درست است.

برآورده شدن نیازهای ما در خارج نشان‌دهنده:
۱) اصل امکان شناخت و نشانه ارزش و اعتبار ابزارهای حسی است. (ردّ گزینه ۱)
۲) پذیرش اینکه واقعیت‌ها در عالم خارج (واقعیت مستقل از ذهن) (ردّ گزینه ۲)
۳) اصل سنخیت علت و معلول (ردّ گزینه ۴)
(فلسفه (۱) - درس ۸، ص ۴۵ و ۵۱ / فلسفه (۲) - درس ۳، ص ۲۰ و ۱۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۷. گزینه ۴ درست است.

طبق متن کتاب فلسفه (۱) ص ۶۶؛ در ذیل عنوان رشد اندیشه نسبی‌گرایی:
نتایج توجه خاص به تجربه عبارتند از: رشد علوم تجربی - بی‌مهری به تفکر عقلی
اشکالات توجه خاص به تجربه: محدودیت روش تجربی - عدم پاسخگویی به دیگر سؤالات مهم انسان به دلیل نداشتن ابزار (مانند نیاز به خدا، مبدأ و عوالم دیگر، خوب و بد اخلاقی و...) - عدم قطعیت احکام تجربی.
طبق متن کتاب فلسفه (۲) ص ۵۷؛ در ذیل تیترا عقل نزد فیلسوفان دوره جدید اروپا:
اوگوست کنت به دلیل اهمیت دادن بیش از اندازه به تجربه، نگاه فیلسوفان به جهان و هستی را ناظر بر واقعیت نمی‌داند و این نگاه در اروپا غالب شد که عقل فقط از طریق تجربه و حس به شناخت می‌رسد و نهایتاً عقل به عقل تجربی تقلیل پیدا کرد.
نتایج توجه خاص به تجربه: بی‌اعتباری سخنان فیلسوفان - تقلیل عقل به عقل تجربی.
بررسی گزینه‌ها:

- گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) درست هستند.

(۴) در این گزینه به عدم پاسخگویی تجربه، به برخی از پرسش‌های انسان در **حیطه تجربه** بیان شده در حالی که متن به ناتوانی و عدم پاسخگویی به سؤالات مهم انسان در حوزه امور غیرتجربی و متافیزیکی اشاره دارد.
(فلسفه (۱) - درس ۸، ص ۶۶؛ فلسفه (۲) - درس ۷، ص ۵۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۸. گزینه ۳ درست است.

تعریف انسان به موجودی اخلاقی از کانت می‌باشد که از نظر او به دلیل برخورداری از وجدان اخلاقی الزاماً دارای اختیار و اراده است و اختیار و اراده ویژگی امری غیرمادی است. لذا مبنای تعریف کانتی انسان، دوگانگی بدن و نفس در انسان است و در میان گزینه‌های موجود، تنها گزینه‌ای که مبنای آن بر پذیرش دوگانگی نفس و بدن است و در این امر اشتراک دارد، تفسیر ارسطویی است. یعنی گزینه (۳)، دیگر گزینه به تک‌ساحتی بودن انسان اشاره دارد.
(فلسفه (۱) - درس ۹، ص ۷۲ و ۷۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۹. گزینه ۴ درست است.

در گزاره‌های فوق حمل ممکن‌الوجود بالذات بر معلول وجوبی است و سلب آن دو موجب تناقض می‌شود. درست است که مربع پنج ضلعی یک امر ممتنع است اما نسبت دادن امتناع به آن یک امر وجوبی است. از طرف دیگر سلب موضوع و محمول موجب تناقض می‌شود که خود نشان دهنده وجوبی بودن آن است. (فلسفه (۲) - درس ۲، ص ۹ و ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۰. گزینه ۲ درست است.

درک ناقص از علت تامه و علت ناقصه منجر به پذیرش معنای اول اتفاق و نه رد آن می‌شود. (ردّ گزینه‌های ۱ و ۴) و همچنین انکار رابطه ضروری میان علت و معلول (اصل وجوب بخشی علت به معلول) می‌شود. درک ناقص از فرآیندهای تکاملی زاینده پذیرش معنای سوم اتفاق است و نه رد آن (ردّ قسمت دوم گزینه ۱) و همین نقصان باعث می‌شود تا علت نخستین و خداوند را انکار نموده و برای جهان غایت هدفی را قائل نباشند. (فلسفه (۱) - درس ۴، ص ۲۴ و ۲۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۱. گزینه ۲ درست است.

در صفحه ۳۶ کتاب فلسفه ۲ می‌خوانیم که کانت به جای اثبات وجود خداوند از طریق نظم یا برهان علیت و یا وجوب و امکان، ضرورت وجود خدا را از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی اثبات کرد. تفاوت اثبات وجود خدا و ضرورت وجود خدا در این قسمت به سبب آن است که (طبق ص ۶۵ فلسفه ۱) کانت معتقد است قوه ادراکی انسان تصویری مثل زمان، مکان و علیت را در نزد خود دارد و هرآنچه که به او از طریق حس می‌رسد باید در قالب این مفاهیم باشد تا آن را درک کند با این توضیح کانت مباحث غیرمادی و متافیزیکی را که زمان‌مند و مکان‌مند نیستند را غیرقابل درک می‌داند، لذا اثبات وجود خدا را نمی‌پذیرد و به سراغ ضرورت وجود خداوند می‌رود. (فلسفه (۲) - درس ۵، ص ۳۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۲. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه درست:
عقل فعال عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌ها است و تمام ادراکات انسان به مدد آن حاصل می‌شود، انسان امور کلی را به واسطه آن در می‌یابد و این مدد رسانی برای انسان محسوس نیست. بررسی گزینه‌ها:
(۱) کمک عقل فعال به عقل انسان برای درک کلیات برای هیچ انسانی محسوس نیست، حتی انبیا که خود با عقل فعال در مسئله وحی ارتباط دارند.
(۲، ۳ و ۴) با توجه به توضیح گزاره‌هایی درست هستند. (فلسفه (۲) - درس ۸، ص ۶۴ و ۶۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۳. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:
عقل ما انسان‌ها به دلیل محدودیت در توانمندی‌های عقلی ممکن است در استدلال عقلی و یا در فهم وحی دچار اشتباه شود و به نتیجه‌های نادرست برسیم. (ردّ گزینه ۱)
عقل شهود و وحی هر سه ما را به حقیقت واحد می‌رسانند و تأییدکننده و کمک‌کننده به یکدیگر هستند. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۳)
هرکدام روش خاص خود را دارند و از مسیرهای متفاوتی در جست‌وجوی حقیقتی واحد هستند. (تأیید گزینه ۴)
(فلسفه (۲) - درس ۸، ص ۶۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۴. گزینه ۴ درست است.

مهم‌ترین تفاوت مدینه فاضله و جاهله در هدف دو مدینه است که هدف در مدینه فاضله سعادت در دنیا و آخرت است؛ اما در مدینه جاهله تنها سلامت جسمانی و لذات دنیوی می‌باشد. این تفاوت جنبه ارادی و اکتسابی دارد، نه ذاتی و طبیعی (فلسفه (۲) - درس ۹، ص ۷۶ و ۷۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۵. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) سفر دوم است (۲) سفر سوم عرفا (۳) سفر چهارم عرفا می‌باشد. (۴) سفر اول عرفا می‌باشد.
(فلسفه (۲) - درس ۱۱، ص ۹۰ و ۹۱؛ سطح دشواری: متوسط)

اقتصاد

۱۴۶. گزینه ۱ درست است.

الف) مالیات بر ارزش افزوده دریافتی توسط واسطه‌گر:

$$16,000 \times \frac{10}{100} = 1,600 \text{ تومان}$$

ب) قیمت مربای هویج عرضه‌شده توسط کارخانه با احتساب مالیات بر ارزش افزوده:

$$36,000 \times \frac{10}{100} = 3,600 \text{ تومان} \rightarrow \text{مالیات بر ارزش افزوده پرداختی در این مرحله}$$

$$36,000 + 3,600 = 39,600 \text{ تومان} \rightarrow \text{قیمت مربای هویج با احتساب مالیات بر ارزش افزوده}$$

پ)

مالیات بر ارزش افزوده پرداختی	مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده	
۱,۰۰۰ تومان	۱,۰۰۰ تومان ← (۱,۰۰۰ تومان)	هویج کشاورز
۱,۶۰۰ تومان	۶۰۰ تومان ← (۱,۶۰۰ - ۱,۰۰۰ = ۶۰۰)	هویج واسطه‌گر
۳,۶۰۰ تومان	۲,۰۰۰ تومان ← (۳,۶۰۰ - ۱,۶۰۰ = ۲,۰۰۰)	مربای هویج
۴,۵۰۰ تومان	۹۰۰ تومان ← (۴,۵۰۰ - ۳,۶۰۰ = ۹۰۰)	فروش مربا به مصرف‌کننده

$$1,000 + 600 + 2,000 + 900 = 4,500 \text{ تومان} \leftarrow \text{مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده}$$

(درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۷. گزینه ۱ درست است.

الف) در گزینه‌ها دو نسبت ۲۰٪ بالا به ۲۰٪ پایین و ۱۰٪ بالا به ۴۰٪ پایین را داریم، پس به بررسی این دو نسبت می‌پردازیم:

$$\frac{20\%}{20\%} \Rightarrow \frac{20\%}{20\%} = 1 \quad \frac{10\%}{40\%} \Rightarrow \frac{10\%}{40\%} = 0.25$$

$$\frac{20\%}{10\%} \Rightarrow \frac{20\%}{10\%} = 2 \quad \frac{20\%}{40\%} \Rightarrow \frac{20\%}{40\%} = 0.5$$

- هرچه این نسبت کمتر باشد، توزیع درآمد عادلانه‌تر است.

ب) با محاسبه نسبت دهک دهک به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد به کار می‌رود؛ هرچه این عدد بزرگ‌تر باشد، توزیع درآمد در آن کشور نامناسب‌تر است.

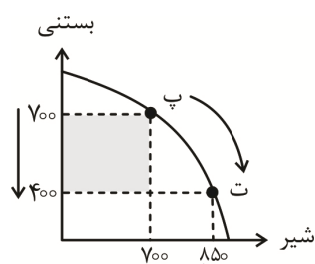
$$\frac{20\%}{3\%} = 7 \Rightarrow \text{کشور «الف» نامناسب‌تر} \quad \frac{25\%}{5\%} = 5 \Rightarrow \text{کشور «ب»} \quad \frac{24\%}{4\%} = 6 \Rightarrow \text{کشور «پ»}$$

(درس ۱۱، سطح دشواری: متوسط)

۱۴۸. گزینه ۳ درست است.

الف) کارآفرین پراگیزه، نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارد.

ب) اگر بخواهیم از نقطه «پ» به نقطه «ت» حرکت کنیم:

$$700 - 400 = 300 \text{ بستنی}$$

به‌ازای تولید ۱۵۰ بطری شیر بیشتر، تولید ۳۰۰ عدد بستنی را از دست خواهد داد، پس هزینه فرصت از دست رفتن تولیدکننده ۳۰۰ عدد بستنی است که از تولید آن چشم‌پوشی کرده است.

پ) چون فرض بر تولید هر دو کالا است؛ اما تمایل به تولید شیر بیشتر است، پس باید از بین نقاط مفروض، نقطه «ت» را انتخاب کنیم؛ ابتدا مختصات نقطه «ت» را پیدا می‌کنیم:

$$\begin{array}{l} 400 \text{ واحد} \rightarrow \text{بستنی} \\ 850 \text{ بطری} \rightarrow \text{شیر} \end{array} \quad \left| \begin{array}{l} \text{نقطه «ت»} \\ \text{شیر} \end{array} \right.$$

سپس قیمت تولید هریک را در تعداد تولید آن ضرب و با هم جمع می‌کنیم:

$$\text{درآمد تولیدکننده} \Rightarrow \text{تومان } 33,250,000 = 21,250,000 + 12,000,000 = (400 \times 30,000) + (850 \times 25,000)$$

(درس ۱، ۳ و ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۹. گزینه ۱ درست است.

ابتدا باید تشخیص دهیم که هر سازمان تولیدی به چه کسب‌وکاری اشاره دارد؛ سپس معایب، مزایا و ویژگی آن کسب‌وکار را بررسی می‌کنیم.

- بنگاه معاملات ملکی، کسب‌وکار شخصی است. (گزینه ۲ و ۴ از معایب کسب‌وکار شرکت‌ها است).
- یونیسف، مؤسسه غیرانتفاعی و خیریه است. (گزینه ۳ از ویژگی‌های تعاونی است و گزینه ۴ از معایب ایجاد شرکت‌ها است).
- فروشندگان صنف آهن‌آلات، تعاونی آهن را تشکیل می‌دهند. (گزینه ۳ ویژگی خیریه است و گزینه ۴ از معایب ایجاد شرکت‌ها است).

- شرکت سهامی عام (گزینه ۲ از مزایای کسب‌وکار شخصی است و گزینه ۳ از معایب کسب‌وکار شخصی است). (درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۰. گزینه ۱ درست است.

- کالاهای مکمل ← تغییر قیمت یکی از کالاها، بر روی تعداد خرید ما از کالای دیگر تأثیر می‌گذارد: مثل چای و قند - مسواک و خمیردندان

- پست ← افزایش درآمد باعث کاهش تقاضای ما برای خرید کالای پست می‌شود: مثل برنج هندی - سویا (دقت کنید سویا نسبت به گوشت قرمز و برنج هندی نسبت به برنج ایرانی پست است).

- کالاهای جانشین ← افزایش قیمت یکی از کالاها باعث افزایش تقاضای کالای دیگر می‌شود: مثل توت خشک و قند - گوشت سفید و قرمز

(درس ۵؛ سطح دشواری: آسان)

۱۵۱. گزینه ۴ درست است.

وضعیت توزیع درآمد یکی از شاخص‌های پیشرفت کشورها محسوب می‌شود، اما گاهی درآمدهای مردم قابل ثبت نیست و اقتصاددانان برای به‌دست آوردن اختلاف درآمدی، اختلاف هزینه‌ای را محاسبه می‌کنند. در این حالت هزینه خانوار نماینده درآمد آن است. کشوری که اختلاف هزینه‌های گروه‌های مختلف خانوارها در آن کمتر باشد، وضعیت توزیع درآمد در آن کشور عادلانه‌تر است. یکی از راه‌کارهای کاهش اختلاف هزینه‌ای، توزیع مجدد ثروت از طریق نظام مالیاتی کارآمد است؛ چون از طریق دریافت مالیات‌های مناسب از اقشار پردرآمد و ارائه یارانه و تسهیلات بین اقشار کم‌درآمد، تعادل در توزیع درآمد ایجاد می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) افزایش نرخ مالیات بر کالاهای مصرفی باعث افزایش هزینه زندگی برای همه خانوارها به‌ویژه خانوارهای کم‌درآمد خواهد شد و مشکل بیشتری را برای این قشر ایجاد می‌نماید.

(۲) کاهش حداقل دستمزد در کشور، باعث کاهش درآمد خانوارهای کم‌درآمد می‌شود و شکاف درآمدی را افزایش می‌دهد.

(۳) اجرای سیاست‌های پولی انقباضی در این شرایط می‌تواند به کاهش تقاضا، کاهش تولید، افزایش بیکاری و کاهش قدرت خرید اقشار کم‌درآمد منجر شود.

(درس ۶، ۹، ۱۱ و ۱۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۲. گزینه ۲ درست است.

الف) با توجه به وضعیت تولید در سال ۲۰۲۴ موارد لازم برای محاسبه تولید ناخالص داخلی (GDP) را انتخاب می‌کنیم:
 ارزش تولیدات خارجیان مقیم کشور + ارزش تولیدات بومیان داخل کشور = GDP

$$\text{GDP}(۲۰۲۴) = ۴۵۰ + ۳۰۰ = ۷۵۰ \text{ میلیارد دلار}$$

ب) روش محاسبه تولید ناخالص داخلی در قسمت قبل مشخص شد. در این قسمت هم محاسبه تولید ناخالص ملی (GNP) را بیان نموده و با هم مقایسه می‌نماییم:

$$\text{GNP} = \text{ارزش تولیدات افراد مقیم خارج کشور} + \text{ارزش تولیدات بومیان داخل کشور}$$

با مقایسه دو فرمول متوجه خواهیم شد که تفاوت GDP و GNP در تفاوت ارزش تولیدات خارجیان مقیم کشور و افراد مقیم خارج کشور است. هزینه استهلاک (۱۰٪ ارزش تولیدات خارجیان مقیم کشور) در تولید خالص ملی و داخلی نیز برابر است و نیازی به محاسبه استهلاک نیست؛ کفایت تفاوت ارزش تولیدات خارجیان مقیم کشور و افراد مقیم خارج کشور را در سال ۲۰۲۰ محاسبه نماییم:

ارزش تولیدات افراد مقیم خارج کشور - ارزش تولیدات خارجیان مقیم کشور

$$۲۵۰ - ۲۰۰ = ۵۰ \text{ میلیارد دلار}$$

پ) متوسط سهم هر نفر از GDP سال ۲۰۱۸، یعنی سرانه GDP در این سال که می‌بایست GDP سال ۲۰۱۸ را (پس از محاسبه) بر تعداد جمعیت کشور در این سال تقسیم نماییم:

$$\text{GDP}(۲۰۱۸) = ۳۵۰ + ۲۰۰ = ۵۵۰ \text{ میلیارد دلار}$$

$$\text{سرانه GDP}(۲۰۱۸) = \frac{\text{GDP}(۲۰۱۸)}{\text{جمعیت}(۲۰۱۸)} = \frac{۵۵۰,۰۰۰ \text{ دلار}}{۵۵ \text{ میلیون نفر}} = ۱۰,۰۰۰ \text{ دلار}$$

(درس ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۳. گزینه ۲ درست است.

الف) مواردی که در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شوند:

(۱) کار بدون دستمزد

(۲) ارزش حاصل از خرید و فروش کالاهای دست دوم

(۳) تولیدات اقتصاد زیرزمینی، غیرقانونی و قاچاق

(۴) ارزش کالاهای واسطه‌ای

(بنابراین گزینه ۴ حذف می‌شود.)

ب) اینکه هدف، منظور و قصد تحلیل‌گر اقتصادی، محاسبه تولیدات داخل مرزهای یک کشور است یا توسط مردم یا افراد یک کشور، تولید کشور برحسب تولید ناخالص داخلی یا تولید ناخالص ملی را مشخص می‌نماید. (ردّ گزینه ۳)

پ) مهم‌ترین دلیل اندازه‌گیری GDP (تولید ناخالص داخلی)، نظارت بر تغییرات تولید در طول زمان است. (ردّ گزینه ۱)

(درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۴. گزینه ۲ درست است.

تومان ۱۰,۰۰۰ = قیمت برنج ابتدای سال اول

$$\text{تومان } ۱۲,۰۰۰ = ۱۰,۰۰۰ + \left(۱۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰}\right) \text{ (چون } ۲۰ \text{ درصد افزایش داشته است)}$$

$$\text{تومان } ۱۴,۴۰۰ = ۱۲,۰۰۰ + \left(۱۲,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰}\right) \text{ قیمت برنج انتهای سال دوم}$$

$$\text{تومان } ۴,۴۰۰ = ۱۴,۴۰۰ - ۱۰,۰۰۰ = \text{میزان افزایش قیمت برنج طی این مدت}$$

(درس ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۵. گزینه ۱ درست است.

مراحل خرید مقایسه‌ای:

- (۱) تعریف مسئله: واقعاً برای حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید دارید.
  - (۲) فهرست گزینه‌ها: بیان مواردی که می‌تواند مسئله را حل کند.
  - (۳) تعیین معیارها: معیارهایی که هنگام خرید مهم هستند.
  - (۴) ارزیابی: سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف.
  - (۵) تصمیم‌گیری: انتخاب گزینه نهایی.
- (درس ۱۳؛ سطح دشواری: آسان)

۱۵۶. گزینه ۳ درست است.

ابتدا با توجه به جمعیت بیکار و جمعیت شاغل، نرخ بیکاری را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 \rightarrow [\text{جمعیت فعال} = \text{جمعیت شاغل} + \text{جمعیت بیکار}]$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{4,000,000}{(12,000,000 + 4,000,000)} \times 100 = 25\%$$

$$\frac{4,000,000}{16,000,000} \times 100 = 25\%$$

نرخ بیکاری اگر ۱۵ درصد کم شود:

$$25\% \div 15\% = 10\%$$

حالا با توجه به نرخ بیکاری جدید باید تعداد بیکاران را محاسبه کنیم.

$$\frac{10}{100} = \frac{x}{16,000,000} \rightarrow 100x = 160,000,000 \Rightarrow x = 1,600,000$$

یعنی باید تعداد بیکارانمان این عدد باشد.

$$4,000,000 - 1,600,000 = 2,400,000$$

یعنی باید این تعداد شغل ایجاد شود، تا نرخ بیکاری به ۱۰ درصد برسد.

(درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۷. گزینه ۲ درست است.

(الف)

بودجه خط AB با توجه به نقطه A که تمام بودجه خود را صرف خرید کالای Y کرده است. $20 \times 12,000 = 240,000$

بودجه خط DC با توجه به نقطه C که تمام بودجه خود را صرف خرید کالای X کرده است. $50 \times 7,000 = 350,000$

باید به بودجه خود بیفزاید تا بتواند بر روی خط بودجه DC خرید انجام دهد. $350,000 - 240,000 = 110,000$ تفاوت دو بودجه

(ب)

$$N \text{ نقطه} = (14 \times 12,000) + (x \times 7,000) = 350,000$$

$$\frac{168,000}{168,000} + \frac{x \times 7,000}{168,000} = \frac{350,000}{168,000}$$

$$7,000x = 350,000 - 168,000$$

$$7,000x = 182,000$$

$$x = \frac{182,000}{7,000} = 26 \rightarrow x = 26$$

در نقطه N می‌تواند ۲۶ واحد کالای X خریداری کند.

(درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۸. گزینه ۴ درست است.

دوران صفویه:

- ایجاد زیربناها و عمران بنادر

- ایجاد مدرسه علمی

- فعالیت خیریه‌ها

دوران پهلوی:

- ایجاد قوانین تجارت و تعاونی‌ها

(درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۹. گزینه ۳ درست است.

الف) ایجاد نقدینگی یا در واقع چگونگی افزایش نقدینگی در کشور، سازوکار نسبتاً پیچیده‌ای دارد.

ب) در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده باشد. این وظیفه پول در روزگار

ما کاملاً محسوس است؛ زیرا بیشتر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد.

پ) زمانی که اقتصاد یک کشور دچار بیکاری و رکود شده باشد؛ باید برای افزایش تولید تلاش کنیم که سیاست پولی انبساطی

یا خرید اوراق مشارکت می‌تواند در این راستا به ما کمک کند.

ت) افزایش حجم و سرعت مبادلات، سبب شد تا بشر به دنبال راه‌های سریع‌تر و راحت‌تر برای انجام مبادلات باشد.

(درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۶۰. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) نادرست است؛ زیرا وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.

ب) درست است.

پ) نادرست است؛ زیرا تعرفه‌های گمرکی «اغلب» برای حمایت از صنایع داخلی به کار گرفته می‌شوند و البته یکی از منابع

درآمدی دولت به شمار می‌رود.

ت) نادرست است؛ زیرا در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط

تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی امضاء کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد و بعدها به سازمان دائمی تجارت

جهانی (WTO) تبدیل شد.

ث) نادرست است؛ کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل موسوم به برتن وودز در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و منجر به تأسیس بانک

جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول گردید.

(درس ۶ و ۷؛ سطح دشواری: دشوار)